

การศึกษาวิเคราะห์ชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

พัทธยา บัวแย้ม

38020126

การศึกษาค้นคว้านี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 208362

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541

มหาวิทยาลัยบูรพา

คำนำ

ชื่อสถานที่ที่ปรากฏในแต่ละท้องถิ่น นับเป็นการใช้ภาษาอีกแง่มุมหนึ่งที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรม เนื่องจากการเลือกใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในแต่ละท้องถิ่น ย่อมต้องเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ ภูมิหลัง และวิถีชีวิตของผู้ใช้ภาษาในท้องถิ่นนั้นๆ และการใช้ภาษาดังกล่าวยังสามารถสะท้อนภูมิปัญญา แนวความคิด ความเชื่อ และวิถีการดำเนินชีวิตที่กลุ่มชนในแต่ละท้องถิ่นสืบทอดกันมา นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า ถ้อยคำที่ใช้เรียกชื่อสถานที่ต่างๆ นั้น คือ ร่องรอยการสืบค้นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ชื่อสถานที่จึงเป็นแหล่งข้อมูลที่มีสาระสำคัญต่อการศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น

ปัจจุบัน ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติที่มาของชื่อสถานที่ต่างๆ นับวันจะยังมีการเปลี่ยนแปลง และเลือนลางลง เนื่องจากการสูญหาย เพราะไม่ได้มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร อาศัยแต่เพียงการจดจำ และถ่ายทอดทางวาจาเป็นสำคัญ ดังนั้น จึงควรจะมีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับชื่อสถานที่ต่างๆ ไว้ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้รับรู้ถึงเรื่องราวเกี่ยวกับความเป็นมาของชื่อสถานที่ที่ตนอยู่อาศัย อีกทั้งเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับชื่อสถานที่ต่างๆ ต่อไป ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์ชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชา 208362 การศึกษาค้นคว้าทางภาษาไทย 2 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อให้นักศึกษาได้มีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนและวิธีการทำวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาระดับสูงต่อไป

ขอขอบพระคุณอาจารย์เอกพงศ์ ประสงค์เงิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง พร้อมทั้งให้คำแนะนำต่างๆ จนงานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

พัทธยา บัวแย้ม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
1. ความสำคัญและที่มาของการศึกษาค้นคว้า	1
2. ความเป็นมาของการศึกษาค้นคว้า	2
3. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	2
4. ข้อตกลงเบื้องต้น	4
5. คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
6. วิธีการดำเนินการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล	5
7. การจัดระบบข้อมูล	6
8. การวิเคราะห์ข้อมูล	7
9. การสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ตอนที่ 1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี	9
1. ประวัติ	9
2. สภาพภูมิศาสตร์	9
3. ลักษณะภูมิประเทศ	10
4. ลักษณะภูมิอากาศ	10
5. การแบ่งเขตการปกครอง	10
6. จำนวนประชากร	11
7. การประกอบอาชีพ	11
8. สภาพทางเศรษฐกิจ	12
9. ระบบการบริการพื้นฐาน	13
10. ทรัพยากรธรรมชาติ	14
ตอนที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาชื่อหมู่บ้าน	15
1. งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติที่มาของชื่อสถานที่	15

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อหมู่บ้าน	22
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของภาษา	24
3 การวิเคราะห์ชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี	27
1. ชื่อหมู่บ้านที่มีความหมายเดียว	27
2. ชื่อหมู่บ้านที่มีสองความหมาย	30
3. ตารางสรุปผลการศึกษาค้นคว้า	58
4 การศึกษาการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี	63
1. ลักษณะทางภาษาที่ใช้ตั้งชื่อหมู่บ้าน	63
2. ความสัมพันธ์ระหว่างชื่อหมู่บ้านกับสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม	69
5 การสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	75
1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	75
2. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	75
3. สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	76
4. อภิปรายผล	77
5. ข้อเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	89

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงที่มาของชื่อหมู่บ้านที่มีสองความหมาย โดยพิจารณาจากคำแรก ของชื่อหมู่บ้าน	59
2 แสดงลักษณะภูมิประเทศที่ปรากฏเป็นคำแรกของชื่อหมู่บ้านที่มีสอง ความหมาย	60
3 แสดงคำผสมของชื่อหมู่บ้านที่มีสองความหมาย โดยมีคำแรกเป็น ลักษณะภูมิประเทศ	61
4 แสดงจำนวนชื่อหมู่บ้านที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง และที่มีการเปลี่ยนแปลง.....	61

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของการศึกษาค้นคว้า

ในความเป็นมนุษย์นั้น สิ่งสำคัญที่ทำให้แตกต่างไปจากสัตว์โลกทั่วไป คือ การมีวัฒนธรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ และมีการสร้างสรรค์ โดยมีภาษาเป็นเครื่องสืบทอดภาษากับวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์ที่ต่างส่งเสริมซึ่งกันและกัน เพราะภาษาเป็นเครื่องมือที่บันทึกวัฒนธรรมไว้ เมื่อมีวัฒนธรรมใหม่เกิดขึ้น ก็ย่อมมีคำใหม่ๆ เกิดขึ้น เพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนความหมาย และภาษายังสามารถสะท้อนวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาได้อีกด้วย ดังนั้น การที่จะศึกษาภาษาของชนกลุ่มใดก็ตาม จะต้องศึกษาวัฒนธรรมของชนกลุ่มนั้นควบคู่ไปด้วยเสมอ

ชื่อหมู่บ้านเป็นตัวแทนของการใช้ภาษาอย่างหนึ่ง ซึ่งสามารถนำมาศึกษาทางด้านภาษาและวัฒนธรรมได้ เพราะชื่อมักจะเป็นสิ่งแรกที่สะดุดความสนใจ เมื่อมีเหตุที่เราต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งหนึ่ง ทั้งนี้เพราะเรามักจะคิดว่า ชื่อจะต้องมีลักษณะที่เป็นตัวแทนของสิ่งนั้น หรือบอกอะไรบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น การศึกษาชื่อสถานที่ เช่น ชื่อหมู่บ้านในเขตท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง จึงน่าสนใจ และน่าจะให้เห็นลักษณะบางประการของท้องที่นั้นๆ ที่สะท้อนออกมาจากการใช้ชื่อ ซึ่งอาจจะเป็นข้อมูลทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ตลอดจนความเชื่อ หรือวัฒนธรรมบางประการ (สุวิไล เปรมศิริรัตน์ และสุขุมาวดี ชำหิรัญ. 2527 : คำนำ)

สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาชื่อหมู่บ้านในเขตอำเภอศรีราชาจังหวัดชลบุรี เนื่องจากอำเภอศรีราชาเป็นอำเภอหนึ่งที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน มีชนหลายชาติเข้ามาตั้งถิ่นฐาน ทำให้เกิดการผสมผสานของภาษาและวัฒนธรรม อีกทั้งตัวผู้วิจัยเองมีถิ่นกำเนิดอยู่ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ทำให้มีความสะดวกในการออกหาข้อมูล

ภาคสนาม โดยวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อให้ทราบประวัติความเป็นมาและความหมายของชื่อหมู่บ้าน ตลอดจนแนวการตั้งชื่อ การเปลี่ยนแปลงทางภาษารวมไปถึงศึกษาวัฒนธรรมชื่อหมู่บ้าน ซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าว ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทางในการศึกษาด้านคติชนวิทยา มานุษยวิทยา ภาษาศาสตร์ และวัฒนธรรมต่อไป

2. ความเป็นมาของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา และการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อหมู่บ้าน ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการตั้งชื่อหมู่บ้าน ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาลักษณะทางภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อหมู่บ้าน ในเขตอำเภอ ศรีราชา จังหวัดชลบุรี
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชื่อหมู่บ้านกับสภาพภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม

3. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เก็บข้อมูลจากชื่อหมู่บ้านในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 59 หมู่บ้าน ดังต่อไปนี้

1. ตำบลบ่อวิน มี 8 หมู่บ้าน

1.1 บ้านห้วยเหียน	1.5 บ้านเขาขยาย
1.2 บ้านบ่อวิน	1.6 บ้านเขาหิน
1.3 บ้านห้วยปราบ	1.7 บ้านหนองก้างปลา
1.4 บ้านพันเสด็จใน	1.8 บ้านมาบเสมอ

2. ตำบลบึง มี 9 หมู่บ้าน

2.1 บ้านจุกกะเณอ	2.6 บ้านด่านสี่
2.2 บ้านหนองปรือ	2.7 บ้านตลาดบึงบน
2.3 บ้านตลาดบึง	2.8 บ้านตลาดบึงฝั่งใต้

- 2.4 บ้านหนองแขวะ 2.9 บ้านบนเนิน
2.5 บ้านบ้านไร่

3. ตำบลเขาคันทรง มี 10 หมู่บ้าน

- 3.1 บ้านหุบบอน 3.6 บ้านเขาช่องลม
3.2 บ้านศิริอนุสรณ์ 3.7 บ้านระเวียง
3.3 บ้านมาบเอียง 3.8 บ้านมาบแสนสุข
3.4 บ้านเขาคันทรง 3.9 บ้านห้วยตากเกล้า
3.5 บ้านสุรศักดิ์มนตรี 3.10 บ้านเจ้าพระยา

4. ตำบลหนองขาม มี 10 หมู่บ้าน

- 4.1 บ้านหนองขาม 4.6 บ้านโค้งคารา
4.2 บ้านหนองค้อ 4.7 บ้านเนินแสนสุข
4.3 บ้านเขาคิน 4.8 บ้านหินกอง
4.4 บ้านเขาตะแบก 4.9 บ้านเนินตอง
4.5 บ้านบ่อหิน 4.10 บ้านหนองยายปู่

5. ตำบลสุรศักดิ์ มี 10 หมู่บ้าน

- 5.1 บ้านห้วยยายพรหม 5.6 บ้านเขาน้อย
5.2 บ้านไร่กล้วย 5.7 บ้านซากค้อ
5.3 บ้านหัวคันทด 5.8 บ้านหัวโกรก
5.4 บ้านบ้านไร่ 5.9 บ้านบ่อยาง
5.5 บ้านนาพร้าว 5.10 บ้านบุญปราโมทย์

6. ตำบลบางพระ มี 12 หมู่บ้าน

- 6.1 บ้านตลาดล่าง 6.7 บ้านห้วยกรู
6.2 บ้านตลาดใหม่ 6.8 บ้านทางตรง
6.3 บ้านบ้านบน 6.9 บ้านไร่ดินแดง
6.4 บ้านเอสอาร์ 6.10 บ้านหินเพิง
6.5 บ้านห้วยกุ่ม 6.11 บ้านหนองข่า
6.6 บ้านบางพรุ 6.12 บ้านโป่งดินคำ

4. ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ชื่อหมู่บ้านที่นำมาศึกษาครั้งนี้ ยึดตามชื่อในทำเนียบท้องที่อำเภอศรีราชา ที่จัดทำเมื่อ 14 กรกฎาคม 2540
2. ความหมายของศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับชื่อหมู่บ้าน นำมาจากพจนานุกรมและเอกสารอื่นๆ โดยเลือกใช้ตามความเหมาะสมของความหมาย

5. คำนิยามศัพท์เฉพาะ

บึง หมายถึง แหล่งน้ำขนาดใหญ่ มีน้ำขังตลอดปี (ราชบัณฑิตยสถาน. 2539 : 480)

หนอง หมายถึง แอ่งน้ำที่ล้อมรอบด้วยพื้นดิน เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในบริเวณที่เป็นแอ่งแผ่นดินหรือที่ลุ่ม ไม่มีทางน้ำไหลเข้าออกโดยตรง มีขนาดและความลึกแตกต่างกัน (ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ์. 2537 : 55)

ห้วย หมายถึง ลำธารสายเล็กหรือลำน้ำสาขาที่ไหลมาจากที่สูง ภูเขา และไหลลงไปสู่ลำธารสายใหญ่หรือแม่น้ำ รวมถึงแม่น้ำที่ไหลเข้าออกหนองขนาดใหญ่ (ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ์. 2537 : 55)

บ่อ หมายถึง บ่อน้ำขุด ที่ขุดเป็นช่องลึกลงไปใต้ดิน มีความลึกที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับระดับน้ำใต้ดิน น้ำในบ่อเกิดจากน้ำใต้ดินที่ไหลซึมออกมา (ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ์. 2537 : 55)

เขา หมายถึง เนินที่สูงขึ้นไปเป็นจอมเด่น (ราชบัณฑิตยสถาน. 2539 : 153)

เนิน หมายถึง พื้นที่มีลักษณะค่อยๆ ลาดสูงขึ้นจากระดับเดิม มีพื้นที่ขนาดเล็กใหญ่ต่างกัน (ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ์. 2537 : 56)

มาบ หมายถึง พื้นที่ลุ่มกว้างใหญ่ มีลำธารน้ำหรือทางน้ำไหลสายเล็กๆ (ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ์. 2537 : 56)

หุบ หมายถึง ช่องเขา, ทางลึกระหว่างเขา, บริเวณระหว่างภูเขา (วิทย์ เทียงบูรณธรรม. 2536 : 731)

โกรก หมายถึง ร่องลึกบนพื้นดินที่เกิดจากน้ำฝนที่ตกลงมาไหลรวมกันเป็นทางน้ำ กัดเซาะดินพังทลายเป็นร่องลึก มักเกิดในบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดเท (ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ์. 2537 : 56)

ซาก หมายถึง ป่าที่ได้รับการถาง เพื่อเตรียมพร้อมที่จะปลูกพืช (กฤษณา ศิริสังวรณ์. 2539 : 48)

โป่ง หมายถึง พื้นดินที่มีดินเหนียว มีรสเค็ม สีขาวปนแดง อยู่ตามป่า สัตว์ป่าชอบมาเลียกินดินชนิดนี้ (ปราณี บานชื่น. 2527 : 32)

บาง หมายถึง ทางน้ำสายเล็กๆ, ทางน้ำที่ไหลขึ้นลงตามระดับน้ำในแม่น้ำ ลำคลอง หรือทะเล (ราชบัณฑิตยสถาน. 2539 : 473)

พรุ หมายถึง พื้นดินที่เป็นหล่มอยู่ข้างใต้ (วิทย์ เทียงบูรณธรรม. 2536 : 448)

6. วิธีการดำเนินการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

6.1 แหล่งข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ รวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์วิทยากร ซึ่งเลือกจากผู้สูงอายุ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าอาวาส และผู้รู้ในท้องถิ่น

6.2 ประเภทข้อมูล

6.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการรวบรวมรายชื่อหมู่บ้านจากที่ว่าการอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี แล้วออกสำรวจข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์วิทยากร ในข้อ 6.1

6.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งค้นคว้าอื่นๆ

6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

6.3.1 เครื่องบันทึกเสียง (Cassette Tape Recorder)

6.3.2 แถบบันทึกเสียง (Cassette Tape)

6.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

6.4.1 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อหมู่บ้านจากที่ว่าการอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

6.4.2 เลือกวิทยากรจากผู้สูงอายุ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าอาวาส และผู้รู้
ในท้องถิ่น โดยพิจารณาจากผู้ที่มิถุนีลำนายอยู่ในหมู่บ้าน หรือผู้ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมา
นานเป็นสำคัญ

6.4.3 บันทึกคำบอกเล่าของวิทยากรในข้อ 6.1 เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชื่อหมู่บ้าน ด้วยเครื่องมือในข้อ 6.3.

6.4.4 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของชื่อหมู่บ้านและข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จากแหล่งค้นคว้าอื่นๆ

7. การจัดระบบข้อมูล

7.1 ถ่ายทอดเสียงเรื่องประวัติความเป็นมาของชื่อหมู่บ้าน จากเครื่องบันทึกเสียง แล้วเรียบเรียงให้ได้ใจความสละสลวย

7.2 รวบรวมข้อมูลของประวัติที่มาของชื่อหมู่บ้านทั้งหมดในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี แล้วทำการศึกษาตามแนวทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับชื่อภูมิประเทศของจังหวัดนครปฐม (มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2524 : 22-23) โดยนำชื่อหมู่บ้านมาจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ตามความหมายของชื่อ คือ ชื่อหมู่บ้านที่มีความหมายเดียว และชื่อหมู่บ้านที่มีสองความหมาย โดยผู้วิจัยได้แยกชื่อหมู่บ้านออกเป็น 2 ส่วน คือ คำขึ้นต้น และส่วนขยาย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

7.2.1 ชื่อหมู่บ้านที่มีความหมายเดียว แยกตามความหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ดังนี้

7.2.1.1 ชื่อสถานที่

7.2.1.2 ชื่อคนหรือเกี่ยวกับคน

7.2.1.3 มงคลนาม

7.2.2 ชื่อหมู่บ้านที่มีสองความหมาย แยกตามความหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ดังนี้

7.2.2.1 ลักษณะภูมิประเทศ กับ ชื่อพืช

7.2.2.2 ลักษณะภูมิประเทศ กับ คำบอกลักษณะ

7.2.2.3 ลักษณะภูมิประเทศ กับ ชื่อคน

- 7.2.2.4 ลักษณะภูมิประเทศ กับ ชื่อแร่ธาตุ
- 7.2.2.5 ลักษณะภูมิประเทศ กับ มงคลนาม
- 7.2.2.6 ลักษณะภูมิประเทศ กับ ชื่อเครื่องมือในการประกอบ

อาชีพ

- 7.2.2.7 ตำแหน่งที่ตั้ง กับ ชื่อสิ่งก่อสร้าง
- 7.2.2.8 ชื่อสิ่งก่อสร้าง กับ ตำแหน่งที่ตั้ง
- 7.2.2.9 ชื่อสิ่งก่อสร้าง กับ คำบอกลักษณะ
- 7.2.2.10 ชื่อสิ่งก่อสร้าง กับ คำบอกลำดับที่
- 7.2.2.11 ชื่อสิ่งก่อสร้าง กับ ชื่ออาชีพ
- 7.2.2.12 ลักษณะชุมชน กับ ลักษณะภูมิประเทศ
- 7.2.2.13 ลักษณะชุมชน กับ ตำแหน่งที่ตั้ง
- 7.2.2.14 ลักษณะชุมชน กับ คำบอกระยะเวลา
- 7.2.2.15 ชื่ออาชีพ กับ ชื่อพืช
- 7.2.2.16 ชื่ออาชีพ กับ ชื่อแร่ธาตุ
- 7.2.2.17 ชื่อแร่ธาตุ กับ คำบอกลักษณะ
- 7.2.2.18 ตำแหน่งที่ตั้ง กับ ลักษณะภูมิประเทศ
- 7.2.2.19 คำบอกลักษณะ กับ ชื่อพืช
- 7.2.2.20 คำบอกจำนวน กับ คำบอกกิริยาอาการ

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 8.1 ศึกษาแนวการตั้งชื่อของหมู่บ้าน และทำตารางสรุปผลการศึกษา
- 8.2 ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของชื่อหมู่บ้านว่าเป็นอย่างไร
- 8.3 ศึกษาลักษณะภาษาที่ใช้ตั้งชื่อหมู่บ้าน
- 8.4 ศึกษาความสัมพันธ์ของชื่อหมู่บ้านกับสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และ

วัฒนธรรม

9. การสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น มาสรุปและอภิปรายผลแบบพรรณนาวิเคราะห์ พร้อมทั้งเสนอข้อเสนอนะไว้ตอนท้าย

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

1. ประวัติ

อำเภอศรีราชาเดิมเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอบางละมุง หรือเมืองบางละมุง เมื่อประมาณ 100 ปีเศษ ได้ย้ายเมืองศรีราชาไปตั้งอยู่ที่บ้านบางพระ ครั้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองเป็นมณฑล จึงได้ย้ายเมืองจากบางพระไปตั้งที่บ้านบางปลาสร้อย อำเภอเมืองชลบุรีในปัจจุบัน และรวมเมืองพนัสเข้าด้วยกันอีกเมืองหนึ่ง เรียกว่าเมืองชลบุรี ต่อมาได้แยกตัวออกจากเมืองชลบุรี ไปตั้งเป็นอำเภอบางพระเมื่อปี พ.ศ.2437 จนถึงปี พ.ศ.2446 ทางราชการได้ย้ายที่ว่าการอำเภอบางพระมาตั้งอยู่ที่ตำบลศรีราชา และในปี พ.ศ.2460 ได้เปลี่ยนชื่ออำเภอบางพระมาเป็น อำเภอศรีราชาจนปัจจุบันนี้ (สำนักงานจังหวัดชลบุรี. 2526 : 132)

2. สภาพภูมิศาสตร์

2.1 ที่ตั้งและขนาด

อำเภอศรีราชาตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลตะวันออก มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 643.611 ตารางกิโลเมตร ที่ทำการอำเภอศรีราชาตั้งอยู่ริมถนนสุขุมวิท ตำบลศรีราชา อยู่ห่างจากตัวจังหวัดชลบุรี 24 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานคร 105 กิโลเมตร

2.2 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอเมืองชลบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี และอำเภอปลวกแดง

จังหวัดระยอง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับชายฝั่งทะเล เขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

3. ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอศรีราชา มีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลาดเนิน มีภูเขาเล็กๆ ตั้งกระจายอยู่ทั่วไป พื้นที่เหมาะแก่การทำเกษตร มีที่ราบลุ่ม ทำนาได้บางส่วนเพียงเล็กน้อย บางพื้นที่ทำไร่

4. ลักษณะภูมิอากาศ

เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ทางตะวันตกจดอ่าวไทย ได้รับลมทะเลอยู่เสมอ ทำให้อากาศในฤดูร้อนไม่ร้อนจัด ระดับอุณหภูมิอยู่ระหว่าง 25.76 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ย 29.8 องศาเซลเซียส ฤดูหนาวอากาศไม่แห้งแล้งมากนัก แบ่งฤดูได้ 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ มีนาคม-พฤษภาคม จะมีอากาศร้อนจัดเดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ มิถุนายน-ตุลาคม อยู่ในช่วงอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มีฝนตกหนักในเดือนตุลาคม วัดได้ 125 มิลลิเมตร

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ พฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ อยู่ในช่วงอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีอากาศแห้งแล้ง และหนาวเย็น

5. การแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอศรีราชา ได้แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

5.1 การปกครองส่วนภูมิภาค แบ่งออกเป็น 8 ตำบล 59 หมู่บ้าน ดังนี้

5.1.1 ตำบลศรีราชา	เป็นเขตเทศบาลเมืองศรีราชา
5.1.2 ตำบลทุ่งสุขลา	เป็นเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง
5.2.3 ตำบลสุรศักดิ์	มี 10 หมู่บ้าน
5.2.4 ตำบลหนองขาม	มี 10 หมู่บ้าน
5.2.5 ตำบลบางพระ	มี 12 หมู่บ้าน
5.2.6 ตำบลบึง	มี 9 หมู่บ้าน

5.2.7 ตำบลเขาคันทรง มี 10 หมู่บ้าน

5.2.8 ตำบลบ่อวิน มี 8 หมู่บ้าน

5.2 การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสรีราชาได้จัดระบบ ดังนี้

เทศบาล 2 แห่ง คือเทศบาลเมืองศรีราชา และ เทศบาลตำบลแหลมฉบัง

สุขาภิบาล 2 แห่ง คือ สุขาภิบาลอ่าวอุดม และ สุขาภิบาลบางพระ

- สุขาภิบาลอ่าวอุดม มีตำบลอยู่ในเขตสุขาภิบาล 5 ตำบล

คือ ตำบลสุรศักดิ์ ตำบลหนองขาม ตำบลบึง ตำบลเขาคันทรง และ ตำบลบ่อวิน

- สุขาภิบาลบางพระ มีตำบลอยู่ในเขตสุขาภิบาล 1 ตำบล คือ ตำบลบางพระ ในหมู่ที่ 1,2,3,4,9,10 และบางส่วนของหมู่ที่ 2,5,6,7,8,11

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มี 4 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อวิน องค์การบริหารส่วนตำบลเขาคันทรง และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม

6. จำนวนประชากร

อำเภอสรีราชามีจำนวนประชากรทั้งหมด 118,285 คน เป็นชาย 60,462 คน หญิง 57,823 คน จำนวนหลังคาเรือน 35,474 หลังคาเรือน อัตราความหนาแน่น 183.96 คน/ตารางกิโลเมตร (3.33 คน/หลังคาเรือน)

7. การประกอบอาชีพ

อำเภอสรีราชา ปัจจุบันเป็นเขตกึ่งเกษตรกรรมและกึ่งอุตสาหกรรม ซึ่งมีแนวโน้มว่าอุตสาหกรรมจะก้าวนำการเกษตร เนื่องจากการพัฒนาตามโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก มีท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง มีนิคมอุตสาหกรรมเกิดขึ้นหลายแห่ง เช่นนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี(บ่อวิน) นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและสวนอุตสาหกรรมศรีอโศกพัฒนาฯ

ในปี พ.ศ.2538 มีผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมด้วยการเพาะปลูกพืชไร่และเลี้ยงสัตว์ พืชที่เกษตรกรนิยมปลูกมาก คือ อ้อย มันสำปะหลัง สวนผลไม้ และการทำนา อำเภอศรีราชามีเนื้อที่ทำการเกษตรที่สำคัญในปี พ.ศ.2537 และ 2538 ดังนี้

1. ที่ทำนา	2,800 ไร่
2. ที่ปลูกพืชไร่	104,115 ไร่
3. ที่ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น	77,975 ไร่
4. ที่ปลูกพืชผัก	1,472 ไร่
5. ที่ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	87 ไร่
6. อื่นๆ	32,056 ไร่
รวม	218,505 ไร่

8. สภาพทางเศรษฐกิจ

8.1 การเกษตรกรรม

8.1.1 การกสิกรรม อำเภอศรีราชามีพื้นที่อุดมสมบูรณ์ เหมาะกับการทำไร่ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย สับปะรด เป็นต้น พื้นที่อีกส่วนหนึ่งเป็นที่ราบลุ่มเหมาะสำหรับการปลูกข้าว พืชเศรษฐกิจสำคัญของอำเภอ ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อย ข้าว สับปะรด มะม่วง ขนุน มะพร้าว พืชผัก

8.1.2 การปศุสัตว์ ในพื้นที่อำเภอศรีราชา มีการเลี้ยงสัตว์ คือ โคเนื้อ โคนม สุกร เป็ด ไก่ ในขณะนี้มีจำนวนลดลง เนื่องจากว่าสภาพพื้นที่ ราคาที่ดินมีราคาแพง เกษตรกรส่วนใหญ่จะขายที่เพื่อจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรม มีการสร้างบ้านพักเพื่อขายและให้เช่ากันมากขึ้น ทำให้พื้นที่เลี้ยงสัตว์มีน้อยลง

8.1.3 การประมง ในอำเภอศรีราชามีการประมง 2 ประเภท คือ การประมงทะเล และการประมงน้ำจืด

8.1.4 การป่าไม้ ในท้องที่อำเภอศรีราชา มีพื้นที่ประกาศเป็นป่าสงวนแห่งชาติ 4 แห่ง คือ ป่าเขาเขียว ป่าเขาชมภู ป่าเขาพุ ป่าเขาเรือแตก ซึ่งมีทั้งที่เป็นป่าดงดิบ ป่าเบญจพรรณ ส่วนป่าชายเลนน้ำเค็มไม่มี ไม้ส่วนใหญ่เป็น ไม้ที่มีคุณภาพประโชชน์

8.1.5 การชลประทานและแหล่งน้ำ อำเภอศรีราชามีแหล่งน้ำที่สำคัญ 3

ประเภท คือ แหล่งน้ำขนาดใหญ่ ได้แก่ โครงการอ่างเก็บน้ำบางพระ โครงการอ่างเก็บน้ำหนองค้อ โครงการอ่างเก็บน้ำหนองกลางดงและอ่างเก็บน้ำห้วยสะพาน แหล่งน้ำขนาดเล็ก ได้แก่ ห้วย หนอง คลอง บึงตามธรรมชาติ และแหล่งน้ำใต้ดิน

8.2 การอุตสาหกรรมและการลงทุน

อำเภอศรีราชามีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ 20 แห่ง ขนาดกลาง 10 แห่ง ขนาดเล็ก 185 แห่ง ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่สำคัญ เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำตาลทราย ผงซักฟอก สบู่ ยาสีฟัน รองเท้า อาหารสำเร็จรูป เป็นต้น

ในด้านการลงทุน อำเภอศรีราชามีนิคมอุตสาหกรรมใหญ่ 3 แห่ง คือ นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง นิคมอุตสาหกรรมศรีสุพรรณบุรี และโครงการนิคมอุตสาหกรรมบ่อวิน ซึ่งมีทั้งอุตสาหกรรมทั่วไปและอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก จึงทำให้อำเภอศรีราชาเป็นแหล่งที่มีการลงทุนสูงมาก

8.3 สถานบริการ

อำเภอศรีราชามีโรงแรม 13 แห่ง ภัตตาคารและร้านอาหาร 40 แห่ง โรงภาพยนตร์ 5 แห่ง

9. ระบบการบริการพื้นฐาน

9.1 การคมนาคม

สายที่ 1 ถนนหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) อยู่ห่างจากจังหวัดชลบุรี 25 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯ 105 กิโลเมตร ใช้ได้สะดวกทุกฤดูกาล

สายที่ 2 ฉะเชิงเทรา-สัตหีบ (ถนนยุทธศาสตร์) ห่างจากที่ว่าการอำเภอศรีราชาไปทางทิศตะวันออก 24 กิโลเมตร ถนนหมายเลข 331 ตัดผ่านท้องที่อำเภอศรีราชา ในพื้นที่ตำบลเขาคันทรอง ตำบลหนองขาม ตำบลบ่อวิน ใช้ได้ทุกฤดูกาล การคมนาคมในเขตอำเภอศรีราชา มีทางเชื่อมกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 และหมายเลข 331 ติดต่อกันหมู่บ้านและท้องที่ใกล้เคียงได้ทุกฤดูกาล

สายที่ 3 เส้นทางรถไฟ เป็นเส้นทางที่เริ่มต้นจากกรุงเทพฯ ถึงอำเภอสัตหีบ โดยผ่านเขตอำเภอศรีราชา ที่ตำบลบางพระ ตำบลสุรศักดิ์ สำหรับใช้เป็นเส้นทางขนส่งสินค้าต่างๆ

สายที่ 4 กรุงเทพฯ-พัทยา ถนนหมายเลข 36 ห่างจากที่ว่าการอำเภอศรีราชา ไปทางทิศตะวันออก 6 กิโลเมตร ตัดผ่านท้องที่อำเภอศรีราชา ในพื้นที่ตำบลบางพระ ตำบลหนองขาม ตำบลสุรศักดิ์ และตำบลบึง

สายที่ 5 กรุงเทพฯ-แหลมฉบัง (ทางด่วน) ห่างจากที่ว่าการอำเภอศรีราชาไป ทางทิศตะวันออก 6 กิโลเมตร ตัดผ่านพื้นที่อำเภอศรีราชา ที่ตำบลบางพระ ตำบลสุรศักดิ์ และตำบลหนองขาม

9.2 โทรคมนาคม

ที่ทำกาไปรษณีย์โทรเลข	2 แห่ง
สถานีถ่ายทอดรับสัญญาณดาวเทียม	1 แห่ง
ชุมสายโทรศัพท์	4 แห่ง

10. ทรัพยากรธรรมชาติ

10.1 ทรัพยากรดิน กลุ่มดินในอำเภอศรีราชา สามารถแบ่งได้ 3 กลุ่ม ตามลำดับ ความมากน้อย คือ กลุ่มดินไร่ กลุ่มดินภูเขาและกลุ่มดินนา ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดิน ร่วนปนทราย เหมาะสมกับการปลูกอ้อย พืชไร่และพืชสวน

10.2 ทรัพยากรน้ำ แหล่งน้ำที่เป็นลำธารหรือแม่น้ำขนาดใหญ่ของอำเภอไม่มี อาศัยแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น บ่อ บึง สระ ห้วย หนอง โดยขุดลอกให้มีปริมาณการรับน้ำ ได้มากขึ้น มีอ่างเก็บน้ำ 2 แห่งที่ใช้ประโยชน์เพื่อการบริโภค คือ อ่างเก็บน้ำบางพระและ อ่างเก็บน้ำหนองค้อ

10.3 ทรัพยากรป่าไม้ ในอำเภอศรีราชามีป่าสงวนแห่งชาติ 4 แห่ง ดังที่กล่าวไว้ แล้วข้างต้น

10.4 ทรัพยากรท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวเขตอำเภอศรีราชา มีดังนี้

10.4.1 สนามกอล์ฟบางพระ ตั้งอยู่ใกล้อ่างเก็บน้ำบางพระ ห่างจาก ชลบุรี 20 กิโลเมตร เป็นสนามกอล์ฟขนาดมาตรฐาน 18 หลุม มีร้านอาหาร โรงแรม

10.4.2 สวนสัตว์เปิดเขาเขียว ตั้งอยู่ห่างจากสนามกอล์ฟบางพระ 11 กิโลเมตร ดำเนินการโดยองค์การสวนสัตว์คุสิต กรุงเทพฯ มีสัตว์ต่างๆ มากกว่า 50 ชนิด

อาศัยอยู่ในเนื้อที่ประมาณ 2,500 ไร่ สัตว์ถูกปล่อยให้อยู่ตามธรรมชาติ มีบ้านพักและ
เรือนแถว ให้ค้างแรมได้

10.4.3 น้ำตกชั้นตาเถร อยู่ห่างจากถนนสุขุมวิท ประมาณ 15
กิโลเมตร ในเส้นทางที่เข้าไปยังสวนสัตว์เปิดเขาเขียว อยู่ในความดูแลของเขตรักษาพันธุ์
สัตว์ป่า จัดทำเป็นศูนย์ศึกษาธรรมชาติและชีวิตสัตว์ป่าเขาเขียว-เขาชมภู่ ในระยะหลังฤดู
ฝนเล็กน้อยน้ำตกจะสวยมาก

10.4.4 หาดผาแดง แยกขวาจากถนนสุขุมวิท กิโลเมตรที่ 120-121
ประมาณ 1 กิโลเมตรเศษ เป็นหาดที่มีชื่อเสียงมานานแล้ว

10.4.5 สวนเสือศรีราชา จากกรุงเทพฯ อยู่แยกซ้ายจากถนนสาย 36
ตรงขึ้นไปทางอ่างเก็บน้ำหนองค้อ ประมาณ 3 กิโลเมตร (สำนักงานอำเภอศรีราชา.
2540)

ตอนที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาชื่อหมู่บ้าน

1. งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติของชื่อตำบลและหมู่บ้าน

จินตนา ยอดยิ่ง (2519) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง “ประวัติชื่อตำบลและหมู่บ้าน ใน
เขตอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เป็นการรวบรวมประวัติของชื่อตำบลและหมู่บ้าน
เฉพาะในเขตอำเภอเมืองแพร่เพียงอำเภอเดียว โดยใช้เครื่องบันทึกเสียงบันทึกปากคำของ
วิทยากรที่ได้เลือกแล้ว วิทยากรทุกคนจะให้ปากคำเป็นภาษาถิ่นเหนือ ซึ่งผู้วิจัยได้ถอด
เสียงออกมาเป็นตัวอักษรตามสำเนียงของชาวไทยภาคเหนือ จังหวัดแพร่ และได้ถอด
ความออกมาเป็นภาษาไทยกลางเปรียบเทียบให้เห็นในหน้าเดียวกัน ปรากฏว่าได้ประวัติ
ชื่อตำบลและหมู่บ้านทั้งหมด 149 ชื่อจำแนกตามลักษณะที่มาได้ 6 ประเภท คือ ตาม
ลักษณะภูมิประเทศ 53 ชื่อ พันธุ์ไม้ 22 ชื่อ แม่น้ำ หนอง ห้วย 22 ชื่อ ตำนาน 19 ชื่อ
ชื่อวัด 19 ชื่อ และชื่อบ้านเดิม 14 ชื่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ให้หลักเกณฑ์ในการเลือกวิทยากรไว้ว่า วิทยากรผู้ที่จะรู้ประวัติ
ของชื่อตำบลและหมู่บ้านได้ดี เป็นผู้ซึ่งมีอายุ 50 ปีขึ้นไป ซึ่งอาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ มา
เป็นเวลานาน อาจเป็นผู้อยู่ในเหตุการณ์ตอนตั้งชื่อหมู่บ้าน หรือได้รับการถ่ายทอดข้อมูล

มาทางมุขปาฐะอีกทอดหนึ่ง หลักเกณฑ์ดังกล่าวผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกวิทยากร ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีด้วยเช่นกัน

งานวิจัยเรื่อง “ประวัติชื่อตำบลหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น” ของ พูนศรี คัมภีรปกรณ์ (2520) เป็นงานวิจัยแนวเดียวกับที่จินตนา ยอดยิ่งได้ทำไว้ คือ ศึกษาและรวบรวมประวัติของชื่อตำบลและหมู่บ้านในหนึ่งอำเภอ ผลการวิจัยของพูนศรีปรากฏว่าได้ประวัติชื่อตำบลและหมู่บ้าน 189 ชื่อ จำแนกตามลักษณะที่มาของชื่อได้ 8 ประเภท คือ ตามชื่อพันธุ์ไม้ 89 ชื่อ ลักษณะภูมิประเทศ 43 ชื่อ สัตว์ 17 ชื่อ แม่น้ำ คลอง หนอง บึง 13 ชื่อ ตำนานและศาสนา 10 ชื่อ แร่ธาตุ 9 ชื่อ ชื่อของบุคคลและสิ่งอื่นๆ อย่างละ 4 ชื่อ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา ยอดยิ่ง คือ วิทยากรที่จะให้ข้อมูลได้ดีที่สุดต้องเป็นผู้สูงอายุที่อยู่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ตอนตั้งชื่อหมู่บ้านมากที่สุด ต่างกันที่ข้อมูลชื่อตำบลและหมู่บ้านในอำเภอเมืองขอนแก่นจะเป็นชื่อพันธุ์ไม้มากที่สุด ส่วนอำเภอเมืองแพรวนั้น จะเป็นชื่อลักษณะภูมิประเทศมากที่สุด

งานวิจัยอื่นที่มีจุดประสงค์เช่นเดียวกับงานวิจัยของพูนศรี คัมภีรปกรณ์ คือ งานวิจัยเรื่อง “ประวัติของชื่อตำบลและหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองนครศรีธรรมราชจังหวัดนครศรีธรรมราช” ของฉัมนร ชูระเจน (2521) ซึ่งผลการศึกษาชื่อตำบลและหมู่บ้านจำนวน 132 ชื่อ ปรากฏว่าได้ประวัติชื่อตำบลและหมู่บ้านทั้งหมด 146 ชื่อ จำแนกตามที่มาของชื่อได้ 8 ประเภท คือ ตามลักษณะภูมิประเทศ 50 ชื่อ ตำนาน 40 ชื่อ พันธุ์ไม้ 36 ชื่อ ชื่อวัด 8 ชื่อ ชื่อสัตว์ 4 ชื่อ ชื่อแม่น้ำ คลอง หนอง บึง ห้วย และสิ่งอื่นๆ อย่างละ 1 ชื่อ วิทยากรผู้ให้ข้อมูลส่วนมากเป็นข้าราชการในท้องถิ่น มีอายุระหว่าง 50-59 ปี รับข้อมูลโดยทางมุขปาฐะมากที่สุด

พูลจิตร บิคร (2521) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาประวัติของชื่อตำบลและหมู่บ้านในเขตอำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นงานวิจัยที่นำแนวทางการ

ศึกษาวิจัยของ จินตนา ยอดยิ่งและพูนศรี คัมภีรปกรณ์ มาใช้ จากผลการศึกษาชื่อตำบล และหมู่บ้าน จำนวน 83 ชื่อ ปรากฏว่าได้ประวัติที่มาของชื่อตำบลและหมู่บ้านทั้งหมด 96 ชื่อ จำแนกตามที่มาของชื่อได้ 9 ประเภท คือ ชื่อแม่น้ำ ห้วย หนอง บึง บ่อ 24 ชื่อ ลักษณะภูมิประเทศ 21 ชื่อ พันธุ์ไม้ 8 ชื่อ ชื่อบ้านเดิม 7 ชื่อ ชื่อบุคคลและสิ่งอื่นๆ อย่าง ละ 3 ชื่อ แต่งานวิจัยนี้ได้เพิ่มเติมข้อมูลให้น่าสนใจยิ่งขึ้น คือ ไม่เพียงแต่รวบรวมและ จำแนกหมวดหมู่ของชื่อตำบลและหมู่บ้านเท่านั้น แต่ยังสามารถศึกษาความเปลี่ยนแปลงของ ชื่อตำบลและหมู่บ้านอีกด้วย โดยสรุปผลการศึกษาไว้ว่า ชื่อหมู่บ้านในอำเภอพรรณานิคมเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 43.38 แต่ส่วนใหญ่ยังคงใช้ชื่อเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ร้อยละ 56.62 และสาเหตุที่เปลี่ยนชื่อเนื่องมาจากทางราชการเสนอให้เปลี่ยนมากที่สุด คือ ร้อยละ 14.45 จากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาความเปลี่ยนแปลงของภาษาที่ใช้ตั้งชื่อหมู่บ้านในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีด้วยเช่นกัน

นอกจากงานวิจัยที่ทำการศึกษาชื่อตำบลและหมู่บ้านดังกล่าวแล้ว ยังมีงานวิจัย อื่นๆ ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับชื่อสถานที่ คือ งานวิจัยของ นคร พันธุ์ณรงค์ (2524) เรื่อง “การศึกษาประวัติท้องถิ่นของตำบลและหมู่บ้านซึ่งตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำน่าน ในเขตอำเภอ เมือง จังหวัดพิษณุโลก” โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น รวบรวม ประวัติของชื่อตำบลและหมู่บ้าน จำแนกประเภทที่มาของชื่อ ศึกษาความเปลี่ยนแปลง และเปรียบเทียบประวัติชื่อตำบลและหมู่บ้านกับภาคอื่นๆ ผลการศึกษาได้ประวัติชื่อ ตำบลและหมู่บ้าน 53 เรื่อง จำแนกประเภทที่มาของชื่อได้ 8 ประเภท คือ ชื่อพันธุ์ไม้ 14 ชื่อ ตำนานและนิทาน 10 ชื่อ ลักษณะภูมิประเทศ 9 ชื่อ ชื่อแม่น้ำ คลอง หนอง ห้วย บึง 6 ชื่อ ชื่อวัด 3 ชื่อ ชื่ออาชีพ 3 ชื่อ ชื่อบ้านเดิม 2 ชื่อ และชื่อลักษณะอื่นๆ อีก 6 ชื่อ ผลการ ศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบสาเหตุการเปลี่ยนแปลงชื่อตำบลและหมู่บ้าน คือ การใช้คำเรียก ชื่อให้สั้นกว่าเดิม เปลี่ยนตามชื่อวัด เปลี่ยนเพื่อความสะดวกในการเรียก เปลี่ยนตาม ความนิยม และเปลี่ยนเนื่องจากชาวบ้านท้องถิ่นอื่นเรียก นอกจากนี้เมื่อศึกษาเปรียบเทียบที่มาของชื่อตำบลและหมู่บ้านในแต่ละภาคแล้ว ปรากฏว่าชื่อตำบลและหมู่บ้าน ตามลุ่มแม่น้ำหรือใกล้ทะเล จะตั้งชื่อตามชื่อพันธุ์ไม้และลักษณะภูมิประเทศมากที่สุด

สำหรับภูมิหลังของวิทยากรและการรับข้อมูล มีลักษณะเช่นเดียวกับการศึกษาของ
จินตนา ยอดยิ่ง และพูนศรี คัมภีรปกรณ

ผลการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับชื่อสถานที่ในท้องถิ่นต่างๆ ดังกล่าว นอกจากจะ
ช่วยให้ทราบเรื่องราวความเป็นมาของท้องถิ่นแล้ว ชื่อสถานที่แต่ละแห่งยังสามารถ
สะท้อนสภาพสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น ตลอดจนวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นด้วย

งานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยใช้วิธีการสำรวจภาคสนาม คือ ออกไปสอบถามประวัติ
จากวิทยากรโดยตรง แต่งานวิจัยของ ปราณี บานชื่น (2527) นั้น ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ
“ความหมายและประวัติความเป็นมาของการตั้งชื่อตำบล หมู่บ้าน และสถานที่สำคัญ
ต่างๆ ในจังหวัดเลย” เป็นงานรวบรวมข้อมูลระดับพื้นฐานจากชาวบ้าน โดยใช้ส่วนราช
การเข้าช่วย ด้วยการส่งแบบสอบถามสองชุดให้คณะกรรมการศึกษาและรวบรวมข้อมูล
ทั้ง 9 อำเภอ 2 กิ่ง โดยสอบถามจากวิทยากรชาวบ้าน และมอบหมายให้ครูใหญ่และครู
โรงเรียนประจำหมู่บ้านบันทึกและทำรายงานส่งกลับมาให้คณะ กรรมการดำเนินงาน
พิจารณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งการทำงานดังกล่าวเป็นการทำงานในคำสั่งของ ผู้ว่า-
ราชการจังหวัดเลย ทำให้ผลงานที่ออกมา เป็นข้อมูลขั้นต้นเกี่ยวกับความหมายของชื่อ
ประวัติความเป็นมาของการตั้งชื่อตำบล หมู่บ้านและสถานที่สวยงามตามธรรมชาติใน
จังหวัดเลย ที่มีความถูกต้องและครบถ้วนทุกสถานที่ ซึ่งความหมายของชื่อดังกล่าว
ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบกับชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี แล้วเลือกใช้ความ
หมายตามความเหมาะสม

งานวิจัยของสุวิไล เปรมศรีรัตน์ และสุขุมาวดี จำหิรัญ (2527) เรื่อง
“ชื่อหมู่บ้านของอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์” มีแนวทางการศึกษาที่แตกต่างไปจากงาน
วิจัยข้างต้น คือ เป็นการศึกษาชื่อหมู่บ้านในทางภาษาศาสตร์ เพื่อให้ทราบความหมาย
ของชื่อหมู่บ้านในอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชื่อที่มาจากภาษาเขมรสูง
และให้เห็นความแตกต่างระหว่างชื่อราชการกับชื่อพื้นบ้านว่า ชื่อราชการของหมู่บ้าน
นั้นรู้จักกันทั่วไปจำกัดในหมู่คนที่มีการศึกษาพอสมควรเท่านั้น แต่ชื่อพื้นบ้านเป็นที่รู้จัก
กันทั่วไปในท้องถิ่น ชื่อหมู่บ้านที่รวบรวมได้นำเสนอเป็นตารางรายชื่อ โดยเทียบชื่อราชการ
และชื่อพื้นบ้าน เขียนเป็นสัทอักษรสากล พร้อมกับแปลความหมายเป็นภาษาไทย-

กลางไว้ด้วย ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การตั้งชื่อหมู่บ้านนำมาจากสิ่งแวดล้อมและโลกทัศน์ของชาวบ้านในเขตนั้น อีกทั้งยังให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวการตั้งชื่อหมู่บ้านในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ไว้อย่างน่าสนใจ

ผลการศึกษาของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี คือ การเขียนสัทอักษรและการแปลความหมายของชื่อหมู่บ้าน พร้อมทั้งนำข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ มาพิจารณาเพื่อใช้แบ่งประเภทที่มาของชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีด้วย

จากงานวิจัยเกี่ยวกับชื่อสถานที่ดังกล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่เป็นการศึกษาทางคติชนวิทยา คือ มุ่งรวบรวมประวัติของชื่อสถานที่ และนำมาจำแนกหมวดหมู่เป็นสำคัญ การศึกษาทางภาษาศาสตร์นั้นพบว่ามีเพียงส่วนน้อย

ในการจำแนกประเภทที่มาของชื่อสถานที่นั้น พบว่ามีงานวิจัยอื่นๆ อีกที่ให้เกณฑ์ในการจำแนกประเภทที่มาของชื่อสถานที่ไว้อย่างน่าสนใจ ดังเช่นที่ ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2524) ได้เสนอเอกสารการสัมมนาทางภูมิศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 3 เรื่อง “การศึกษาทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับชื่อภูมิภาคของจังหวัดนครปฐม” เพื่อตรวจสอบแหล่งที่มาของชื่อสถานที่ว่ามีสาเหตุ ประวัติความเป็นมาอย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางให้เกิดความเข้าใจตรงกัน โดยตั้งเกณฑ์จำแนกหารูปแบบของความเป็นมาของชื่อสถานที่ว่ามาจากพื้นฐานหรือเกี่ยวข้องกับสิ่งใด คณะผู้ศึกษาได้จำแนกชื่อตามที่มา ดังนี้ ตามลักษณะภูมิประเทศ พืช สัตว์ คน อาชีพ รูปร่าง สถานที่ ความเป็นสิริมงคล การกระทำ ของใช้ จำนวน ระยะเวลา และประเภทที่จำแนกไม่ได้ วิธีจำแนกใช้การวิเคราะห์ศัพท์ และพิจารณาประวัติความเป็นมา การวิเคราะห์ศัพท์ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ชื่อสถานที่ที่มีความหมายเพียงอย่างเดียว และชื่อสถานที่ที่มีสองความหมาย โดยแยกศัพท์เป็นสองส่วน คือ ส่วนแรกและส่วนขยาย จากผลการศึกษาปรากฏว่า ชื่อสถานที่ทั้งหมดจะสัมพันธ์กับภูมิประเทศและพืชมากที่สุด

ผลการศึกษาของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการจำแนกและวิเคราะห์ศัพท์ที่ใช้ตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ในบทที่ 3

นอกจากงานวิจัยที่เป็นการศึกษาเฉพาะชื่อสถานที่แล้ว ยังมีงานวิจัยอื่นๆอีกหลายงาน ซึ่งเป็นการศึกษาวัฒนธรรมพื้นบ้านในท้องถิ่นต่างๆ ที่มีเนื้อหาบางส่วนเกี่ยวข้องกับชื่อสถานที่ ดังเช่นที่ ปรีชา อุตระกุล (2521) ได้ศึกษาวรรณกรรมพื้นบ้านที่ถ่ายทอดโดยทางมุขปาฐะ ประเภทนิทาน นิยาย และประวัติความเป็นมาของสถานที่จากตำบลรังกาใหญ่ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา มีจุดประสงค์เพื่อรวบรวม จำแนกประเภท ศึกษาวรรณกรรมพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับประวัติ สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ระบบครอบครัว เศรษฐกิจ ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี และวิเคราะห์โครงสร้างของวรรณกรรม ผลการศึกษาได้ข้อมูลประเภทนิทานส่วนหนึ่งที่เป็นนิทานประวัติสถานที่ซึ่งช่วยให้ทราบเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น สภาพภูมิประเทศและการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน เช่น การประกอบอาชีพ ค่านิยม ความเชื่อเรื่องกรรม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์และ โบราณคดีของท้องถิ่นอีกด้วย

บุญเดิม พันรอบ และ ภารดี มหาจันทร์ (2522) ได้สำรวจลักษณะสังคมและวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลและศึกษาลักษณะทางสังคม ประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้าน ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการสำรวจได้ข้อมูลที่เป็นคติชาวบ้าน ส่วนใหญ่เป็นนิทานเรื่องสั้นที่เล่าต่อกันด้วยวิธีมุขปาฐะ ข้อมูลส่วนหนึ่งเป็นนิทานและตำนานประวัติของชื่อสถานที่ ที่กล่าวถึงสาเหตุความเป็นมาของชื่อสถานที่ เนื้อหาสาระของนิทานและตำนานจะช่วยให้ทราบเรื่องราวของท้องถิ่น ความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ค่านิยม ความคิด ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมพื้นบ้านในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ทัศนีย์ ทานตวนิช และคณะ (2522) ได้ศึกษาและรวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมพื้นบ้านกับชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาปรากฏว่า ข้อมูลเกี่ยวกับวรรณกรรมพื้นบ้านประเภทนิทานอธิบายสถานที่ มีบทบาทสำคัญต่อการถ่ายทอดความรู้ ความคิดของคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งมาก ส่วนผลการวิเคราะห์ทำให้

ทราบว่า การเรียกชื่อสถานที่ในท้องถิ่นนี้มีแนวโน้มดังนี้ คือ เรียกชื่อตามลักษณะของภูมิประเทศ ชื่อสัตว์ และชื่อต้นไม้ที่มีมากในบริเวณนั้น บางชื่อก็เป็นชื่อของบุคคลสำคัญในท้องถิ่น ชื่อตามเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ และการประกอบอาชีพของชาวบ้าน นอกจากนี้ยังพบว่าชื่อสถานที่บางแห่งได้รับอิทธิพลการเรียกชื่อจากวรรณกรรมท้องถิ่น บางเรื่อง เช่น พระรถเมรี เป็นต้น สำหรับสาระของนิทานได้สะท้อนสภาพสังคม ความเชื่อ ค่านิยม และการดำเนินชีวิตของชาวบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับวรรณกรรมพื้นบ้านประเภทอื่นๆ

นคร พันธุ์ณรงค์ (2525) ได้ศึกษาวรรณกรรมพื้นบ้านบ้านนาตะกุด ตำบลศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของบ้านนาตะกุด ประวัติของชื่อหมู่บ้าน การตั้งถิ่นฐาน รวมทั้งวัฒนธรรมด้านต่างๆ ของท้องถิ่น และรวบรวมข้อมูลเหล่านี้ไว้เป็นหลักฐาน ผลการศึกษาปรากฏว่า ได้ข้อมูลวัฒนธรรมพื้นบ้านบ้านนาตะกุดประเพณีนิทานสถานที่ จำนวน 19 เรื่อง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความเป็นมาของชื่อสถานที่ ซึ่งเล่าสืบทอดต่อกันมาหลายชั่วอายุคน สาระของนิทานได้สะท้อนสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ประเพณี ความเชื่อ และค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับชื่อสถานที่ของผู้คนในท้องถิ่น

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้านดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ชื่อไม่ได้เป็นเพียงสิ่งที่ใช้เรียกแทนสิ่งใดสิ่งหนึ่งเท่านั้น แต่เราสามารถจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ อีกหลายอย่างจากชื่อและที่มาของชื่อ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงใช้งานวิจัยเหล่านี้เป็นแนวทางในการทำ บทที่ 4 ของงานวิจัยเกี่ยวกับชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี คือ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชื่อหมู่บ้านกับสภาพแวดล้อมต่างๆ เช่น สภาพภูมิประเทศ ความเชื่อ อาชีพของผู้คนในหมู่บ้าน รวมไปถึงวัฒนธรรมที่สะท้อนออกมาจากชื่อหมู่บ้าน

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อหมู่บ้าน

กิ่งแก้ว อัครถาวร (2519 : 23) กล่าวไว้ในหนังสือคติชนวิทยาว่า การตั้งชื่อหมู่บ้านในท้องถิ่นต่างๆ นั้นย่อมจะสัมพันธ์กับความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีสิ่งที่สำคัญ คือ จะสัมพันธ์กับภาษาถิ่นนั้น เนื่องจากภาษาถิ่นแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกัน การตั้งชื่อหมู่บ้านจึงแตกต่างกันไปด้วย เช่น คำว่า ภูเขา ภาษาถิ่นอีสานใช้คำว่า มอ โนน โพน เช่น หมู่บ้านมอดินแดง หมู่บ้านโพนไทร หมู่บ้านโนนสะอาด ภาษาถิ่นเหนือใช้คำว่า คอย เช่น หมู่บ้านคอยปุย หมู่บ้านคอยแม่แลสิ ภาคใต้ใช้คำว่า คอน เช่น หมู่บ้านคอนขนุน หมู่บ้านคอนกาหลง เป็นต้น ดังนั้น การที่จะศึกษาความหมายของชื่อหมู่บ้านและตำบล จึงควรศึกษาภาษาถิ่นของไทย และภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาถิ่น รวมทั้งจังหวัดที่ใช้ภาษาถิ่นนั้นๆ

อภิศักดิ์ โสมอินทร์ (2525 : 260-266) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการตั้งชื่อหมู่บ้านและการเลือกทำเลที่ตั้งหมู่บ้านในภาคอีสาน ไว้ในหนังสือภูมิศาสตร์อีสานว่า ชาวอีสานมีเกณฑ์เลือกทำเลที่ตั้งหมู่บ้านคล้ายกับภาคอื่นๆ โดยคำนึงถึงสิ่งที่จะได้รับ เป็นสำคัญ ซึ่งชาวอีสานมักจะตั้งหมู่บ้านในบริเวณที่เป็นแหล่งน้ำมากที่สุด รองลงมา คือ ที่สูง ที่ดอน และป่าดง ป่าโคก ชื่อหมู่บ้านจึงตั้งตามสิ่งต่างๆ เหล่านี้

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2528 : 38-144) ได้กล่าวถึงแนวทางและวิธีการตั้งชื่อหมู่บ้านไว้ในหนังสือสังคมวิทยาชนบทว่า การตั้งชื่อหมู่บ้านจะสัมพันธ์กับการตั้งถิ่นฐาน โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อมและความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยปกติมนุษย์มักจะเลือกตั้งถิ่นฐานในบริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์ หรือที่ตั้งมักอยู่บริเวณที่สูง การเลือกที่สูงเป็นที่ตั้งหมู่บ้าน เพื่อป้องกันน้ำท่วมและเป็นทางระบายน้ำ การตั้งชื่อหมู่บ้านจะบอกถึงทำเลที่ตั้ง เช่น บ้านโคก บ้านโพนเพ็ก หรือที่ตั้งหมู่บ้านจะอยู่ใกล้แหล่งน้ำ เช่น บ้านกุดกว้าง บ้านบึง นอกจากนี้การตั้งชื่อหมู่บ้านอาจตั้งชื่อตามชื่อคน เช่น บ้านกุดนางทุย เป็นต้น

จารุวรรณ ธรรมวัตร (2530 : 166-168) กล่าวถึงชื่อบ้านนามเมืองไว้ในหนังสือ คติชาวบ้าน โดยกล่าวถึงความสำคัญของชื่อบ้านนามเมืองใน 3 หัวข้อ คือ นามนั้นสำคัญ ไฉน แนวการตั้งชื่อบ้านนามเมือง และสำนวนเกี่ยวกับชื่อบ้านนามเมือง โดยให้แนวคิด ว่า ชื่อบ้านนามเมืองมีคุณค่าในการศึกษาวัฒนธรรมทางภาษา เพราะส่วนใหญ่ใช้ภาษา ถิ่น ชื่อบ้านนามเมืองชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับสภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น สภาพทางภูมิศาสตร์ ลักษณะการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ และชี้ให้เห็นว่า การตั้งชื่อบ้านนามเมืองนิยมตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ ตั้งตามความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้ สัตว์ ตั้งตามนิทานพื้นบ้าน ตำนาน ประวัติศาสตร์ ตั้งตามแหล่งน้ำ และตั้งตามชื่อ บุคคลสำคัญ

จากเอกสารของอภิศักดิ์ โสมอินทร์ สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และจารุวรรณ ธรรมวัตร ผู้วิจัยได้นำไปประกอบกับการวิเคราะห์ชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัด ชลบุรี ในบทที่ 4 ของงานวิจัย นอกจากเอกสารดังกล่าว ในบทความของวารสาร ก็มีการ กล่าวถึงภูมินาม หรือคำประกอบชื่อภูมิศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและนำมาใช้ประกอบการพิจารณาในการจำแนกที่มาของชื่อหมู่บ้านจากลักษณะภูมิประเทศ พร้อมทั้งนำไป ประกอบการอธิบายแนวการตั้งชื่อหมู่บ้านด้วย

ไพฑูรย์ พงสะบุตร (2531 : 5-11; อ้างถึงใน พูลจิตร บิตร. 2521 : 15) กล่าว ถึงคำประกอบชื่อภูมิศาสตร์ที่บอกลักษณะภูมิประเทศของท้องถิ่นในประเทศไทย ไว้ใน วารสารภูมิศาสตร์ โดยศึกษาถึงคำประกอบชื่อภูมิศาสตร์โดยจำแนกออกเป็นกลุ่มคำที่ใช้ กับลักษณะภูมิประเทศแต่ละแบบ เช่น คำประกอบชื่อภูมิศาสตร์ที่เป็นภูเขา จะมีคำว่า ภูเขา คอย ภู ผา พนม ขุน เป็นต้น คำประกอบชื่อภูมิศาสตร์ที่เป็นเนินเขา หรือภูเขาเตี้ยๆ จะมีคำว่า เนิน ดอน โนน โพน โตก ควน บา โงย เป็นต้น คำประกอบชื่อภูมิศาสตร์ที่เป็น ที่ราบ จะมีคำว่า บาง ลาด ลาน ทุ่ง ตลูก เป็นต้น คำประกอบชื่อภูมิศาสตร์ที่เป็นแหล่งน้ำ หรือลำน้ำ จะมีคำว่า แม่น้ำ ลำ แคว สติง ชัน พู โป่ง สบ เป็นต้น

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของภาษา

ในงานวิจัยที่ศึกษาประวัติของชื่อตำบล หมู่บ้าน และวัฒนธรรมพื้นบ้านท้องถิ่นต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น จะพบว่ามีกรกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของชื่อตำบลและชื่อหมู่บ้านไว้ด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของภาษา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของภาษา ที่ใช้ในการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

๒๕๖๕ กล้วย สุขสิทธิ์ (2522 : 26) ได้กล่าวถึงอิทธิพล หรือสิ่งแวดล้อมที่มีผลทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนแปลงไป ไว้ในหนังสือศิลปะการเขียนว่า ความหมายของคำเปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งที่เกี่ยวข้องขณะนั้น ตามอาการความรู้สึกนึกคิด หรือตามความต้องการสร้างคำใหม่ตามอาชีพ ตามท้องถิ่น หรือสภาพภูมิศาสตร์ เพราะเวลาผ่านไป หรืออาจเพราะพัฒนาการทางด้านการศึกษาของประชาชนมีน้อย

๒๕๖๕ ปรานี กุลละวณิชย์ (2532 : 369-348) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของภาษาทางด้านเสียง ความหมาย และไวยากรณ์ ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงความหมายนั้น ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนแปลงไป ได้แก่ ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ ความเปรียบเทียบคำร่วมกัน และคำต้องห้าม และได้จำแนกการเปลี่ยนแปลงออกเป็น 4 ประการ คือ ความหมายกว้างขึ้น ความหมายแคบลง ความหมายส่อไปในทางที่ดีขึ้น และความหมายส่อไปในทางลบ

๒๕๖๕ ๗ นิชรา อัสววิบูลย์ (2533) ได้ศึกษาเรื่องราวการเพิ่มคำ การสูญคำ และการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำกริยา ในช่วง พ.ศ.2416-2525 ซึ่งจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของคำกริยา ในด้านการเพิ่มคำ การสูญคำ และการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำ โดยศึกษาจากหนังสืออักขราภิธานศัพท์ของหมอบรัดเล พ.ศ.2416 และพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525

ผลการศึกษาพบว่า คำกริยาจากแหล่งข้อมูลมีทั้งสิ้น 9,429 คำ เป็นคำกริยาที่เพิ่มขึ้น 2,934 คำ คำกริยาที่สูญไป 515 คำ และคำที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมาย 693 คำ

ประเภทของการเปลี่ยนแปลงความหมายมากที่สุด คือ คำที่มีความหมายกว้างออก และที่พบน้อยที่สุด คือ คำที่มีความหมายแคบเข้า คำที่เพิ่มขึ้นและสูญไป เป็นคำสองพยางค์มากกว่าคำพยางค์เดียว ส่วนคำที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมาย เป็นคำพยางค์เดียวมากกว่าคำสองพยางค์ ซึ่งอิทธิพลที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาษาประเภทต่างๆ นี้ คือ ความเจริญก้าวหน้าทางวัฒนธรรมนั่นเอง

ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในตอนที่ 2 สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้.

1. ชื่อสถานที่ในแต่ละท้องถิ่น ส่วนมากเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมานานหลายชั่วอายุคน มีลักษณะเป็นตำนาน ซึ่งผสมผสานด้วยนิทานพื้นบ้าน นิยายคติชาวบ้าน และข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ได้อธิบายสาเหตุการตั้งบ้านเมือง หรือที่มาของชื่อสถานที่ต่างๆ
2. อิทธิพลของการเรียกชื่อสถานที่ในแต่ละท้องถิ่น ได้แก่
 - 2.1 สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์
 - 2.2 สภาพสังคม
 - 2.3 ความเชื่อและศาสนา
 - 2.4 วรรณกรรมท้องถิ่น
 - 2.5 เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์และเรื่องราวทางโบราณคดี
3. เรื่องราวความเป็นมาของชื่อสถานที่ ช่วยให้มีความรู้ในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - 3.1 สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น เช่น ลักษณะพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น
 - 3.2 ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกับวิถีชีวิตของกลุ่มชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน การประกอบอาชีพ ความเชื่อ ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ และเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น เป็นต้น
4. สาเหตุที่ทำให้ภาษาที่ใช้ตั้งชื่อสถานที่มีการเปลี่ยนแปลง
 - 4.1 ทางราชการให้เปลี่ยน
 - 4.2 เปลี่ยนตามสภาพสิ่งแวดล้อม

4.3 เปลี่ยนเพื่อความสะดวกในการเรียก

4.4 เปลี่ยนตามความนิยม

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บทที่ 3

การวิเคราะห์ชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

จากการศึกษาค้นคว้าประวัติที่มาของชื่อหมู่บ้าน ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่าการตั้งชื่อหมู่บ้านมีที่มาในการตั้งชื่อที่แตกต่างกันออกไป เมื่อพิจารณาเฉพาะสองคำแรกของชื่อ สามารถนำมาจำแนกประเภทตามความหมายได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. ชื่อหมู่บ้านที่มีความหมายเดียว
2. ชื่อหมู่บ้านที่มีสองความหมาย

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ชื่อหมู่บ้านที่มีความหมายเดียว

1.1 ตั้งตามชื่อสถานที่

หมู่บ้านระเวิง

ตำบล : เขาคันทรง

วิทยาการ : โต้ตั้ง เจริญผล

ประวัติ :

สมัยก่อนที่บริเวณนี้ไม่ค่อยมีผู้คนอยู่มากนัก เป็นชุมชนเล็กๆ ที่นี้มีห้วยน้ำอยู่แห่งหนึ่ง ซึ่งชาวบ้านที่อยู่บริเวณนั้นบอกว่า เป็นห้วยน้ำที่มีมาตั้งแต่โบราณ เรียกกันว่า ห้วยระเวิง ต่อมาเริ่มมีผู้คนเข้ามาอยู่มากขึ้น กลายเป็นชุมชนขนาดใหญ่ จึงตั้งขึ้นเป็นหมู่บ้าน และเรียกชื่อตามห้วยน้ำว่า หมู่บ้านระเวิง

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านห้วยระเวิง เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามชื่อของสถานที่ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน คือ ตั้งชื่อตามชื่อห้วยน้ำระเวิง

หมู่บ้านห้วยปราบ

ตำบล : บ่อวิน

วิทยากร : สมจิตร เกิดทรัพย์

ประวัติ :

สมัยก่อนที่นี่มีวัดอยู่แห่งหนึ่งชื่อ วัดห้วยปราบ ต่อมาเมื่อมีคนเข้ามาตั้งบ้านเรือน ในบริเวณใกล้เคียง เมื่อเป็นชุมชนใหญ่ มีหลายครัวเรือน จึงตั้งเป็นหมู่บ้าน ตั้งชื่อว่า หมู่บ้านห้วยปราบ

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านห้วยปราบ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามสถานที่ที่อยู่บริเวณใกล้ๆ หมู่บ้าน คือ ตั้งชื่อตามชื่อวัดห้วยปราบ

หมู่บ้านเอสอาร์

ตำบล : บางพระ

วิทยากร : ทองคำ รักจิต

ประวัติ :

สมัยก่อนที่นี่เคยมีโรงงานมันสำปะหลังชื่อ เอสอาร์ มาตั้งอยู่ ต่อมาเริ่มมีผู้คน เข้ามาทำงานและตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณรอบๆ โรงงาน เมื่อตั้งเป็นหมู่บ้าน จึงตั้งชื่อ หมู่บ้านตามชื่อโรงงานแห่งนี้ว่า หมู่บ้านเอสอาร์ ปัจจุบัน โรงงานเอสอาร์เลิกกิจการไป แล้ว แต่ชื่อหมู่บ้านก็ยังใช้ชื่อเดิมอยู่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านเอสอาร์ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามชื่อสถานที่ที่อยู่ใกล้หมู่บ้าน คือ ตั้งชื่อตามชื่อโรงงานเอสอาร์

1.2 ตั้งชื่อตามชื่อคนหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับคน

หมู่บ้านเจ้าพระยา

ตำบล : เขาคันทรง

วิทยาการ : ประคอง ส่องสว่าง

ประวัติ :

หมู่บ้านเจ้าพระยา เป็นหมู่บ้านที่ตั้งขึ้นใหม่ เมื่อจะตั้งชื่อหมู่บ้าน ทางราชการ ได้นำชื่อของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นมาตั้ง เพื่อเป็นอนุสรณ์ให้คนรุ่นหลังได้ระลึกถึงคุณงามความดี โดยทางราชการนำชื่อของ เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี มาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้าน โดยแยกออกเป็นสองหมู่บ้าน หมู่บ้านนี้ได้ชื่อว่า หมู่บ้านเจ้าพระยา

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านเจ้าพระยา เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามบรรดาศักดิ์ของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น คือ เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี

หมู่บ้านบุญปราโมทย์

ตำบล : สุรศักดิ์

วิทยาการ : บุญเกิด เอี่ยมศรี

ประวัติ :

หมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านที่ตั้งขึ้นใหม่โดยนำนามสกุลของกำนันประเชิญ บุญปราโมทย์ ซึ่งเป็นบุคคลที่ชาวบ้านในละแวกนั้นเคารพนับถือ แต่ได้เสียชีวิตไปแล้ว มาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้าน เพื่อเป็นที่ระลึก

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านบุญปราโมทย์ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบุคคล คือ ตั้งตามนามสกุลของบุคคล

หมู่บ้านสุรศักดิ์มนตรี

ตำบล : เขาคันทรง

วิทยากร : ประคอง ส่องแสง

ประวัติ :

หมู่บ้านนี้มีประวัติความเป็นมาเหมือนกับหมู่บ้านเจ้าพระยา เพราะเป็นหมู่บ้านที่ตั้งขึ้นพร้อมกัน

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านสุรศักดิ์มนตรี เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามราชทินนามของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

1.3 ตั้งชื่อตามมงคลนาม

หมู่บ้านศิริอนุสรณ์

ตำบล : เขาคันทรง

วิทยากร : ประคอง ส่องแสง

ประวัติ :

หมู่บ้านศิริอนุสรณ์ เป็นหมู่บ้านที่แยกออกมาจากหมู่บ้านหุบบอน ชาวบ้านที่อยู่ในหมู่บ้านต้องการจะให้ภายในหมู่บ้านมีแต่ความสุขสงบ ความเป็นสิริมงคล จึงตั้งชื่อว่า หมู่บ้านศิริอนุสรณ์

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านศิริอนุสรณ์ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามมงคลนาม ตามความเชื่อของชาวบ้านในหมู่บ้าน

2. ชื่อหมู่บ้านที่มีสองความหมาย

2.1 ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ กับ ชื่อพืช

หมู่บ้านเขาคันทรง

ตำบล : เขาคันทรง

วิทยากร : ประคอง ส่องแสง

ประวัติ :

หมู่บ้านแห่งนี้มีภูมิประเทศโดยรอบเป็นภูเขา และบริเวณรอบๆ ภูเขาจะมีต้น
คันทรงขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก จนเป็นลักษณะเด่นของหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้
ว่า หมู่บ้านเขาคันทรง

คันทรง เป็นไม้เถาขนาดใหญ่ กิ่งเล็กเปลี่ยนเป็นมือสำหรับยึดเกาะ ใบเดี่ยว อยู่
เป็นกระจุกที่ปลายกิ่ง รูปรียาว 15-30 เซนติเมตร ไม่มีก้านใบ ออกดอกช่อที่ยอด ดอก
ย่อยเล็กสีแดง ม่วงแดงหรือขาวอมเหลือง ผลสีแดง มีปีกล้อมรอบ 5 ปีก ขนาดไม่เท่ากัน
ปีกนี้คือส่วนของกลีบดอกที่ขยายใหญ่ขึ้น ขยายพันธุ์โดยเมล็ด ออกดอกเดือนมกราคม-
กุมภาพันธ์ ขึ้นกระจายตามป่าโปร่งทั่วไป ใบอ่อนนำมาเป็นผักจิ้ม ตำรายาไทยใช้ต้มเอา
น้ำอาบแก้ปวดตามตัวและเมื่อดมคันทรงตามผิวหนัง มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Ancistrocladus* ชื่อ
อื่นๆ คือ ทองคันทรง, ลิ่นควาย, กระมั่ว, ค้อนตีนหมา, ลิ่นควาย, ค้อนหมาแดง
วิเคราะห์ :

หมู่บ้านเขาคันทรง เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขา
ผสมกับชื่อพืชที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในหมู่บ้าน คือ ต้นคันทรง

หมู่บ้านเขาตะแบก

ตำบล : หอนางาม

วิทยาการ : สังเวียน บัวเข้ม

ประวัติ :

สมัยก่อนพื้นที่บริเวณนี้เป็นภูเขาหลายลูกติดต่อกัน มีต้นไม้ขึ้นอยู่หลายชนิด
แต่ต้นตะแบก เป็นต้นไม้ที่มีขึ้นอยู่เป็นจำนวนมากที่สุด จนเป็นลักษณะเด่นของหมู่บ้าน
เมื่อมีการตั้งชื่อหมู่บ้าน จึงใช้ชื่อว่า หมู่บ้านเขาตะแบก ปัจจุบันต้นตะแบกมีเหลืออยู่น้อย
แล้ว แต่ชื่อหมู่บ้านก็ไม่มีการเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด

ตะแบก เป็นพันธุ์ไม้วงศ์เดียวกับเสลา อินทนิล ฯลฯ เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง
ถึงขนาดใหญ่ สูง 15-30 เมตร ทรงพุ่มกลมแน่นทึบ เปลือกต้นเกลี้ยง สีน้ำตาลเป็นมัน
ใบเดี่ยวขนาดใหญ่สีเขียว ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ ดอกออกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง กลีบ
ดอกย่อยสีม่วงอมชมพู ออกระหว่างเดือนเมษายน-กรกฎาคม แล้วเปลี่ยนเป็นสีซีด ผลรูป
ไข่ ออกเป็นช่อ เมื่อแก่สีน้ำตาล แตกกอเป็น 5-6 กลีบ เมล็ดแบนสีน้ำตาล มีปีก ขึ้น

ตามป่าเบญจพรรณและตามทุ่งนาทั่วไป ขยายพันธุ์โดยเมล็ด ตำรายาไทยใช้เปลือกปรุง
เป็นยาแก้บิด มูกเลือดและท้องร่วง มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Lagerstroemia cuspidata* Wall
ชื่ออื่นๆ คือ ตระแบก, กระแบก

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านเขาตะแบก เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขา
ผสมกับชื่อพืชที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในหมู่บ้าน คือ ต้นตะแบก

หมู่บ้านชากค้อ

ตำบล : สุรศักดิ์

วิทยาการ : เพื่อน สนธิลาภ

ประวัติ :

สมัยก่อนที่บริเวณนี้เคยเป็นป่า เมื่อมีผู้คนเข้ามาอยู่จึงได้มีการหักร้างถางป่า
เพื่อใช้เป็นพื้นที่เพาะปลูก ซึ่งชาวบ้านเรียกพื้นที่นี้ว่า ชาก และในป่าที่ทำการถางนั้นจะมี
ต้นค้อขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านไม่ได้ถางออก เพราะเป็นไม้ที่มีประโยชน์
ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านแถบนี้ว่า หมู่บ้านชากค้อ

ค้อ เป็นพันธุ์ไม้ขนาดใหญ่ ผลรับประทานได้ มีรสเปรี้ยว บางทีเปรี้ยวๆหวานๆ
มีอยู่ตามป่าทั่วไป เนื้อไม้แข็งและเหนียว ชาวบ้านใช้สร้างบ้านและเผาถ่าน เป็นพันธุ์ไม้
ในวงศ์ *Palmae* มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Livistona* sp.

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านชากค้อ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นชาก ผสม
กับชื่อพืชที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในหมู่บ้าน คือ ต้นค้อ

หมู่บ้านเนินตอง

ตำบล : หหนองขาม

วิทยาการ : เกษม หิรัญวัฒน์

ประวัติ :

หมู่บ้านเนินตอง เป็นหมู่บ้านที่มีลักษณะพื้นที่เป็นเนิน มีต้นกล้วยขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจะตัดใบกล้วย ซึ่งชาวบ้านเรียกกันว่า ใบตอง นำไปใช้ประโยชน์ต่างๆ เนื่องจากว่าต้นกล้วยมีเป็นจำนวนมาก ใบตองจึงมีจำนวนมากด้วย ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า หมู่บ้านเนินตอง

ตอง เป็นใบไม้ขนาดใหญ่ ใช้ห่อของได้ เช่น ตองกล้วย

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านเนินตอง เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นเนิน ผสมกับชื่อส่วนใบของพืชที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในหมู่บ้าน คือ ใบกล้วย ที่เรียกกันว่า ใบตอง

หมู่บ้านบ่อยาง

ตำบล : สุรศักดิ์

วิทยาการ : ยิ้ม อ่องศิริ

ประวัติ :

สมัยก่อนที่นี่มีบ่อน้ำตามธรรมชาติอยู่แห่งหนึ่ง น้ำไม่เคยแห้ง เป็นบ่อน้ำที่มีความสำคัญต่อชาวบ้านมาก ชาวบ้านใช้ในการอุปโภคและบริโภค และในหมู่บ้านนี้มีต้นยางขนาดใหญ่อยู่ต้นหนึ่งซึ่งเป็นลักษณะเด่นของหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านของตนว่า หมู่บ้านบ่อยาง ปัจจุบันบ่อดังกล่าวถูกกลบไปแล้ว แต่ต้นยางยังคงมีอยู่และชื่อหมู่บ้านก็ยังคงใช้ชื่อเดิม ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

ยาง เป็นพันธุ์ไม้อยู่ในวงศ์เดียวกับเหียง ตะเคียน พะยอม ฯลฯ เป็นไม้ป่าขึ้นต้นขนาดใหญ่ สูงถึง 40 เมตร ลำต้นตรง เปลือกแตกเป็นสะเก็ด สีน้ำตาลเข้ม ใบรูปไข่ เนื้อใบหนา มีขนทั่วไปสีเทา ดอกสีชมพู ออกเป็นช่อสั้นๆ ตามซอกใบปลายกิ่ง กลีบดอก 5 กลีบ โคนดอกติดกัน ผลกลมมีครีบตามยาว ปีกยาว 2 ปีก เมื่อผลร่วง ปีกจะหมุนควงไปตกไกลๆ ขยายพันธุ์โดยเมล็ด เมื่อเจาะโคนต้นยางแล้วใช้ไฟสุ่มจะได้น้ำมันยาง นำไปผสมกับชัน ใช้ยาเรือเพื่ออุดรูรั่ว หรือใช้ผสมกับเปลือกเสม็ด ห่อด้วยใบกะพ้อทำได้อุจ เป็นคบเพลิง เนื้อไม้ใช้ในงานก่อสร้างทั่วไป มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Dipterocarpus*

intricatus Dyer ชื่ออื่นๆ คือ ยางกราด, กราด, ตาด, ชะแบง, สาง, เหียง

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านบ่อยาง เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นบ่อน้ำ ผสมกับชื่อพืชที่เป็นลักษณะเด่นของหมู่บ้าน คือ ต้นยาง

หมู่บ้านหนองก้างปลา

ตำบล : บ่อวิน

วิทยากร : สมจิตร เกิดทรัพย์

ประวัติ :

สมัยก่อนหมู่บ้านแห่งนี้มีหนองน้ำขนาดใหญ่อยู่แห่งหนึ่ง ซึ่งบริเวณรอบๆ หนองน้ำมีต้นก้างปลาขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า หมู่บ้านหนองก้างปลา

ก้างปลา เป็นชื่อพันธุ์ไม้ในวงศ์ *Euphorbiaceae* รูปร่างลักษณะของไม้ชนิดนี้เป็นไม้ทรงพุ่ม ลักษณะคล้ายต้นทับทิม ลำต้นมีหนามคล้ายกับก้างปลา มีผลสีขาวขมเยี้ยว ยังมีใบย่อยๆ ดอกและผลมีขนาดเล็ก ลำต้นมีประโยชน์นำไปทำฟืน ผลกินได้แต่ไม่นิยมมากนัก

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านหนองก้างปลา เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหนองน้ำ ผสมกับชื่อพืชที่มีอยู่เป็นจำนวนมากบริเวณหนองน้ำนั้น คือ ต้นก้างปลา

หมู่บ้านหนองข่า

ตำบล : บางพระ

วิทยากร : ทองคำ รักจิต, เสียง แดงแก้ว

ประวัติ :

สมัยก่อนบริเวณนี้เป็นป่าและมีหนองน้ำ ซึ่งมีน้ำมากตลอดปี น้ำไม่เคยแห้ง ชาวบ้านในสมัยนั้นไม่มีอะไรทำ นอกจากเลี้ยงโคและกระบือ ทุกๆวันชาวบ้านจะนำสัตว์เลี้ยงของตนมากินน้ำในหนองนี้ ที่บริเวณหนองน้ำจะมีข่าป่าขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านหนองข่า

ข่า เป็นไม้ล้มลุกชนิด *Languas galanga* (Swartz) Stuntz ในวงศ์ *Zingiberaceae* มีเหง้า ลำต้นเป็นกอสูง 1-3 เมตร ดอกสีขาว ออกเป็นช่อปลายลำต้น เหง้ามีกลิ่นฉุน ใช้ปรุงอาหารและทำยาได้

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านหนองข่า เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหนองน้ำ ผสมกับชื่อพืชที่มีอยู่เป็นจำนวนมากบริเวณหนองน้ำนั้น คือ ต้นข่า

หมู่บ้านหนองขาม

ตำบล : หนองขาม

วิทยาการ : เพื่อน สนธิลาภ

ประวัติ :

สมัยก่อนบริเวณนี้เป็นป่าและมีหนองน้ำอยู่หลายแห่ง กระจายอยู่ทั่วไป ที่หนองน้ำเหล่านั้นมีต้นมะขามขึ้นอยู่ทั่วไปเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณนี้จึงเรียกชื่อหมู่บ้านของตนว่า หมู่บ้านหนองขาม

ขาม หรือมะขาม เป็นพันธุ์ไม้อยู่ในวงศ์เดียวกับมะขามเทศ จามจุรี ราชพฤกษ์ ฯลฯ เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ สูง 20-25 เมตร เปลือกเป็นสีน้ำตาล แตกเป็นร่องตามยาว ทรงพุ่มกลมโปร่ง ใบประกอบแบบขนนก ออกดอกเป็นช่อในช่วงต้นฤดูฝน กลีบดอกสีเหลืองอ่อน ฝักยาว 3-25 เซนติเมตร ฝักมีทั้งชนิดฝักตรงและฝักโค้งงอ เมื่อแก่เปลือกฝักสีน้ำตาล เปราะแตกง่าย เนื้อนิ่ม ใบอ่อนมีรสเปรี้ยว นำมาแกง เนื้อไม้เหนียวมาก นิยมนำมาทำเชือก ตำรายาไทยใช้มะขามเปียกเป็นยาถ่าย เปลือกต้นเป็นยาสมานคุณธาตุ เนื้อในเมล็ดเป็นยาฆ่าพยาธิได้เดือน มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Tamarindus indica* Linn. ชื่ออื่นๆ คือ ตะลุม, ม่อง โคล้ง, มอดเล, ส้ามอเกล, หมากแกง, อำเปยล

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านหนองขามเป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหนองน้ำ ผสมกับชื่อพืชที่มีอยู่เป็นจำนวนมากบริเวณหนองน้ำนั้น คือ ต้นมะขาม

หมู่บ้านหนองค้อ

ตำบล : หนองขาม

วิทยาการ : สุวัฒน์ ตำรวจ

ประวัติ :

สมัยก่อนมีหนองน้ำใหญ่อยู่แห่งหนึ่ง ซึ่งบริเวณหนองน้ำนั้นมีต้นค้อขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านที่เข้ามาอยู่จึงตั้งชื่อหมู่บ้านของตนว่า หมู่บ้านหนองค้อ

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านหนองค้อ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหนองน้ำ ผสมกับชื่อพืชที่มีอยู่เป็นจำนวนมากบริเวณหนองน้ำนั้น คือ ต้นค้อ

หมู่บ้านหนองปรือ

ตำบล : บึง

วิทยาการ : กุหลาบ อริวงษ์

ประวัติ :

ตามคำบอกเล่ากล่าวว่า เดิมบริเวณนี้เคยเป็นป่าและมีหนองน้ำใหญ่อยู่แห่งหนึ่ง เป็นหนองน้ำที่อุดมสมบูรณ์ มีพันธุ์ไม้ขึ้นอยู่มากมายหลายชนิด แต่จะมีต้นปรือขึ้นอยู่เป็นจำนวนมากที่สุด ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านที่อยู่ตรงนี้ว่า หมู่บ้านหนองปรือ

ปรือ เป็นพันธุ์ไม้ล้มลุกชนิด *Scieria poaeformis* Retz. ในวงศ์ *Cyperaceae* ขึ้นในน้ำ ใบยาวๆ ใช้มุงหลังคาและสานเสื่อ คือ นำผิวของต้นปรือมาขูดเป็นเส้นๆ แล้วนำไปสานเสื่อ หรือนำมาเย็บเป็นจกใช้มุงหลังคาบ้าน

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านหนองปรือ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหนองน้ำ ผสมกับชื่อพืชที่มีอยู่เป็นจำนวนมากบริเวณหนองน้ำนั้น คือ ต้นปรือ

หมู่บ้านห้วยกุ่ม

ตำบล : บางพระ

วิทยาการ : ทองคำ รักจิต

ประวัติ :

เล่ากันมาแต่โบราณว่า บริเวณนี้เคยมีลำน้ำไหลผ่าน ชาวบ้านเรียกกันทั่วไปว่า ลำห้วย ที่ลำห้วยนี้มีต้นกุ่มขึ้นอยู่เป็นจำนวนมากตลอดลำห้วย ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านที่อยู่บริเวณลำห้วยนี้ว่า หมู่บ้านห้วยกุ่ม ปัจจุบันลำห้วยนี้แห้งลงและต้นกุ่มที่เคยมีอยู่เป็นจำนวนมากก็เหลือน้อยลง แต่ชื่อหมู่บ้านก็ยังคงใช้ชื่อเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง

กุ่ม เป็นพันธุ์ไม้วงศ์เดียวกับแฉ่ง ผักเสี้ยนไทย ผักเสี้ยนฝรั่ง ฯลฯ เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ใบออกเป็นช่อ เมื่อกอกดอกใหม่ๆ จะมีสีขาว ต่อมากลายเป็นสีเหลือง มีเกสรตัวผู้สีม่วงอยู่กลางดอก ผลรูปรี ผิวเปลือกหนาและมีสะเก็ดบางๆ สีเหลืองอมเทา เมล็ดมีลักษณะเป็นรูปเกือบกลม ขยายพันธุ์โดยเมล็ด การปักชำและการตอน ตำรายาไทยใช้ใบต้มน้ำกินแก้ไข้ ขับเหงื่อ ดอกใช้แก้ไข้เจ็บตา เจ็บคอ เปลือกเป็นยาแก้ อาเจียน แก้ตะอึก มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Crateva adansonii* DC. ชื่ออื่นๆ คือ กุ่มน้ำ วิเคราะห์ :

หมู่บ้านห้วยกุ่ม เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นห้วยน้ำ ผสมกับชื่อพืชที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในลำห้วยนั้น คือ ต้นกุ่ม

หมู่บ้านห้วยเหียน

ตำบล : บ่อวิน

วิทยาการ : สมจิตร เกิดทรัพย์

ประวัติ :

สมัยก่อนที่บริเวณนี้มีห้วยน้ำที่อุดมสมบูรณ์อยู่แห่งหนึ่ง มีพืชที่เรียกกันว่าต้นเหียงขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านที่อยู่บริเวณนี้ จึงตั้งชื่อหมู่บ้านของตนว่า หมู่บ้านห้วยเหียง เรียกกันต่อมา จนกลายเป็น หมู่บ้านห้วยเหียน

เหียง เป็นพันธุ์ไม้อยู่ในวงศ์เดียวกับยางนา พะยอม เต็ง รัง ฯลฯ เป็นไม้ป่าขนาดใหญ่ สูง 20-30 เมตร เปลือกลำต้นขรุขระ สีน้ำตาล แตกเป็นสะเก็ดหนาๆ และเป็นร่องลึกตามความยาวลำต้น ใบใหญ่และหนา มีขนสีน้ำตาลแน่น มีเนื้อไม้แข็ง ใช้ทำฟืน และไม้ก่อสร้างทั่วไป ดอกออกเป็นช่อ ดอกย่อยมีกลีบดอกเวียนสีแดงและชมพู ขึ้นตามป่าเบญจพรรณแล้ง ขึ้นปะปนกับเต็ง รัง ส่วนใหญ่มักขึ้นอยู่บนพื้นที่ปนหินลูกรัง ขยาย

พันธุ์โดยเมล็ด มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Dipterocarpus obtusifolius* Teijsm. Ex Mig. ชื่ออื่นๆ คือ กราด, ยางกราด, ยางเหียง, เหียงพวง, เหียงโยน, ตะแบง, สะแบง

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านห้วยเหียน มีการกลายเสียงมาจาก หมู่บ้านห้วยเหียง โดยมีการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะสะกดจาก ง /ŋ/ ไปเป็น น /n/ เขียนเป็นสัทอักษรได้ดังนี้

/ huay – hiaŋ /

/ huay – hian /

หมู่บ้านห้วยเหียน เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นลำห้วย ผสมกับชื่อพืชที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในลำห้วยนั้น คือ ต้นเหียง

หมู่บ้านหุบบอน

ตำบล : เขาคันทรง

วิทยาการ : เฒ่า ปิ่นตัน

ประวัติ :

สมัยก่อนลักษณะพื้นที่บริเวณนี้เป็นภูเขาหลายลูกติดต่อกัน ระหว่างภูเขาแต่ละลูก จะเรียกกันว่า หุบเขา ซึ่งมีต้นบอนขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า หมู่บ้านหุบบอน

บอน เป็นพันธุ์ไม้ล้มลุกชนิดหนึ่งในวงศ์ *Araceae* มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Colocasia esculenta* ขึ้นตามชายน้ำ ลำต้น ใบ รูปร่างลักษณะคล้ายเผือก ยางคัน ต้นบอนมีประโยชน์ใช้เลี้ยงสัตว์ ชาวบ้านนิยมตัดต้นบอนมาต้มผสมกับรำใช้เลี้ยงหมู และนอกจากนี้ชาวบ้านยังนิยมนำมาประกอบอาหารรับประทานด้วย

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านหุบบอน เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหุบเขา ผสมกับชื่อพืชที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในบริเวณหุบเขานั้น คือ ต้นบอน

2.2 ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ กับ คำบอกลักษณะ

หมู่บ้านเขาขยาย

ตำบล : บ่อวิน

วิทยากร : สมจิตร เกิดทรัพย์

ประวัติ :

เนื่องจากว่าพื้นที่หมู่บ้านแห่งนี้มีลักษณะเป็นภูเขา เมื่อมองจากระยะไกลจะเห็นว่าภูเขาแถบนี้สูงมาก แต่เมื่อเข้ามาดูใกล้ๆ จะเห็นว่าบริเวณเชิงเขามีลักษณะลาดเทแผ่ขยายออกเป็นบริเวณกว้าง ชาวบ้านจึงเรียกภูเขาแถบนี้ว่า เขาขยาย และเมื่อมีหมู่บ้านก็ตั้งชื่อว่า หมู่บ้านเขาขยาย

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านเขาขยาย เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขา ผสมกับคำบอกลักษณะของภูเขาว่า เป็นภูเขาที่มีเชิงเขาแผ่ขยายกว้างออกไป

หมู่บ้านเขาช่องลม

ตำบล : เขาคันทรง

วิทยากร : เฝิน ปิ่นตัน

ประวัติ :

หมู่บ้านนี้มีลักษณะพื้นที่เป็นภูเขา ซึ่งมีหลายลูกอยู่ใกล้กัน ตรงช่วงระหว่างภูเขาแต่ละลูกจะมีลักษณะเป็นช่อง มีลมพัดผ่านตลอดเวลา ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า เขาช่องลม เมื่อมีหมู่บ้านก็เรียกกันว่า หมู่บ้านเขาช่องลม

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านเขาช่องลม เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขา ผสมกับคำบอกลักษณะของภูเขาว่า เป็นช่องและมีลมพัดผ่าน

หมู่บ้านเขาน้อย

ตำบล : สุรศักดิ์

วิทยากร : พระครูสมพร วัฒนาภิรมย์, บุญเรือง อรรคบุตร

วิทยากร :

สมัยก่อนที่มีภูเขาแห่งหนึ่ง เป็นภูเขาเล็กๆ เตี้ยๆ ต่อมาเมื่อมีคนเข้ามาตั้งบ้านเรือนบริเวณรอบๆ ภูเขา และพากันจับจองที่ดินภูเขาเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ชาวบ้านตั้งชื่อหมู่บ้านที่ตนอยู่ว่า หมู่บ้านเขาน้อย

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านเขาน้อย เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขา ผสมกับคำบอกลักษณะของภูเขาว่า เป็นภูเขาที่มีขนาดเล็กและเตี้ย

หมู่บ้านบางพรุ

ตำบล : บางพระ

วิทยากร : ทองคำ รักจิต

ประวัติ :

สมัยก่อนที่บริเวณนี้เคยเป็นป่า มีแหล่งน้ำที่เกิดจากลำน้ำไหลมารวมกัน ตรงนั้นจึงไม่ขาดน้ำ พื้นที่บริเวณนั้นมีลักษณะเป็นพรุ สัตว์ตกลงไปก็ตายเพราะไปไม่ไหว ชาวบ้านจึงเรียกบริเวณนั้นว่า บางพรุ เมื่อมีหมู่บ้านก็ตั้งชื่อว่า หมู่บ้านบางพรุ

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านบางพรุ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นบาง คือเป็นทางน้ำไหล ผสมกับคำบอกลักษณะของบางว่า เป็นทางน้ำที่พื้นที่โดยรอบเป็นพรุ

หมู่บ้านมาบเสมอ

ตำบล : บ่อวิน

วิทยากร : สมจิตร เกิดทรัพย์

ประวัติ :

เนื่องจากพื้นที่บริเวณนี้ เป็นที่ลุ่มกว้าง ชาวบ้านเรียกกันว่า มาบ และสภาพของพื้นที่เป็นที่ราบเสมอกัน ไม่มีเนิน ไม่มีหลุม เมื่อมีชาวบ้านเข้ามาอยู่ จึงตั้งเป็นหมู่บ้าน เรียกชื่อว่า หมู่บ้านมาบเสมอ

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านมาบเสมอ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นมาบ ผสมกับคำบอกลักษณะของมาบว่า เป็นพื้นที่ราบเสมอกัน

หมู่บ้านมาบเอียง

ตำบล : เขาคันทรง

วิทยาการ : เฝิ่น ปีนต้น

ประวัติ :

เนื่องจากว่าพื้นที่แห่งนี้เป็นมาบ ซึ่งมีสภาพพื้นที่เป็นที่ลาดเอียง ไม่สม่ำเสมอ ชาวบ้านที่อยู่มาก่อนเรียกกันว่า มาบเอียง ต่อมาเมื่อมีคนมาอยู่มากขึ้น กลายเป็นหมู่บ้าน จึงตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า หมู่บ้านมาบเอียง

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านมาบเอียง เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นมาบ ผสมกับคำบอกลักษณะของมาบว่า เป็นพื้นที่ลาดเอียง ไม่สม่ำเสมอ

หมู่บ้านหนองแขวะ

ตำบล : บึง

วิทยาการ : กุหลาบ อาริงษ์

ประวัติ :

เล่ากันต่อๆมาว่า สมัยก่อนที่หมู่บ้านแห่งนี้มีหนองน้ำใหญ่อยู่ วันหนึ่งมีแม่จิ้งจอกค์ผ่านมา และแหวะดื่มน้ำที่หนองน้ำนี้ โดยใช้มือแหวะพวกจอกแหน สหาร่ายที่อยู่ในน้ำออก แล้วดักน้ำขึ้นมาดื่ม ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านหนองซีแหวะ เรียกกันต่อๆมาจนกลายเป็น หมู่บ้านหนองแขวะ ในปัจจุบัน

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านหนองแขวะ มีการกลายเสียงมาจาก หมู่บ้านหนองซีแหวะ โดยมีการตัดพยางค์คำว่า ซี ออกและมีการเติมเสียงพยัญชนะ ข /kh/ จะเห็นการเปลี่ยนแปลงได้ชัด โดยการเขียนเป็นสัทอักษร ดังนี้

/ nǎŋ - chi: - wǎʔ/

/ nǎŋ - khwǎʔ/

การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้เป็นเพราะความสะดวกในการเรียกชื่อของชาวบ้าน

หมู่บ้านหนองแขวะ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหนองน้ำ ผสมกับคำบอกลักษณะของหนองน้ำว่า เคยมีแม่ชีมาแหะจอกแหนเพื่อตักน้ำในหนองค่อม

หมู่บ้านห้วยกรู

ตำบล : บางพระ

วิทยาการ : ทองคำ รักจิต, วิวัฒน์ วุฒิเจริญกิจ

ประวัติ :

จากคำบอกเล่าต่อๆมา เล่าว่าสมัยก่อนมีลำน้ำไหลผ่านหมู่บ้าน ชาวบ้านเรียกกันว่า ห้วยน้ำ ซึ่งห้วยนี้มีน้ำมากตลอดปี ชาวบ้านจึงทำการขุดบ่อเพื่อใช้เป็นแหล่งน้ำสำหรับอุปโภคและบริโภค พอขุดลงไป ดินที่อยู่ขอบบ่อก็พังทลายลงมาชาวบ้านจึงนำแผ่นไม้มากรูรอบๆบ่อ เพื่อป้องกันดินถล่มลงมาในบ่อ จึงพากันเรียกชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านห้วยกรู

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านห้วยกรู เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นห้วยน้ำ ผสมกับคำบอกลักษณะของห้วยน้ำว่า ถูกขุดทำเป็นบ่อโดยนำแผ่นไม้มากรูไว้รอบๆบ่อ

2.3 ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ กับ ชื่อบุคคล

หมู่บ้านโค้งดารา

ตำบล : หนองขาม

วิทยาการ : สุกานดา สุทธิพงศ์

ประวัติ :

หมู่บ้านนี้เดิมชื่อ หมู่บ้าน โค้งตาลา เล่ากันว่าเคยมีคนแก่คนหนึ่งชื่อ ตาลา ซึ่งผู้
คนในหมู่บ้านรู้จักเป็นอย่างดี ตาลาถูกรถชนตายตรงบริเวณที่เป็นทางโค้ง ชาวบ้านเรียก
โค้งนั้นว่า โค้งตาลา ต่อมามีการตั้งหมู่บ้านตรงบริเวณโค้งนั้น จึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า
หมู่บ้าน โค้งตาลา และได้เรียกกันต่อๆมาจนกลายเป็น หมู่บ้าน โค้งคารา ในปัจจุบัน
วิเคราะห์ :

หมู่บ้าน โค้งคารา มีการกลายเสียงมาจาก หมู่บ้าน โค้งตาลา โดยมีการเปลี่ยน
เสียงพยัญชนะจาก ต /t/ ไปเป็น ด /d/ แต่ชื่อหมู่บ้าน โค้งตาลา ไม่มีความหมาย ชาวบ้าน
จึงเปลี่ยนเป็น หมู่บ้าน โค้งคารา เพื่อให้มีความหมาย แต่ความหมายนี้ไม่สอดคล้องกับ
ความหมายเดิม รวมทั้งไม่สอดคล้องกับประวัติของหมู่บ้านแต่อย่างใด การเปลี่ยนแปลง
นี้ เขียนเป็นสัทอักษรให้เห็นชัดเจน ดังนี้

/ khó:ŋ - ta: - la: /

/ khó:ŋ - da: - ra: /

หมู่บ้าน โค้งคารา เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นทางโค้ง
ผสมกับชื่อบุคคลที่เสียชีวิตตรงโค้งนั้น คือ ตาลา

หมู่บ้านหนองยายบุญ

ตำบล : หนองขาม

วิทยาการ : สังเวียน บัวแย้ม

ประวัติ :

เนื่องจากว่าที่บริเวณนี้มีหนองน้ำที่อุดมสมบูรณ์อยู่แห่งหนึ่ง ต่อมาเมื่อมีคนเข้ามา
ตั้งบ้านเรือนบริเวณหนองน้ำนี้ โดยเล่ากันว่าคนที่เข้ามาอยู่กลุ่มแรก คือ ยายบุญและ
ครอบครัว เมื่อมีคนเข้ามาอยู่มากขึ้นจึงตั้งเป็นหมู่บ้าน และใช้ชื่อว่า หมู่บ้านหนองยายบุญ
วิเคราะห์ :

หมู่บ้านหนองยายบุญ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหนอง
น้ำ ผสมกับชื่อบุคคลที่เข้ามาอยู่เป็นคนแรกที่บริเวณหนองน้ำนี้ คือ ยายบุญ

หมู่บ้านห้วยตาเกล้า

ตำบล : เขาคันทรง

วิทยาการ : ประคอง ส่องแสง

ประวัติ :

เล่ากันว่าเดิมก่อนที่จะมีหมู่บ้านนั้น ที่นี้มีแอ่งน้ำอยู่ ชาวบ้านเรียกกันว่า ลำห้วย และเข้าใจว่าคนที่เข้ามาอยู่เป็นคนแรก คือ ตาเกล้า ชาวบ้านที่เข้ามาอยู่ที่หลัง จึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ต่อกันมาว่า หมู่บ้านห้วยตาเกล้า

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านห้วยตาเกล้า เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นห้วยน้ำ ผสมกับชื่อบุคคลที่เข้ามาอยู่เป็นคนแรก คือ ตาเกล้า

หมู่บ้านห้วยยายพรหม

ตำบล : สุรศักดิ์

วิทยาการ : วงษ์ โชติเทียนทอง

ประวัติ :

จากคำบอกเล่าต่อกันมาเล่าว่าที่มาของชื่อหมู่บ้านนี้มาจากคนที่ชื่อ ยายพรหม ซึ่งเข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้เป็นคนแรก และที่นี้มีห้วยน้ำที่อุดมสมบูรณ์อยู่แห่งหนึ่ง ต่อมาจึงมีผู้คนเข้ามาอยู่มากขึ้น จึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า หมู่บ้านห้วยยายพรหม ปัจจุบันห้วยน้ำดังกล่าวไม่มีแล้ว เพราะถูกลมทำเป็นที่ปลูกบ้าน แต่ชื่อหมู่บ้านก็ยังคงใช้ชื่อเดิม ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านห้วยยายพรหม เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นห้วยน้ำ ผสมกับชื่อบุคคลที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานเป็นคนแรกที่บริเวณห้วยน้ำแห่งนี้ คือ ยายพรหม

2.4 ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ กับ ชื่อแร่ธาตุ

หมู่บ้านเขาดิน

ตำบล : หนองขาม

วิทยากร : พระมหาจรัส กิตติเม โธ,สังวาล ประนอม

ประวัติ :

สมัยก่อนบริเวณนี้เป็นป่าใหญ่ ต่อมามีการแผ้วถางที่ดินจับจองเป็นที่ทำไร่ และที่นี่มีเขาดินอยู่กึ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นจุดเด่นและเป็นสัญลักษณ์ของบริเวณนี้ เมื่อมีผู้คนเข้ามาจับจองที่ดินเพื่อทำไร่ตั้งถิ่นฐานกันมากขึ้น จึงตั้งเป็นหมู่บ้าน และชาวบ้านตั้งชื่อว่าหมู่บ้านเขาดิน ตามสิ่งที่เป็นลักษณะเด่นของหมู่บ้าน

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านเขาดิน เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขา ผสมกับชื่อแร่ธาตุที่เป็นลักษณะของภูเขานั้น คือ เป็นเขาดิน

หมู่บ้านเขาหิน

ตำบล : บ่อวิน

วิทยากร : สมจิตร เกิดทรัพย์

ประวัติ :

หมู่บ้านแห่งนี้มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาหลายลูกติดต่อกัน ซึ่งภูเขาเหล่านี้เป็นภูเขาหิน ไม่ใช่ภูเขาดินที่พบเห็นกันทั่วไป ชาวบ้านที่อยู่บริเวณนั้นจึงตั้งชื่อหมู่บ้านของตนว่า หมู่บ้านเขาหิน

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านเขาหิน เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขา ผสมกับชื่อแร่ธาตุที่บอกลักษณะของภูเขาว่า เป็นภูเขาหิน

หมู่บ้านบ่อหิน

ตำบล : สุรศักดิ์

วิทยากร : เพื่อน สนธิลาภ

ประวัติ :

ที่หมู่บ้านแห่งนี้มีบ่อน้ำสาธารณะอยู่แห่งหนึ่ง เป็นบ่อน้ำตามธรรมชาติ มีลักษณะพิเศษ คือ เป็นบ่อนหิน ไม่ใช่บ่อดินหรือบ่อโคลนอย่างที่พบเห็นกันทั่วไป เนื่องจากเป็นบ่อนหิน น้ำในบ่อจึงใสสะอาดมาก ชาวบ้านสามารถดื่มน้ำในบ่อได้ ซึ่งน้ำในบ่อเป็นน้ำที่ไหลมาจากซอกเขา ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านบ่อนหิน

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านบ่อนหิน เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นบ่อ ผสมกับชื่อแร่ธาตุที่บอกลักษณะของบ่อนี้ว่า เป็นบ่อนหิน

หมู่บ้านโป่งดินดำ

ตำบล : บางพระ

วิทยากร : ทองคำ รักจิต

ประวัติ :

สมัยก่อนตรงบริเวณที่เรียกว่า เขาพริกและเขาตะเคียนเขาระากนั้น จะมีแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ มีน้ำมากตลอดปี และมีโป่ง ซึ่งเป็นบริเวณที่มีดินสีดำ ดินมีรสเค็ม เรียกว่า ดินโป่ง สัตว์ที่อาศัยอยู่บริเวณนั้นจะมากินดินโป่งนี้ เมื่อมีชาวบ้านเข้ามาตั้งถิ่นฐาน จึงพากันเรียกว่า หมู่บ้าน โป่งดินดำ

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านโป่งดินดำ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นโป่ง ผสมกับชื่อแร่ธาตุที่บอกลักษณะของโป่งว่า เป็นโป่งที่มีดินสีดำอยู่

2.5 ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศ กับ มงคลนาม

หมู่บ้านเนินแสนสุข

ตำบล : หนองขาม

วิทยากร : ประมวล จันทร์พุกษา

ประวัติ :

สมัยก่อนบริเวณนี้เป็นป่า มีลักษณะพื้นที่เป็นเนิน ต่อมา มีผู้คนเข้ามาบุกเบิกถางป่า สร้างบ้านเรือน ตั้งเป็นหมู่บ้านขึ้น และเพื่อต้องการที่จะให้คนในหมู่บ้านอยู่กันอย่างมีความสุข จึงตั้งชื่อหมู่บ้านให้เป็นสิริมงคลว่า หมู่บ้านเนินแสนสุข

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านเนินแสนสุข เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นเนิน ผสมกับชื่อที่เป็นมงคล เพื่อบอกลักษณะของเนินนี้ว่า เป็นเนินแสนสุข

หมู่บ้านมาบแสนสุข

ตำบล : เขาคันทรง

วิทยาการ : ประคอง ส่องแสง

ประวัติ :

หมู่บ้านนี้มีลักษณะพื้นที่เป็นที่ลุ่มกว้างใหญ่ เรียกว่า มาบ เมื่อมีคนเข้ามาตั้งถิ่นฐานมากขึ้น จึงตั้งเป็นหมู่บ้าน และเพื่อต้องการที่จะให้คนที่อยู่ในหมู่บ้านมีแต่ความสุขสงบ จึงตั้งชื่อให้เป็นสิริมงคลว่า หมู่บ้านมาบแสนสุข

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านมาบแสนสุข เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นมาบ ผสมกับชื่อที่เป็นมงคลเพื่อบอกลักษณะของมาบนี้ว่า เป็นมาบแสนสุข

2.6 ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ กับ ชื่อเครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ

หมู่บ้านบ่อวิน

ตำบล : บ่อวิน

วิทยาการ : เคื่อง เจียหลิม

ประวัติ :

สมัยก่อนบริเวณนี้เป็นป่าใหญ่ มีต้นไม้ขนาดใหญ่มากมายหลายชนิด มีการตัดไม้ส่งเข้าโรงเลื่อยทุกวัน รถขนไม้ที่เข้ามาขนไม้จะมีเครื่องมือชนิดหนึ่งอยู่ที่หลังรถ เครื่องมือนี้เรียกว่า วิน ซึ่งเอาไว้ใช้เวลาที่รถตกบ่อทราย หรือติดหล่ม เล่ากันว่าทุกครั้งที

รถขันไม้เข้ามาขันไม้ จะต้องดกบ่อทรายหรือไม่ก็คิดหล่มทุกครั้ง เขาจะใช้เครื่องมือที่เรียกว่า วิน โดยเอาสลิงไปเกี่ยวกับต้นไม้ใหญ่ๆ แล้ว วิน จะทำการหมุนตัวรถขึ้นมา ชาวบ้านจึงมักจะเรียกหมู่บ้านบริเวณนี้ว่า หมู่บ้านบ่อวิน และใช้เรียกกันต่อมาเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบัน

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านบ่อวิน เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะภูมิประเทศที่เป็นบ่อทราย บ่อโคลน ผสมกับชื่อเครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ คือ วิน

2.7 ตั้งตามตำแหน่งที่ตั้ง กับ ชื่อสิ่งก่อสร้าง

หมู่บ้านหัวคันทด

ตำบล : สุรศักดิ์

วิทยาการ : เพื่อน สนธิลาภ

ประวัติ :

สมัยก่อนในฤดูฝน ที่นี้จะมีน้ำไหลผ่านอยู่ตลอด ชาวบ้านจะสร้างคันทดน้ำไว้เพื่อป้องกันน้ำไม่ให้ไหลมาท่วมบ้านเรือนและไร่นา ในเวลาที่ฝนตกหนัก โดยคันทดน้ำจะอยู่ทางทิศใต้ของหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหมู่บ้านที่อยู่ทางตอนบนของคันทดน้ำนี้ว่า หมู่บ้านหัวคันทด

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านหัวคันทด เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามตำแหน่งที่ตั้งของหมู่บ้านที่อยู่ทางตอนบนเหนือของสิ่งก่อสร้าง คือ คันทดน้ำขึ้นมา

2.8 ตั้งตามชื่อสิ่งก่อสร้าง กับ ตำแหน่งที่ตั้ง

หมู่บ้านบ้านบน

ตำบล : บางพระ

วิทยาการ : ทองคำ รักจิต

ประวัติ :

สมัยก่อนการแบ่งเขตหมู่บ้าน จะถือเอาตำแหน่งของทะเลมาเป็นเกณฑ์ บริเวณที่อยู่ติดริมทะเลถือเป็นด้านล่าง และบริเวณที่อยู่ถัดขึ้นมาเป็นด้านบน หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ทางด้านบนของทะเล จึงเรียกกันว่า หมู่บ้านบ้านบน

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านบ้านบน เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามสิ่งก่อสร้าง คือ บ้าน ผสมกับคำบอกตำแหน่งที่ตั้งว่า ตั้งอยู่ทางตอนบน

2.9 ตั้งตามสิ่งก่อสร้าง กับ คำบอกลักษณะ

หมู่บ้านทางตรง

ตำบล : บางพระ

วิทยากร : ทองคำ รักจิต, ประเสริฐ ลำปางอินทร์

ประวัติ :

สมัยก่อน บริเวณนี้เป็นป่า มีต้นไม้มากมายหลายชนิด โรงเลื่อยศรีราชาจึงเข้ามาเลื่อยไม้ที่นี้เป็นประจำ มีการสร้างทางรถไฟ เพื่อใช้เป็นเส้นทางลำเลียงไม้ไปโรงเลื่อย ซึ่งทางรถไฟที่สร้างมีลักษณะเป็นเส้นทางตรงตลอด ไม่มีโค้ง ต่อมาทางรถไฟถูกรื้อออกไป เส้นทางดังกล่าวจึงใช้เป็นเส้นทางสำหรับเกวียน หรือรถใช้ เมื่อมีการตั้งหมู่บ้านในบริเวณนี้ จึงตั้งชื่อว่า หมู่บ้านทางตรง

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านทางตรง เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามสิ่งก่อสร้าง คือ ทางรถไฟ ผสมกับคำบอกลักษณะของทางรถไฟนี้ว่า เป็นทางรถไฟที่ตรงตลอด

2.10 ตั้งตามสิ่งก่อสร้าง กับ คำบอกลำดับที่

หมู่บ้านด้านสี่

ตำบล : บึง

วิทยากร : เตี้ย แฉล้ม

ประวัติ :

สมัยก่อนบริษัทไหนก็ได้เข้ามาทำทาง สร้างถนนราดยาง คนงานของบริษัทนี้ มีเป็นจำนวนมาก มีการแบ่งงานก่อสร้างออกเป็นช่วงๆ โดยตั้งเป็นด่านเรียงไปตั้งแต่ด่านที่หนึ่ง สอง สาม สี่ หมู่บ้านนี้มาตั้งตรงบริเวณที่เคยเป็นด่านสี่ จึงได้ชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านด่านสี่ เรียกกันมาเรื่อยๆ จนกลายเป็น หมู่บ้านด่านสี่ ในปัจจุบัน

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านด่านสี่ เป็นหมู่บ้านที่กลายเสียงมาจาก หมู่บ้านด่านสี่ โดยมีการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ จากเสียงวรรณยุกต์เอก มาเป็นเสียงวรรณยุกต์โท เขียนเป็นศัพท์อักษร ได้ดังนี้

/ dǎ:n - sǐ: /

/ dǎ:n - sǐ: /

หมู่บ้านด่านสี่ เป็นการตั้งชื่อหมู่บ้านตามสิ่งก่อสร้าง คือ ด่าน ผสมกับคำบอกลำดับที่ว่าเป็นด่านที่สี่

2.11 ตั้งตามสิ่งก่อสร้าง กับ ชื่ออาชีพ

หมู่บ้านบ้านไร่

ตำบล : สุรศักดิ์

วิทยากร : เพื่อน สนธิลาภ

ประวัติ :

หมู่บ้านแห่งนี้มีพื้นที่กว้างสำหรับการเกษตร ชาวบ้านทุกบ้านจะมีอาชีพทำไร่ เช่น ไร่มันสำปะหลัง ไร่อ้อย ไร่สับปะรด ฯลฯ ดังนั้น จึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านบ้านไร่

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านบ้านไร่ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามสิ่งก่อสร้าง คือ บ้าน ผสมกับชื่ออาชีพหลักของชาวบ้านในหมู่บ้าน คือ อาชีพทำไร่

หมู่บ้านบ้านไร่

ตำบล : บึง

วิทยาการ : กุหลาบ อารีวงษ์

ประวัติ :

สมัยก่อนชาวบ้านที่นี่จะมีอาชีพทำไร่กันเป็นส่วนใหญ่ จึงตั้งชื่อว่า หมู่บ้านบ้านไร่ ปัจจุบันจำนวนคนที่ทำไร่น้อยลง เพราะส่วนใหญ่เข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม แต่ชื่อหมู่บ้านก็ยังใช้ชื่อเดิมอยู่ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านบ้านไร่ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามสิ่งก่อสร้าง คือ บ้าน ผสมกับชื่ออาชีพของชาวบ้าน คือ อาชีพทำไร่

2.12 ตั้งตามลักษณะชุมชน กับ ลักษณะภูมิประเทศ

หมู่บ้านตลาดบึง

ตำบล : บึง

วิทยาการ : กุหลาบ อารีวงษ์

ประวัติ :

เล่ากันว่าที่นี่เคยมีบึงน้ำขนาดใหญ่อยู่แห่งหนึ่ง ซึ่งมีน้ำมากตลอดปี จึงมีชาวบ้านเข้ามาอยู่บริเวณนี้จำนวนมาก มีการสร้างตลาดขนาดใหญ่เพื่อเป็นที่ซื้อขายสินค้าของชาวบ้าน เมื่อตั้งชื่อหมู่บ้าน จึงเอาลักษณะเด่นทั้งสองอย่างมาตั้งชื่อเป็น หมู่บ้านตลาดบึง

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านตลาดบึง เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะชุมชนที่เป็นตลาด ผสมกับชื่อลักษณะภูมิประเทศที่เป็นบึงน้ำ

หมู่บ้านตลาดบึงบน

ตำบล : บึง

วิทยากร : กุหลาบ อาริวงษ์

ประวัติ :

หมู่บ้านนี้แยกมาจากหมู่บ้านตลาดบึง เนื่องจากหมู่บ้านตลาดบึงเป็นหมู่บ้านที่มีขนาดใหญ่ ยากแก่การปกครอง จึงได้แบ่งแยกออกมาตั้งเป็นหมู่บ้านใหม่ขึ้น ซึ่งอยู่ใกล้ๆหมู่บ้านเดิม คือ หมู่บ้านตลาดบึงบน และหมู่บ้านตลาดบึงฝั่งใต้ โดยยึดแนวถนนที่ตัดผ่านสองหมู่บ้านนี้เป็นเส้นแบ่งเขตหมู่บ้าน หมู่บ้านนี้อยู่ทางทิศเหนือของถนน จึงตั้งชื่อว่า หมู่บ้านตลาดบึงบน

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านตลาดบึงบน เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะชุมชนที่เป็นตลาด ผสมกับชื่อลักษณะภูมิประเทศที่เป็นบึง โดยมีคำบอกตำแหน่งที่ตั้งว่า อยู่ทางตอนบน หรืออยู่ทางทิศเหนือ

หมู่บ้านตลาดบึงฝั่งใต้

ตำบล : บึง

วิทยากร : กุหลาบ อาริวงษ์

ประวัติ :

หมู่บ้านนี้มีที่มาเหมือนกับหมู่บ้านตลาดบึงบน เนื่องจากว่าหมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของถนน จึงได้ชื่อว่า หมู่บ้านตลาดบึงฝั่งใต้

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านตลาดบึงฝั่งใต้ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะชุมชนที่เป็นตลาด ผสมกับชื่อลักษณะภูมิประเทศที่เป็นบึงน้ำ โดยมีคำบอกตำแหน่งที่ตั้งของหมู่บ้านว่า อยู่ทางทิศใต้

2.13 ตั้งตามลักษณะชุมชน กับ ตำแหน่งที่ตั้ง

หมู่บ้านตลาดล่าง

คำบาล : บางพระ

วิทยากร : ทองคำ รักจิต

ประวัติ :

หมู่บ้านนี้มีที่มาเหมือนกับหมู่บ้านบ้านบน แต่เนื่องจากหมู่บ้านนี้อยู่ติดริมทะเล และมีลักษณะเป็นตลาด จึงได้ชื่อว่า หมู่บ้านตลาดล่าง

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านตลาดล่าง เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะชุมชนที่เป็นตลาด ผสมกับคำบอกตำแหน่งที่ตั้งของตลาดว่า อยู่ทางค้ำล่าง

2.14 ตั้งตามลักษณะชุมชน กับ คำบอกระยะเวลา

หมู่บ้านตลาดใหม่

คำบาล : บางพระ

วิทยากร : ทองคำ รักจิต

ประวัติ :

หมู่บ้านนี้เดิมมีแต่บ้านของชาวบ้าน ไม่มีตลาดที่ซื้อขายสินค้าในหมู่บ้าน จึงมีการสร้างตลาดใหม่ขึ้นมา และตั้งชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านตลาดใหม่

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านตลาดใหม่ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามลักษณะชุมชนที่เป็นตลาด ผสมกับคำบอกระยะเวลาว่า เป็นตลาดที่เพิ่งสร้างขึ้นใหม่

2.15 ตั้งตามชื่ออาชีพ กับ ชื่อพืช

หมู่บ้านนาพร้าว

คำบาล : สุรศักดิ์

วิทยากร : เทียน เกตุสาตี

ประวัติ :

สมัยก่อนชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา พื้นที่ส่วนใหญ่จึงเป็นท้องนา และที่บริเวณท้องนานั้นจะมีต้นมะพร้าวขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านนาพร้าว ปัจจุบันชาวบ้านเลิกทำนาแล้ว ส่วนใหญ่จะใช้ที่ดินในการทำไร่แทน แต่ต้นมะพร้าวยังคงมีอยู่ และมีจำนวนมากขึ้นกว่าเดิมด้วย เพราะชาวบ้านนิยมปลูกมะพร้าวขายเป็นอาชีพ

มะพร้าว เป็นพันธุ์ไม้ต้นชนิดหนึ่ง จำพวกปาล์ม อยู่ในวงศ์ *Palmae* มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Cocos nucifera* มีประโยชน์มากมาย ส่วนต้นนำมาทำไม้ใช้สร้างบ้าน ใบนำมาห่อขนม หรือก้านใบนำมาทำไม้กวาดทางมะพร้าว น้ำในผลมีรสหวานใช้ดื่มได้ ผลใช้ทำน้ำมันและปรุงอาหารต่างๆ

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านนาพร้าว เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามอาชีพของชาวบ้านในหมู่บ้าน คือ อาชีพทำนา ผสมกับชื่อพืชที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในหมู่บ้าน คือ มะพร้าว

หมู่บ้านไร่กล้วย

ตำบล : ตูรศักดิ์

วิทยากร : ประเสริฐ กมลวิจิตร, ลมุล บัวเยี่ยม

ประวัติ :

สมัยก่อนชาวบ้านส่วนใหญ่จะปลูกกล้วยกันเป็นจำนวนมาก ปลูกกันเป็นไร่ๆ เพื่อขาย หมู่บ้านนี้จึงได้ชื่อว่า หมู่บ้านไร่กล้วย ปัจจุบันชาวบ้านส่วนใหญ่เลิกทำไร่กล้วยกันแล้ว มีแค่ปลูกไว้ใช้ในครัวเรือนเล็กน้อย

กล้วย เป็นพันธุ์ไม้ล้มลุกในสกุล *Musa* มีหลายชนิด มีลักษณะเป็นกอ ลำต้นเป็นกาบห่อหุ้ม เมื่อแก่มีแกนตรงกลางต้น ใบแบนใหญ่ กล้วยใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง ลำต้นอ่อนใช้ประกอบอาหาร ผลใช้รับประทาน ใบใช้ห่อสิ่งของต่างๆ

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านไร่กล้วย เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามอาชีพของชาวบ้านในหมู่บ้าน คือ การทำไร่ ผสมกับชื่อพืชที่ชาวบ้านปลูกกันมาก คือ กล้วย

2.16 ตั้งตามชื่ออาชีพ กับ ชื่อแร่ธาตุ

หมู่บ้านไรดินแดง

ตำบล : บางพระ

วิทยาการ : ทองคำรักจิต

ประวัติ :

ชาวบ้านในหมู่บ้านนี้ส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ เช่น ไร่อ้อย ไร่มันสำปะหลัง และในหมู่บ้านนี้มีดินชนิดหนึ่งมีลักษณะพิเศษ คือ เป็นดินสีแดง ซึ่งในสมัยโบราณจะนำดินแดงนี้ไปใช้ในการย้อมผ้าเหลือง เช่น ย้อมจีวรพระ โดยเขาจะนำดินไปแปรง ผสมเป็นกัลกย้อมผ้า หมู่บ้านนี้จึงได้ชื่อว่า หมู่บ้านไรดินแดง

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านไรดินแดง เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่ออาชีพของชาวบ้านในหมู่บ้าน คือ ทำไร่ ผสมกับชื่อแร่ธาตุที่มีในหมู่บ้าน คือ ดินแดง

2.17 ตั้งตามชื่อแร่ธาตุ กับ คำบอกลักษณะ

หมู่บ้านหินกอง

ตำบล : หนองขาม

วิทยาการ : ตำรวาย ฤทธิดี

ประวัติ :

สมัยก่อนบนภูเขาที่อยู่บริเวณนี้ จะมีก้อนหินขนาดต่างๆกองรวมกันอยู่ เป็นกองหินที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ อันอาจเกิดจากการพัดพาของน้ำ แต่ในสมัยก่อนชาวบ้านถือกันว่าเป็นเรื่องแปลกที่มีหินมากองรวมกันเอง ด้วยเหตุนี้ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านหินกอง

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านหินกอง เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามชื่อแร่ธาตุ คือ หิน ผสมกับคำบอกลักษณะของหินว่า เป็นหินที่กองรวมกันอยู่

หมู่บ้านหินเพิง

ตำบล : บางพระ

วิทยาการ : ทองคำ รักจิต

ประวัติ :

หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่บริเวณริมทะเล ซึ่งในสมัยก่อนตรงริมทะเลนี้จะมีก้อนหินขนาดใหญ่ที่ถูกน้ำทะเลกัดเซาะด้านล่างเป็นโพรงลึกเข้าไป ด้านบนจึงมีลักษณะเป็นเพิงคล้ายหลังคาสามารถใช้เป็นที่พักหลบลมฝนได้ หมู่บ้านนี้จึงได้ชื่อตามลักษณะเด่นนี้ว่า หมู่บ้านหินเพิง ปัจจุบันหินเพิงนี้ไม่มีแล้ว เพราะพังทลายไปตามกาลเวลา

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านหินเพิง เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามชื่อแร่ธาตุ คือ หิน ผสมกับคำบอกลักษณะของหินว่า มีลักษณะเป็นเพิง

2.18 ตั้งตามตำแหน่งที่ตั้ง กับ ลักษณะภูมิประเทศ

หมู่บ้านบนเนิน

ตำบล : บึง

วิทยาการ : กุหลาบ อารีวงษ์

ประวัติ :

เมื่อก่อนพื้นที่บริเวณนี้เคยเป็นป่า ต่อมา มีชาวบ้านเข้ามาบุกเบิกกลางป่า สร้างบ้านเรือนอยู่อาศัย กลายเป็นหมู่บ้าน และหมู่บ้านแห่งนี้ตั้งอยู่บริเวณที่เป็นที่สูง บริเวณรอบๆหมู่บ้านจะเป็นที่ราบทั้งหมด หมู่บ้านนี้จึงได้ชื่อว่า หมู่บ้านบนเนิน

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านบนเนิน เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามตำแหน่งที่ตั้ง คือ อยู่ข้างบน ผสมกับชื่อลักษณะภูมิประเทศที่เป็นเนิน

หมู่บ้านหัวโกรก

ตำบล : สุรศักดิ์

วิทยาการ : พร สุขสะอาด

ประวัติ :

หมู่บ้านแห่งนี้ตั้งอยู่ทางตอนบนของภูมิภาคที่เป็นโกรก ซึ่งเป็นร่องดินหรือร่องทรายที่เกิดขึ้นจากการกัดเซาะของน้ำ ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านหัวโกรก

วิเคราะห์ :
หมู่บ้านหัวโกรก เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามตำแหน่งที่ตั้ง คือ ตั้งอยู่ทางตอนบน ผสมกับชื่อลักษณะภูมิภาคที่เป็น โกรก

2.19 ตั้งตามคำบอกลักษณะ กับ ชื่อพืช

หมู่บ้านจุกกะเณอ

ตำบล : บึง

วิทยาการ : ชิต อินว้าง

ประวัติ :

เล่ากันว่าที่บริเวณหน้าวัดประจำหมู่บ้าน มีหนองน้ำใหญ่อยู่และมีพืช ซึ่งชาวบ้านเรียกกันว่า ต้นกะเณอ ขึ้นอยู่กลางหนองน้ำเป็นกระจุกๆ ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่า หมู่บ้านจุกกะเณอ

วิเคราะห์ :

เณอ เป็นภาษาเขมร หมายถึง ต้นไม้ จากความหมายของศัพท์ที่ใช้ตั้งชื่อหมู่บ้าน กับคำบอกเล่าเรื่องที่มาจากชื่อหมู่บ้าน จะเห็นว่าไม่สอดคล้องกัน เณอ หมายถึง ต้นไม้ ซึ่งไม่ระบุว่าเป็นต้นไม้ชนิดใด แต่คำว่า เณอ ในชื่อหมู่บ้านจุกกะเณอ หมายถึง ต้นไม้ที่ชื่อ เณอ ซึ่งชาวบ้านเรียกกันมาเรื่อยๆ จนกลายเป็นต้นกะเณอ

หมู่บ้านจุกกะเณอ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามคำบอกลักษณะ คือ กระจุก หรือจุก หมายถึง กลุ่ม ผสมกับชื่อของพืชที่พบขึ้นเป็นกระจุก คือ ต้นกะเณอ

2.20 ตั้งตามคำบอกจำนวน กับ คำบอกกิริยาอาการ

หมู่บ้านพันเสด็จใน

ตำบล : บ่อวิน

วิทยากร : เสาว์ หิริญเกื้อ

ประวัติ :

สมัยก่อนที่หมู่บ้านแห่งนี้มีใช้มาลาเรียระบาด ชาวบ้านที่เข้ามาอยู่ตายด้วยไข้มาลาเรียเป็นจำนวนมาก พอคนเก่าตายไป ก็มีคนใหม่เข้ามาอยู่ต่อ ชาวบ้านที่รอดตายจากไข้มาลาเรียเล่าให้ฟังว่า ใครที่รอดจากไข้มาลาเรีย ก็พากันอพยพไปอยู่ที่อื่นหมด พุดกันเล่นๆเป็นเรื่องสนุกว่า พันเสด็จ หมายถึง คนมาอยู่ที่พันๆคน ก็อยู่ไม่ได้ ต้องเสด็จหนีไปอยู่ที่อื่นหมด และเนื่องจากที่ตั้งของหมู่บ้านค่อนข้างจะสลับซับซ้อน อยู่ลึกเข้าไปในป่า ห่างไกลจากหมู่บ้านอื่น การเดินทางเข้าไปค่อนข้างลำบากและต้องใช้เวลาานด้วยเหตุนี้ ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า หมู่บ้านพันเสด็จใน

วิเคราะห์ :

หมู่บ้านพันเสด็จใน เป็นหมู่บ้านที่ตั้งชื่อตามคำบอกจำนวน คือ พัน ผสมกับคำบอกกิริยาอาการ คือ เสด็จ และมีคำบอกตำแหน่งที่ตั้งมาขยายต่อท้ายว่า หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ลึกเข้าไปด้านใน ไกลจากหมู่บ้านอื่น

ตารางสรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 59 หมู่บ้าน สามารถจำแนกประเภทของชื่อหมู่บ้านได้ 2 ประเภท คือ ชื่อหมู่บ้านที่มีความหมายเดียว จำนวน 7 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 11.86 และชื่อหมู่บ้านที่มีสองความหมาย จำนวน 52 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 88.14 จะเห็นว่าชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่จะเป็นชื่อที่มีสองความหมาย ดังนั้น ในที่นี้จึงเลือกศึกษาเฉพาะชื่อหมู่บ้านที่มีสองความหมาย

ที่มาของชื่อหมู่บ้าน	จำนวนชื่อ	ร้อยละ
ลักษณะภูมิประเทศ	32	61.53
ลักษณะสิ่งก่อสร้าง	5	9.62
ลักษณะชุมชน	5	9.62
ตำแหน่งที่ตั้ง	3	5.77
อาชีพ	3	5.77
แร่ธาตุ	2	3.85
คำบอกลักษณะ	1	1.92
คำบอกจำนวน	1	1.92
รวม	52	100

ตารางที่ 1 แสดงที่มาของชื่อหมู่บ้านที่มีสองความหมาย โดยพิจารณาจากคำแรกของชื่อ

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่าแนวทางการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยเลือกศึกษาเฉพาะคำแรกของชื่อ มาจากลักษณะภูมิประเทศ จำนวน 32 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 61.53 รองลงมา คือ มาจากลักษณะสิ่งก่อสร้างและลักษณะชุมชน อย่างละ 5 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 9.62 นอกนั้นเป็นแนวทางการตั้งชื่อโดยนำมาจากตำแหน่งที่ตั้ง อาชีพ แร่ธาตุ คำบอกลักษณะ และคำบอกจำนวน

คำ	จำนวน	ร้อยละ
เขา	7	21.88
โค้ง	1	3.12
ซาก	1	3.12
เนิน	2	6.25
บ่อ	3	9.38
บาง	1	3.12
โป่ง	1	3.12
มาบ	3	9.38
หนอง	7	21.88
ห้วย	5	15.63
หุบ	1	3.12
รวม	32	100

ตารางที่ 2 แสดงลักษณะภูมิประเทศที่ปรากฏเป็นคำแรกของชื่อหมู่บ้านที่มีสองความหมาย

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่าแนวทางการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่มาจากลักษณะภูมิประเทศ และจากตารางที่ 2 จะเห็นว่าคำแสดงลักษณะภูมิประเทศ จำนวน 11 คำ ปรากฏเป็นคำแรกของชื่อหมู่บ้านจำนวน 32 หมู่บ้าน คำว่า เขา และหนอง เป็นคำที่พบมากที่สุด คำละ 7 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 21.88 รองลงมา คือ คำว่า ห้วย จำนวน 5 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 15.63 นอกนั้น คือ คำว่า บ่อ มาบ เนิน โค้ง ซาก บาง โป่ง และหุบ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาส่วนขยาย หรือคำที่มาผสมกับคำแรกของชื่อหมู่บ้านที่มีสองความหมาย พบว่ามีที่มาต่างๆ ดังแสดงผลในตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะภูมิประเทศ กับ ชื่อพืช	13	40.63
ลักษณะภูมิประเทศกับ คำบอกลักษณะ	8	25.00
ลักษณะภูมิประเทศ กับ ชื่อคน	4	12.50
ลักษณะภูมิประเทศ กับ ชื่อแร่ธาตุ	4	12.50
ลักษณะภูมิประเทศ กับ มงคลนาม	2	6.25
ลักษณะภูมิประเทศกับชื่อเครื่องมือที่ใช้ประกอบอาชีพ	1	3.12
รวม	32	100

ตารางที่ 3 แสดงคำผสมของชื่อหมู่บ้านที่มีสองความหมาย โดยมีคำแรกเป็นลักษณะภูมิประเทศ

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่าส่วนขยายของชื่อหมู่บ้านที่มีคำแรกเป็นลักษณะภูมิประเทศที่พบมากที่สุด มาจากชื่อพืช จำนวน 13 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 40.62 รองลงมาคือ คำบอกลักษณะ จำนวน 8 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 25.00 นอกนั้นมาจากชื่อคน แร่ธาตุ มงคลนาม และชื่อเครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ

ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน	ร้อยละ
ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง	48	92.30
ที่มีการเปลี่ยนแปลง	4	7.70
รวม	52	100

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนชื่อหมู่บ้านที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง และมีการเปลี่ยนแปลง

จากการศึกษาชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่าชื่อหมู่บ้านส่วนใหญ่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละถึง 92.30 ส่วนชื่อหมู่บ้านที่มีการเปลี่ยนแปลง มีเพียงร้อยละ 7.70 ดังแสดงผลในตารางที่ 4

สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงมาจากการเรียกชื่อของชาวบ้านที่เรียกกันต่อๆมา จนกลายไปเมื่อมาถึงปัจจุบัน ลักษณะการเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปในลักษณะของการเปลี่ยนพยัญชนะ การเปลี่ยนสระ การเปลี่ยนวรรณยุกต์ การตัดพยางค์และการเติมพยัญชนะ

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บทที่ 4

การศึกษาการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

การศึกษาการตั้งชื่อหมู่บ้าน จำนวน 59 หมู่บ้าน ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จะแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ศึกษาลักษณะทางภาษาที่ใช้ตั้งชื่อหมู่บ้าน
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชื่อหมู่บ้านกับสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม

ลักษณะทางภาษาที่ใช้ตั้งชื่อหมู่บ้าน

การศึกษาลักษณะทางภาษาของชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีครั้งนี้ เป็นการศึกษาคำทุกคำที่ใช้ตั้งชื่อหมู่บ้าน โดยศึกษาในเรื่องลักษณะของคำ ชนิดของคำ ความสัมพันธ์ระหว่างคำ และที่มาของคำ ดังผลการศึกษาต่อไปนี้

1. จากการศึกษาชื่อหมู่บ้านครั้งนี้ พบว่าไม่มีชื่อหมู่บ้านใดเลยที่เป็นคำพยางค์เดียว
2. ชื่อหมู่บ้านที่เป็นคำหลายพยางค์ พบว่า มีตั้งแต่คำ 2 พยางค์ ถึง 5 พยางค์
 - 2.1 คำ 2 พยางค์ ชื่อหมู่บ้านที่เป็นคำ 2 พยางค์ มีทั้งหมด 33 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 55.93
 - 2.1.1 คำ 2 พยางค์ 1 คำ มีทั้งหมด 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านระเวิง หมู่บ้านเอสอาร์ และหมู่บ้านห้วยปราบ
 - 2.1.2 คำ 2 พยางค์ 2 คำ มีทั้งหมด 30 หมู่บ้าน แยกตามชนิดของคำได้ดังนี้

2.1.2.1 ค่านาม + ค่านาม มีทั้งหมด 22 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านห้วยเหียน หมู่บ้านบ่อวิน หมู่บ้านเขาหิน หมู่บ้านหนองปรือ หมู่บ้านบ้านไร่ (ตำบลบึง) หมู่บ้านบ้านไร่ (ตำบลสุรศักดิ์) หมู่บ้านด่านสี่ หมู่บ้านหุบบอน หมู่บ้านหนองขาม หมู่บ้านหนองค้อ หมู่บ้านเขาหิน หมู่บ้านบ่อหิน หมู่บ้านเนินตอง หมู่บ้านไร่กล้วย หมู่บ้านนาพร้าว หมู่บ้านซากค้อ หมู่บ้านหัวโกรก หมู่บ้านบ่อยาง หมู่บ้านห้วยกุ่ม หมู่บ้านบางพร หมู่บ้านหินเพิง และหมู่บ้านหนองข่า

2.1.2.2 ค่านาม + คำกริยา มีทั้งหมด 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านหนองแขวะ หมู่บ้านหินกอง และหมู่บ้านห้วยกร

2.1.2.3 ค่านาม + คำวิเศษณ์ มีทั้งหมด 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านมาบเอียง หมู่บ้านเขาน้อย หมู่บ้านบ้านบน และหมู่บ้านทางตรง

2.1.2.4 คำบุพบท + ค่านาม มีทั้งหมด 1 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านบนเนิน

2.2 คำ 3 พยางค์ ชื่อหมู่บ้านที่เป็นคำ 3 พยางค์ มีทั้งหมด 21 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 35.59

2.2.1 คำ 3 พยางค์ 1 คำ มีทั้งหมด 2 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านเจ้าพระยา และหมู่บ้านบุญปราโมทย์

2.2.2 คำ 3 พยางค์ 2 คำ มีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน แยกตามชนิดของคำได้ดังนี้

2.2.2.1 ค่านาม + ค่านาม มีทั้งหมด 6 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านหนองก้างปลา หมู่บ้านจุกกะเณอ หมู่บ้านตลาดบึง หมู่บ้านเขาคันทรง หมู่บ้านเขาตะแบก และหมู่บ้านหัวคันทด

2.2.2.2 ค่านาม + คำกริยา มีทั้งหมด 1 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านเขาขยาย

2.2.2.3 ค่านาม + คำวิเศษณ์ มีทั้งหมด 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านมาบเสมอ หมู่บ้านตลาดล่าง และหมู่บ้านตลาดใหม่

2.2.3 คำ 3 พยางค์ 3 คำ มีทั้งหมด 9 หมู่บ้าน แยกตามชนิดของคำได้ดังนี้

2.2.3.1 คำนาม + คำนาม + คำนาม มีทั้งหมด 5

หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านเขาช่องลม หมู่บ้านห้วยยายพรหม หมู่บ้านห้วยตาเกล้า หมู่บ้านหนองยายบู่ และหมู่บ้านโค้งคารา

2.2.3.2 คำนาม + คำนาม + คำวิเศษณ์ มีทั้งหมด 2

หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านโป่งคินคำ และหมู่บ้านไร่คินแดง

2.2.3.3 คำนาม + คำวิเศษณ์ + คำนาม มีทั้งหมด 2

หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านมาบแสนสุข และหมู่บ้านเนินแสนสุข

2.3 คำ 4 พยางค์ ชื่อหมู่บ้านที่เป็นคำ 4 พยางค์ มีทั้งหมด 2 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 3.39 แต่ชื่อหมู่บ้านทั้ง 2 หมู่บ้านนี้เป็นคำ 4 พยางค์ 3 คำ แยกตามชนิดของคำได้ดังนี้

2.3.1 คำนาม + คำนาม + คำวิเศษณ์ มีทั้งหมด 1 หมู่บ้าน

ได้แก่ หมู่บ้านตลาดบึงบน

2.3.2 คำวิเศษณ์ + คำกริยา + คำวิเศษณ์ มีทั้งหมด 1 หมู่บ้าน

ได้แก่ หมู่บ้านพันเสด็จใน

2.4 คำ 5 พยางค์ ชื่อหมู่บ้านที่เป็นคำ 5 พยางค์ มีทั้งหมด 3 หมู่บ้าน

คิดเป็นร้อยละ 5.09

2.4.1 คำ 5 พยางค์ 1 คำ มีทั้งหมด 1 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้าน

สุรศักดิ์มนตรี

2.4.2 คำ 5 พยางค์ 2 คำ มีทั้งหมด 1 หมู่บ้าน แยกตามชนิด

ของคำได้เป็น คำนาม + คำนาม ได้แก่ หมู่บ้านศิริอนุสรณ์

2.4.3 คำ 5 พยางค์ 4 คำ มีทั้งหมด 1 หมู่บ้าน แยกตามชนิด

ของคำเป็น คำนาม + คำนาม + คำนาม + คำวิเศษณ์ ได้แก่ หมู่บ้านตลาดบึงฝั่งใต้

* จากการศึกษาลักษณะและชนิดของคำที่ใช้ตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า

ก. ชื่อหมู่บ้านที่เป็นคำคำเดียว จะเป็นชื่อเฉพาะต่างๆ คือ

1. ราชทินนาม ได้แก่ หมู่บ้านสุรศักดิ์มนตรี
2. นามสกุล ได้แก่ หมู่บ้านบุญปราโมทย์

3. บรรณาคัคคี ได้แก่ หมู่บ้านเจ้าพระยา
 4. ชื่อสถานที่ ได้แก่ หมู่บ้านเอสอาร์ หมู่บ้านระเวิง
- ข. ชื่อหมู่บ้านที่ประกอบด้วยคำ 2 คำ มีทั้งหมด 46 หมู่บ้าน มีการเรียงคำ แยกได้เป็น 4 แบบ ดังนี้

1. คำนาม + คำนาม มีทั้งหมด 33 หมู่บ้าน

คำที่เป็นคำนามทั้งสองคำนี้ มักแสดงความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ ในลักษณะที่คำนามคำนามตัวแรกจะทำหน้าที่เป็นคำหลัก ส่วนคำนามตัวหลังจะทำหน้าที่เป็นคำขยาย เมื่อพิจารณาทางด้านความหมายของชื่อหมู่บ้านที่เป็นคำนามสองคำ สามารถแยกกลุ่มได้เป็น 7 กลุ่ม คือ

1.1 คำนามตัวแรกบอกรูปลักษณะของคำนามตัวหลัง ได้แก่ หมู่บ้านจุกกะเณอ

1.2 คำนามตัวแรกบ่งบอกส่วนของคำนามตัวหลัง ได้แก่ หมู่บ้านหัวโกรก และหมู่บ้านหัวคันทอ

1.3 คำนามตัวแรกบอกประเภทของคำนามตัวหลัง ได้แก่ หมู่บ้านศิริอนุสรณ์

1.4 คำนามตัวหลังบอกลักษณะของคำนามตัวแรก ได้แก่ หมู่บ้านเขาดิน หมู่บ้านบ่อหิน และหมู่บ้านเขาหิน

1.5 คำนามตัวหลังบอกตำแหน่งของคำนามตัวแรก ได้แก่ หมู่บ้านด้านสี่

1.6 คำนามตัวหลังบอกสิ่งที่มีอยู่บน ใน หรือใกล้คำนามตัวแรก ได้แก่ หมู่บ้านห้วยเหียน หมู่บ้านหนองปรือ หมู่บ้านหุบบอน หมู่บ้านหนองขาม หมู่บ้านหนองค้อ หมู่บ้านเนินตอง หมู่บ้านไร่กล้วย หมู่บ้านนาพร้าว หมู่บ้านซากค้อ หมู่บ้านบ่อยาง หมู่บ้านห้วยกุ่ม หมู่บ้านหนองข่า หมู่บ้านหนองก้างปลา หมู่บ้านตลาดบึง หมู่บ้านเขาคันทรง หมู่บ้านเขาตะแบก หมู่บ้านบ้านไร่ (ตำบลบึง) หมู่บ้านบ้านไร่ (ตำบลสุรศักดิ์) และหมู่บ้านบ่อวิน

1.7 คำนามตัวหลังบอกรูปลักษณะของคำนามตัวหน้า ได้แก่ หมู่บ้านหินพิง และหมู่บ้านบางพรุ

ยังมีชื่อหมู่บ้านที่ประกอบขึ้นด้วยคำนาม + คำนาม ซึ่งมีลักษณะต่างออกไป จากลักษณะที่อธิบายมาข้างต้น กล่าวคือ มีคำนามคำหนึ่ง เป็นวิสามานยนาม แทนที่จะเป็นวิสามานยนามทั้งสองคำ ได้แก่ หมู่บ้านห้วยตาเกล้า หมู่บ้านโค้งคารา หมู่บ้านหนองยายบุญ และหมู่บ้านห้วยยายพรหม

2. คำนาม + คำวิเศษณ์ มีทั้งหมด 7 หมู่บ้าน

ชื่อหมู่บ้านที่ประกอบด้วยคำนามและคำวิเศษณ์นั้น คำวิเศษณ์จะทำหน้าที่ขยายคำนามตัวแรก โดยจะบอกเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้

2.1 ลักษณะรูปร่างของคำนาม ได้แก่ หมู่บ้านมาบเอียง หมู่บ้านเขาน้อย หมู่บ้านทางตรง และหมู่บ้านมาบเสมอ

2.2 ตำแหน่งที่ตั้งของคำนาม ได้แก่ หมู่บ้านบ้านบน และหมู่บ้านตลาดล่าง

2.3 ลักษณะสภาพของคำนาม ได้แก่ หมู่บ้านตลาดใหม่

3. คำนาม + คำกริยา มีทั้งหมด 5 หมู่บ้าน

ชื่อหมู่บ้านที่ประกอบด้วยคำนามและคำกริยานั้น คำกริยาจะทำหน้าที่ขยายคำนามตัวหน้า โดยจะบอกเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้

3.1 ลักษณะรูปลักษณะของคำนาม ได้แก่ หมู่บ้านหินกอง และหมู่บ้านเขาขยา

3.2 ลักษณะกริยาอาการที่เกิดขึ้นกับคำนาม ได้แก่ หมู่บ้านหนองแขวะ และหมู่บ้านห้วยกรู

4. คำบุพบท + คำนาม มีเพียง 1 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านบนเนิน ซึ่งคำบุพบทจะบอกตำแหน่งของหมู่บ้านว่าตั้งอยู่ส่วนใดของคำนามที่ตามมาหลังคำบุพบท

ค. ชื่อหมู่บ้านที่ประกอบด้วยคำ 3 คำ มีทั้งหมด 7 หมู่บ้าน จากการศึกษาชื่อหมู่บ้านที่ประกอบด้วยคำ 3 คำ พบว่า มีการเรียงคำแยกได้เป็น 4 แบบ ดังนี้

1. คำนาม + คำนาม + คำนาม
2. คำนาม + คำนาม + คำวิเศษณ์
3. คำนาม + คำวิเศษณ์ + คำนาม
4. คำวิเศษณ์ + คำกริยา + คำวิเศษณ์

จะเห็นว่าคำแรก ซึ่งเป็นคำนามและคำวิเศษณ์ ถูกขยายด้วยคำที่ตามมาซึ่งมีทั้งคำนาม คำวิเศษณ์ และคำกริยา ดังแสดงได้ดังนี้

1. คำที่ 3 (คำวิเศษณ์) ขยายคำที่ 1 และ 2 (คำนาม, คำกริยา) โดยเป็นไปในลักษณะต่อไปนี้

1.1 บอกตำแหน่งที่ตั้ง ได้แก่ หมู่บ้านตลาดบึงบน หมู่บ้านพันเสด็จใน

1.2 บอกสี ได้แก่ หมู่บ้านโป่งดินดำ หมู่บ้านไร่ดินแดง

2. คำที่ 2 และ 3 (คำนาม, คำวิเศษณ์) ขยายคำที่ 1 (คำนาม) โดยเป็นไปในลักษณะต่อไปนี้

2.2 บอกลักษณะรูปร่าง ได้แก่ หมู่บ้านเขาช่องลม

2.2 บอกสภาพ ได้แก่ หมู่บ้านมาบแสนสุข หมู่บ้านเนินแสน

สุข

ง. ชื่อหมู่บ้านที่ประกอบด้วยคำ 4 คำ มีเพียง 1 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านตลาดบึงฝั่งใต้ มีการเรียงคำแบบคำนาม + คำนาม + คำนาม + คำวิเศษณ์ จะเห็นว่าคำที่ 3 และ 4 ทำหน้าที่ขยายคำที่ 1 และ 2 ในลักษณะที่บอกตำแหน่งที่ตั้งของคำสองคำแรก

*3. ชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่เป็นคำไทยแท้ มีทั้งหมด 51 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 86.44

4. ชื่อหมู่บ้านที่มีคำภาษาต่างประเทศผสมอยู่ มีทั้งหมด 8 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 13.56

ถ้าพิจารณาเฉพาะคำแต่ละคำ สามารถแบ่งได้ดังนี้

1. คำที่มาจากภาษาเขมร มี 1 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านจุกกะเณอ

2. คำที่มาจากภาษาอังกฤษ มี 1 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านเอสอาร์

3. คำที่มาจากภาษาบาลี มี 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านบุญปราโมทย์ หมู่บ้านสุรศักดิ์มนตรี หมู่บ้านศิริอนุสรณ์

4. คำที่มาจากภาษาสันสกฤต มี 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านบุญปราโมทย์ หมู่บ้านสุรศักดิ์มนตรี หมู่บ้านศิริอนุสรณ์

5. คำที่มาจากทั้งภาษาบาลีและสันสกฤต มี 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้าน
ห้วยยายพรหม หมู่บ้านมาบแสนสุข หมู่บ้านเนินแสนสุข หมู่บ้านสุรศักดิ์มนตรี
ถ้าพิจารณาจากการประสมคำ สามารถแบ่งได้ ดังนี้

1. ภาษาอังกฤษ + ภาษาอังกฤษ ได้แก่ หมู่บ้านเอสอาร์
2. ภาษาบงลี + ภาษาสันสกฤต ได้แก่ หมู่บ้านบุญปราโมทย์
3. ภาษาสันสกฤต + ภาษาบาลี ได้แก่ หมู่บ้านศิริอนุสรณ์
4. ภาษาบาลี-สันสกฤต + ภาษาบาลี + ภาษาสันสกฤต ได้แก่
หมู่บ้านสุรศักดิ์มนตรี

5. ภาษาไทย + ภาษาบาลี-สันสกฤต ได้แก่ หมู่บ้านห้วยยายพรหม
หมู่บ้านมาบแสนสุข หมู่บ้านเนินแสนสุข

6. ภาษาไทย + ภาษาเขมร ได้แก่ หมู่บ้านจุกกะเฌอ

ความสัมพันธ์ระหว่างชื่อหมู่บ้านกับสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม

ด้านภูมิศาสตร์

ชื่อสถานที่เป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่มนุษย์ตั้งขึ้น เพื่อใช้เรียกสถานที่ต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคน ชื่อหมู่บ้านจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถบ่งบอกและสะท้อนถึงลักษณะการตั้งถิ่นฐาน ซึ่งแสดงให้เห็นลักษณะภูมิประเทศในพื้นที่นั้นๆ ได้ เพราะโดยทั่วไป การเรียกชื่อหรือตั้งชื่อสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง เรามักจะตั้งชื่อตามประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน สิ่งที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของมนุษย์ รวมไปถึงลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ที่เข้าไปตั้งถิ่นฐาน

จากการศึกษาชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีนั้น ทำให้สามารถเห็นถึงปัจจัยที่สำคัญต่อการเลือกทำเลที่ตั้งถิ่นฐานของชาวบ้านในท้องถิ่น ได้ดังนี้

1. ความอุดมสมบูรณ์ของสถานที่ โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อม ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ซึ่งดินนั้นเป็นส่วนสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่ทำให้ชีวิตพืช สัตว์ และมนุษย์เกิดมีขึ้นและดำรงอยู่ได้ ในการตั้งถิ่นฐาน มนุษย์มักจะเลือกบริเวณที่ดินมีความอุดม

สมบูรณ์ เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก ชื่อหมู่บ้านที่สะท้อนให้เห็นการเลือกทำเลที่ตั้งเพื่อตั้งถิ่นฐานของชาวบ้านได้ดี เช่น หมู่บ้านโป่งดินดำ หมู่บ้านไร่ดินแดง

หมู่บ้านโป่งดินดำ เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บริเวณที่มีโป่ง คือ เป็นพื้นที่ที่มีดินเหนียวร่วนเค็ม บางที่มีสีเขียวปนแดง ดิน โป่งเป็นดินที่สัตว์ชอบมาเลียกินเป็นอาหาร แต่ดินโป่งในที่นี้เป็นดินดำ ซึ่งดินดำเป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ ประกอบไปด้วยแร่ธาตุต่างๆ ที่พืชต้องการ เป็นดินที่เหมาะสมกับการเพาะปลูกอย่างมาก การเลือกพื้นที่บริเวณนี้เป็นที่ตั้งถิ่นฐาน จึงสะท้อนให้เห็นว่าชาวบ้านมักเลือกตั้งถิ่นฐานโดยคำนึงถึงความอุดมสมบูรณ์ของดินเป็นสำคัญ

2. บริเวณที่สูง เป็นที่อีกแห่งหนึ่งที่ชาวบ้านเลือกตั้งถิ่นฐาน นับเป็นความฉลาดของชาวบ้านที่เลือกบริเวณที่สูงเป็นที่ตั้งหมู่บ้าน เพื่อป้องกันน้ำท่วม อาจเป็นเพราะในสมัยก่อน พอสฝนตกหนัก จะเกิดน้ำป่าไหลแรง ไหลมาท่วมบ้านเรือนและเรือสวนไร่นาของชาวบ้านเสียหาย จากประสบการณ์ดังกล่าว ทำให้ชาวบ้านเกิดความคิดที่จะไปอยู่บนที่สูงที่น้ำท่วมไม่ถึง ชื่อหมู่บ้านที่สะท้อนให้เห็นแนวการเลือกตั้งถิ่นฐานในบริเวณที่สูง เช่น หมู่บ้านบนเนิน หมู่บ้านเนินแสนสุข หมู่บ้านเนินดอง

หมู่บ้านบนเนิน เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บนเนินสูง โดยบริเวณรอบๆเป็นที่ราบธรรมดา เมื่อเกิดน้ำป่า น้ำจะท่วมไม่ถึงหมู่บ้าน

3. แหล่งน้ำ เนื่องจากน้ำเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย แหล่งน้ำจึงเป็นทำเลที่ชาวบ้านเลือกตั้งถิ่นฐานมากที่สุด ชื่อหมู่บ้านที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ มักจะมีชื่อแหล่งน้ำประกอบอยู่ด้วยเสมอ เช่น คำว่า บึง หนอง ห้วย บ่อ บาง ชื่อหมู่บ้านที่สะท้อนให้เห็นการเลือกแหล่งน้ำเป็นทำเลที่ตั้งหมู่บ้าน เช่น หมู่บ้านหนองก้างปลา หมู่บ้านห้วยเหียน หมู่บ้านตลาดบึง หมู่บ้านบ่อยาง หมู่บ้านบางพรุ

หมู่บ้านหนองก้างปลา เป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ใกล้หนองน้ำ ชาวบ้านจะใช้น้ำในหนองเพื่อการดำรงชีวิต หนอง เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่เกิดตามป่าและทุ่ง ซึ่งมีลักษณะเป็นที่ลุ่มที่มีน้ำขัง พื้นที่หนองจะค่อยๆลาดต่ำลงไป มีบริเวณที่เป็นแอ่งสามารถกักเก็บน้ำไว้ได้เป็นจำนวนมาก ในขณะที่เดียวกันพื้นที่รอบๆหนองจะเป็นที่อุดมสมบูรณ์และต้นจนสามารถทำไร่ ทำนา รอบๆหนองได้ นอกจากนี้ชาวบ้านยังได้อาศัยพืชรอบๆหนองในการดำรงชีพอีกด้วย หนองก้างปลา เป็นหนองน้ำที่มีต้นก้างปลาขึ้นอยู่รอบๆหนอง

ลำต้นของต้นก้างปลานำไปทำฟืน และผลสามารถนำมารับประทานได้ จะเห็นได้ว่า ชาวบ้านจะเลือกตั้งหมู่บ้านบริเวณที่เป็นแหล่งน้ำ และบริเวณที่มีพืชที่มีประโยชน์ขึ้นอยู่

4. ป่าดง ป่าโคก ทำเลประเภทนี้มักจะเป็นที่เลี้ยงสัตว์ของชาวบ้าน หรือบางทีก็เป็นที่ล่าสัตว์ หาอาหาร เมื่อนานเข้าชาวบ้านก็เข้ามาอยู่อย่างถาวร เพื่อความสะดวกในการทำกิจกรรมดังกล่าว การตั้งชื่อชุมชนหรือหมู่บ้านก็ตั้งตามสภาพแวดล้อม เช่น ชื่อพืช ชื่อสัตว์ ชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มักจะตั้งชื่อหมู่บ้าน โดยมีชื่อพืชเป็นส่วนหนึ่งของชื่อหมู่บ้าน และเป็นที่น่าสังเกตว่าชื่อหมู่บ้านเหล่านี้จะเป็นการผสมระหว่างลักษณะภูมิประเทศกับชื่อพืชที่อยู่ในบริเวณนั้นๆ เช่น หมู่บ้านห้วยเหียน หมู่บ้านหนองก้างปลา หมู่บ้านหนองปรือ หมู่บ้านหุบบอน หมู่บ้านเนินตอง หมู่บ้านบ่อ ยาง

เหตุที่ชื่อหมู่บ้านส่วนใหญ่มีชื่อพืชผสมอยู่นั้น จารุบุตร เรื่องสุวรรณ (2520 :

8) ได้ให้ความเห็นว่า คนโบราณจะมีวิธีสังเกตที่ตั้งของบ้านเมือง โดยดูจากลักษณะของ ดิน ไม้หรือพืชบางอย่างบนดินบริเวณนั้น คนโบราณจะไม่ยอมไปตั้งบ้านเรือนบนโคก หรือที่ที่มีไม้เนื้อแข็ง เพราะบริเวณนั้นจะไม่ค่อยมีน้ำได้ดิน ถึงมีก็อยู่ลึกซึ้งทำเป็นบ่อน้ำ ไม่ได้ คนโบราณชอบเลือกตั้งบ้านเรือนบริเวณป่าที่มีไม้เนื้ออ่อน เช่น ต้นยาง ต้นเหียง เพราะบริเวณนั้นจะเป็นที่มีน้ำได้ดินมาก และอยู่ระดับดิน เหมาะแก่การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ นอกจากจะตั้งริมฝั่งแม่น้ำแล้ว ยังตั้งตามป่าเขาลำเนาไพร เพื่อความสะดวกในการทำมาหากิน ที่ใดเป็นป่าก็มักจะเป็นต้นน้ำลำธาร ชื่อพืชที่นำมาตั้งชื่อหมู่บ้านจึงมีทั้งพืชในน้ำ เช่น บอน ปรือ หรือพืชริมน้ำ เช่น กุ่ม ข่า ก้างปลา และพืชที่ขึ้นอยู่ตามป่าเขา เช่น คันทรง ตะแบก คือ ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีชื่อหมู่บ้านที่มีชื่อพืชดังกล่าวเป็นส่วนประกอบ ได้แก่ หมู่บ้านหุบบอน หมู่บ้านหนองปรือ หมู่บ้านห้วยกุ่ม หมู่บ้านหนองข่า หมู่บ้านหนองก้างปลา หมู่บ้านเขาคันทรง หมู่บ้านเขาตะแบก และหมู่บ้านหนองคือ ตามลำดับ

จากการศึกษาในเชิงประวัติของชื่อหมู่บ้านที่มีชื่อพืชผสมอยู่ พบว่า ชื่อพืชจะปรากฏตามความสำคัญต่อทำเลที่ตั้งหมู่บ้านใน 2 ลักษณะ คือ

1. เป็นชื่อพืชที่มีรูปร่างลักษณะใหญ่ ที่พบในหมู่บ้าน ซึ่งบ่งชี้ให้ทราบที่ตั้งของหมู่บ้านชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ต้นยางขนาดใหญ่ที่พบในหมู่บ้านบ่อ ยาง

2. เป็นชื่อพืชที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในบริเวณลักษณะภูมิประเทศที่เด่นเป็นพิเศษของหมู่บ้าน เช่น หมู่บ้านห้วยกุ่ม เป็นหมู่บ้านที่มีต้นกุ่มขึ้นอยู่เป็นจำนวนมากในบริเวณที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นห้วยน้ำ หมู่บ้านหนองขาม เป็นหมู่บ้านที่มีต้นมะขามขึ้นอยู่เป็นจำนวนมากในบริเวณที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นหนองน้ำ

อย่างไรก็ตาม การตั้งชื่อหมู่บ้านก็ไม่ได้เกี่ยวข้องกับทำเลที่ตั้งเพียงอย่างเดียว แต่จะเกี่ยวกับบุคคลที่มีความหมายต่อการตั้งหมู่บ้าน เช่น เป็นบุคคลที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในหมู่บ้านเป็นคนแรก เช่น หมู่บ้านห้วยตาเกล้า หมู่บ้านหนองยายบู หมู่บ้านห้วยยายพรหม หรืออาจเป็นบุคคลที่เป็นที่รู้จักกันดีในท้องถิ่น เช่น หมู่บ้านไค้คารา

ด้านประวัติศาสตร์

ในการศึกษาชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่ามีชื่อหมู่บ้านบางแห่งที่สามารถบ่งบอกถึงประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น อันเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ของชาติได้แก่ หมู่บ้านเจ้าพระยา และหมู่บ้านสุรศักดิ์มนตรี หมู่บ้านทั้งสองแห่งนี้ตั้งชื่อตามราชทินนาม และบรรดาศักดิ์ ของเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี ซึ่งเป็นบุคคลท่านหนึ่งที่มีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์ของภาคตะวันออก ในสมัยก่อนภาคตะวันออกเคยมีโจรผู้ร้ายชุกชุม ออกสร้างวุ่นวายเดือดร้อนให้กับราษฎร กระทรวงมหาดไทยจึงมีท้องตราดำเนินตามกระแสพระบรมราชโองการ แต่งตั้งนายพลตรีเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี ผู้บัญชาการทหารบก เป็นข้าหลวงใหญ่ แม่กองปราบโจรผู้ร้ายในหัวเมืองภาคตะวันออก ตลอดจนพระราชอาณาเขต ท่านออกนำจับผู้ร้ายในวันเดียวได้ถึง 1,600 คน จนที่คุมขังไม่พอ จึงให้ปลูกโรงหลังคามุงจากที่วัดกลาง เมืองชลบุรี และที่ตำบลอ่างศิลา เป็นที่คุมขังผู้ร้าย จากเกียรติประวัติครั้งนี้ จึงได้มีการสร้างอนุสาวรีย์เพื่อเป็นที่ระลึกและเคารพสักการะของประชาชน โดยสร้างไว้ ณ ตำบลศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ด้านวัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติเป็นที่รวบรวมความคิด ความรู้สึก ความประพฤติ หรือวิถีชีวิตของคนในสังคม วัฒนธรรมนั้นสอดแทรกอยู่ใน

ภาษาโดยทั่วไป เพราะภาษาไม่เพียงแต่จะเป็นวัฒนธรรมและเครื่องถ่ายทอดวัฒนธรรมเท่านั้น ยังเป็นคลังเก็บรักษาวัฒนธรรมอีกด้วย ดังนั้น ชื่อหมู่บ้านในฐานะที่เป็นตัวแทนของภาษาอย่างหนึ่ง ย่อมมีวัฒนธรรมปรากฏให้เห็นด้วย

การศึกษาชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จึงสะท้อนให้เห็น วัฒนธรรมด้านต่างๆ ดังนี้

1. วัฒนธรรมการตั้งถิ่นฐาน

ชื่อหมู่บ้านอาจแสดงภาพรวมของการดำรงชีวิตของชาวบ้าน เช่น การตั้งถิ่นฐาน และมูลเหตุที่ทำให้เกิดหมู่บ้านขึ้นมานั้น มี 2 ประการ คือ

1.1 เกิดจากการอพยพย้ายถิ่นมาจากถิ่นอื่นๆ แล้วเข้ามาจับจองที่ดินตั้งเป็นหมู่บ้านขึ้นมา หมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีจุดกำเนิดมาจากสาเหตุนี้ เป็นส่วนใหญ่

1.2 เกิดจากการที่หมู่บ้านเดิมมีอายุมากขึ้น ประชากรเพิ่มขึ้น กลายเป็นหมู่บ้านที่มีขนาดใหญ่เกินไป ยากแก่การปกครอง จึงมีการแบ่งหมู่บ้านตั้งเป็นหมู่บ้านใหม่ขึ้นมา เพื่อให้สะดวกในการปกครอง เช่น หมู่บ้านตลาดบึงบอน และหมู่บ้านตลาดบึงฝั่งใต้ ที่แยกออกมาจากหมู่บ้านตลาดบึง

2. วัฒนธรรมการทำมาหากิน

ชื่อหมู่บ้านที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมการทำมาหากิน จะเป็นชื่อหมู่บ้านที่บ่งบอกถึงอาชีพต่างๆ เช่น ทำนา ทำไร่ ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปในท้องถื่นนี้ เป็นที่ราบเชิงเขา ทำให้มีพื้นที่พอที่จะทำนาได้บ้าง เช่น หมู่บ้านนาพร้าว ส่วนอาชีพหลักของชาวบ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรีนี้ คือ การทำไร่ เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ อยู่ใกล้แหล่งน้ำ พืชที่นิยมปลูก เช่น สับปะรด มันสำปะหลัง อ้อย ชื่อหมู่บ้านที่สะท้อนวัฒนธรรมการทำไร่ เช่น หมู่บ้านไร่กล้วย หมู่บ้านบ้านไร่ หมู่บ้านไร่ดินแดง

3. วัฒนธรรมการดำรงชีวิต

หมู่บ้านที่สะท้อนถึงลักษณะการดำรงชีวิตของชาวอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เช่น หมู่บ้านเอสอาร์ ชื่อหมู่บ้านนี้สะท้อนให้เห็นภาพรวมของการอพยพครอบครัวไปตั้งถิ่นฐานในที่ที่มีความเจริญ เป็นแหล่งจ้างงาน เอสอาร์ เป็นชื่อโรงงานมันสำปะหลังที่เพิ่ง

มาตั้ง จึงมีการจ้างงานสูง ชาวบ้านที่ทำงานในโรงงาน รวมถึงชาวบ้านที่กำลังหางานทำ จึงพากันอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณรอบๆ โรงงาน นับว่าการดำรงชีวิตของชาวบ้านแถบนี้เป็นไปอย่างสะดวกสบาย ชาวบ้านสามารถเลือกถิ่นที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัวได้

4. วัฒนธรรมเครือญาติ

หมู่บ้านที่บ่งบอกวัฒนธรรมเครือญาติ จะเป็นหมู่บ้านที่เคยมีความเกี่ยวข้องกันมาก่อน คือ เคยเป็นหมู่บ้านเดียวกัน แล้วต่อมาได้มีการแยกตัวออกมาตั้งเป็นหมู่บ้านใหม่ เช่น หมู่บ้านตลาดบึงบอน และหมู่บ้านตลาดบึงฝั่งใต้ ที่แยกตัวออกมาจากหมู่บ้านตลาดบึง ถึงแม้จะแยกออกเป็น 3 หมู่บ้าน แต่ก็ยังไม่ไกลกันมากนัก ชาวบ้านของทั้ง 3 หมู่บ้าน ยังคงมีความสัมพันธ์และไปมาหาสู่กันอยู่ เนื่องจากเป็นเครือญาติกันรวมไปถึงยังมีการติดต่อทางธุรกิจ งานสังคม และงานประเพณีต่างๆ ร่วมกันอยู่เสมอ

5. วัฒนธรรมความเชื่อ

ความเชื่อเป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคน ดังนั้น ความเชื่อจึงเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรม การยอมรับหรือการยึดมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การศึกษาชื่อหมู่บ้านครั้งนี้ พบว่า มีชื่อหมู่บ้านบางชื่อที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของชาวบ้านในเรื่องต่างๆ เช่น ความเชื่อในเรื่องคำ เกี่ยวกับความหมายของคำ เช่น หมู่บ้านหัวโกรก หมู่บ้านหัวคันทด คำว่า หัว ถือกันว่าเป็นของสูง ที่มองเห็นเป็นอันดับแรกและอยู่เหนือสิ่งอื่นใด ชาวบ้านจึงเชื่อกันว่า ถ้ามีคำว่า หัว อะไรๆ ก็จะเหนือใครไปทุกอย่าง นอกจากนี้ยังมีความเชื่อในมงคลนาม ซึ่งเป็นความเชื่อดั้งเดิมของคนไทยที่ว่า ชื่อดีเป็นศรีแก่ตัว เช่น หมู่บ้านมาบแสนสุข หมู่บ้านเนินแสนสุข หมู่บ้านศิริอนุสรณ์ ชาวบ้านมีความเชื่อว่า เป็นชื่อที่มีความหมายดี เป็นมงคล ซึ่งจะส่งผลให้ชาวบ้านที่มาอยู่ มีแต่ความสงบสุข ความเจริญรุ่งเรืองความเป็นสิริมงคล ซึ่งวัฒนธรรมความเชื่อที่ปรากฏในชื่อหมู่บ้านนี้ สะท้อนให้เห็นความสำคัญในเรื่องถ้อยคำและภาษาที่มีผลต่อจิตใจของคนที่อยู่บนรากฐานของความศรัทธา

ชื่อหมู่บ้านไม่เพียงแต่เป็นชื่อที่ตั้ง โดยมหาชน เพื่อให้มีความหมายใช้เป็นเครื่องสังเกตถิ่นที่อยู่อาศัยของชุมชนหนึ่งๆ เท่านั้น แต่ยังเป็นภาษาที่สะท้อนภาพวัฒนธรรมความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตของคนในสังคมนั้น ได้อย่างชัดเจนและงดงามอีกด้วย

บทที่ 5

การสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลบ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา โดยเริ่มจากการตั้งวัตถุประสงค์แล้วดำเนินการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาข้อมูลบ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลบ้านในลักษณะต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของข้อมูลบ้าน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
2. แนวทางการตั้งข้อมูลบ้าน
3. ภาษาที่ใช้ในการตั้งข้อมูลบ้าน
4. ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลบ้านกับสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลบ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จากเอกสารของที่ว่ากรมอำเภอศรีราชา
2. เลือกวิทยากรจากผู้รู้ในเรื่องราวเกี่ยวกับข้อมูลบ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
3. ใช้เครื่องบันทึกเสียง บันทึกประวัติของข้อมูลบ้านที่ได้จากการสัมภาษณ์

วิทยากร

4. ถ่ายทอดเสียงบันทึกเกี่ยวกับประวัติของชื่อหมู่บ้าน แล้วเรียบเรียงให้ได้ใจความที่สละสลวย

5. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติชื่อหมู่บ้านทั้งหมด นำมาศึกษาแนวทางการตั้งชื่อหมู่บ้าน เพื่อจำแนกประเภทตามแนวทางการตั้งชื่อนั้นๆ แล้วศึกษาการเปลี่ยนแปลงของชื่อหมู่บ้าน พร้อมทั้งทำตารางสรุปผลการศึกษา

6. ศึกษาลักษณะภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อหมู่บ้าน

7. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชื่อหมู่บ้านกับสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 59 หมู่บ้าน ได้ชื่อหมู่บ้านและประวัติที่มาของชื่อหมู่บ้านทั้งหมด 59 ชื่อ สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. มีชื่อหมู่บ้านที่ซ้ำกัน 1 ชื่อ คือ หมู่บ้านบ้านไร่ ในหมู่ที่ 5 ของตำบลบึง และหมู่ที่ 4 ของตำบลสุรศักดิ์
2. เมื่อพิจารณาเลือกศึกษาเฉพาะสองคำแรกของชื่อหมู่บ้าน สามารถจำแนกชื่อหมู่บ้านตามหมายของชื่อได้ 2 ประเภท คือ
 - 2.1 ชื่อหมู่บ้านที่มีความหมายเดียว มีทั้งหมด 7 หมู่บ้าน
 - 2.2 ชื่อหมู่บ้านที่มีสองความหมาย มีทั้งหมด 52 หมู่บ้าน
3. ชื่อหมู่บ้านทั้งหมด 59 หมู่บ้าน มีที่มาทั้งหมด 16 ที่มา
4. ชื่อหมู่บ้านที่ใช้ชื่อเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง มีทั้งหมด 55 ชื่อ ส่วนชื่อหมู่บ้านที่มีการเปลี่ยนแปลง มีทั้งหมด 4 ชื่อ
5. ชื่อหมู่บ้านที่เป็นคำไทยแท้ มีทั้งหมด 51 ชื่อ ส่วนชื่อหมู่บ้านที่มีคำภาษาต่างประเทศผสมอยู่ มีทั้งหมด 8 ชื่อ ซึ่งมาจากภาษาต่างๆ 4 ภาษา
6. ชนิดของคำที่นำมาใช้ตั้งชื่อหมู่บ้าน มีทั้งหมด 4 ชนิด

อภิปรายผล

1. ชื่อหมู่บ้านที่จำแนกตามความหมาย มีดังนี้

1.1 ชื่อหมู่บ้านที่มีความหมายเดียว

1.1.1 ชื่อสถานที่ มี 3 ชื่อ ได้แก่ หมู่บ้านระเวียง หมู่บ้านห้วยปราบ หมู่บ้านเอสอาร์

1.1.2 ชื่อคน หรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับคน มี 3 ชื่อ ได้แก่ หมู่บ้านเจ้าพระยา หมู่บ้านบุญปราโมทย์ หมู่บ้านสุรศักดิ์มนตรี

1.1.3 มงคลนาม มี 1 ชื่อ ได้แก่ หมู่บ้านศิริอนุสรณ์

1.2 ชื่อหมู่บ้านที่มีสองความหมาย

1.2.1 ลักษณะภูมิประเทศ กับ ชื่อพืช มี 13 ชื่อ ได้แก่ หมู่บ้านเขาคันทรัง หมู่บ้านเขาตะแบก หมู่บ้านชากค้อ หมู่บ้านเนินตอง หมู่บ้านบ่อยาง หมู่บ้านหนองก้างปลา หมู่บ้านหนองข่า หมู่บ้านหนองขาม หมู่บ้านหนองค้อ หมู่บ้านหนองปรือ หมู่บ้านห้วยกุ่ม หมู่บ้านห้วยเหียน หมู่บ้านหุบบอน

1.2.2 ลักษณะภูมิประเทศ กับ คำบอกลักษณะ มี 8 ชื่อ ได้แก่ หมู่บ้านเขาขยาย หมู่บ้านเขาช่องลม หมู่บ้านเขาน้อย หมู่บ้านบางพรุ หมู่บ้านมาบเสมอ หมู่บ้านมาบเอียง หมู่บ้านหนองแขวะ หมู่บ้านห้วยกร

1.2.3 ลักษณะภูมิประเทศ กับ ชื่อคน มี 4 ชื่อ ได้แก่ หมู่บ้านไค้งคารา หมู่บ้านหนองยายงู หมู่บ้านห้วยตาเกล้า หมู่บ้านห้วยยายพรหม

1.2.4 ลักษณะภูมิประเทศ กับ ชื่อแร่ธาตุ มี 4 ชื่อ ได้แก่ หมู่บ้านเขาหิน หมู่บ้านเขาหิน หมู่บ้านบ่อหิน หมู่บ้านโป่งดินดำ

1.2.5 ลักษณะภูมิประเทศ กับ มงคลนาม มี 2 ชื่อ ได้แก่ หมู่บ้านเนินแสนสุข หมู่บ้านมาบแสนสุข

1.2.6 ลักษณะภูมิประเทศ กับ ชื่อเครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ มี 1 ชื่อ ได้แก่ หมู่บ้านบ่อวิน

1.2.7 ตำแหน่งที่ตั้ง กับ สิ่งก่อสร้าง มี 1 ชื่อ ได้แก่ หมู่บ้านหัวคันทด

- 1.2.8 ชื่อสิ่งก่อสร้าง กับตำแหน่งที่ตั้ง มี 1 ชื่อ ได้แก่ หมู่บ้าน
บ้านบน
- 1.2.9 ชื่อสิ่งก่อสร้าง กับคำบอกลักษณะ มี 1 ชื่อ ได้แก่
หมู่บ้านทางตรง
- 1.2.10 ชื่อสิ่งก่อสร้าง กับ คำบอกลำดับที่ มี 1 ชื่อ ได้แก่
หมู่บ้านด้านสี่
- 1.2.11 ชื่อสิ่งก่อสร้าง กับ ชื่ออาชีพ มี 2 ชื่อ ได้แก่ หมู่บ้าน
บ้านไร่ (ตำบลบึง) หมู่บ้านบ้านไร่(ตำบลสุรศักดิ์)
- 1.2.12 ลักษณะชุมชน กับ ลักษณะภูมิประเทศ มี 3 ชื่อ ได้แก่
หมู่บ้านตลาดบึง หมู่บ้านตลาดบึงบน หมู่บ้านตลาดบึงฝั่งใต้
- 1.2.13 ลักษณะชุมชน กับ ตำแหน่งที่ตั้ง มี 1 ชื่อ ได้แก่
หมู่บ้านตลาดล่าง
- 1.2.14 ลักษณะชุมชน กับ คำบอกระยะเวลา มี 1 ชื่อ ได้แก่
หมู่บ้านตลาดใหม่
- 1.2.15 ชื่ออาชีพ กับ ชื่อพืช มี 2 ชื่อ ได้แก่ หมู่บ้านนาพร้าว
หมู่บ้านไร่กล้วย
- 1.2.16 ชื่ออาชีพ กับ ชื่อแร่ธาตุ มี 1 ชื่อ ได้แก่ หมู่บ้านไร่ดิน
แดง
- 1.2.17 ชื่อแร่ธาตุ กับ คำบอกลักษณะ มี 2 ชื่อ ได้แก่ หมู่บ้าน
หินกอง หมู่บ้านหินเพิง
- 1.2.18 ตำแหน่งที่ตั้ง กับ ลักษณะภูมิประเทศ มี 2 ชื่อ ได้แก่
หมู่บ้านบนเนิน หมู่บ้านหัวโกรก
- 1.2.19 คำบอกลักษณะ กับ ชื่อพืช มี 1 ชื่อ ได้แก่ หมู่บ้าน
จุกกะเณอ
- 1.2.20 คำบอกจำนวน กับ คำบอกกิริยาอาการ มี 1 ชื่อ ได้แก่
หมู่บ้านพันเสด็จใน

2. แนวทางการตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 59 หมู่บ้าน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

2.1 ชื่อหมู่บ้านส่วนใหญ่ตั้งตามลักษณะภูมิประเทศ เช่น ภูเขา เนิน บึง โป่ง ทราย ห้วย หนอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะที่มองเห็นได้เด่นชัดกว่าสิ่งอื่นในบริเวณเดียวกัน ซึ่งทำให้จดจำชื่อได้ง่าย จึงนำมาใช้เป็นแนวทางในการตั้งชื่อหมู่บ้าน

2.2 ชื่อหมู่บ้านบางชื่อตั้งตามชื่อพืชที่ขึ้นเป็นลักษณะเด่นในท้องถิ่น นั้น ซึ่งอาจจะมีเพียงต้นเดียวโดดเด่นอยู่ในพื้นที่นั้น หรืออาจจะขึ้นอยู่เป็นจำนวนมากในท้องถิ่นนั้น

2.3 ชื่อหมู่บ้านบางชื่อตั้งตามตำแหน่งที่ตั้งของท้องถิ่น โดยยึดเอาสิ่งที่เป็นที่รู้จักคุ้นเคยของคนในท้องถิ่นเป็นเกณฑ์

2.4 ชื่อหมู่บ้านบางชื่อตั้งตามชื่อของสถานที่ ซึ่งเป็นที่รู้จักของคนในท้องถิ่นนั้น เช่น ชื่อวัด

2.5 ชื่อหมู่บ้านบางชื่อตั้งตามคำบอกลักษณะ เช่น น้อย ขยาย พร เสมอ เอียง กรู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะที่เด่นชัด ทำให้จดจำได้ง่าย

2.6 ชื่อหมู่บ้านบางชื่อตั้งตามชื่อของคน หรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับคน อาจเป็นคนที่เป็นที่เคารพนับถือของคนในท้องถิ่น หรืออาจเป็นคนสำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หรืออาจเป็นคนที่เข้ามาบุกเบิกตั้งถิ่นฐานเป็นคนแรกในท้องถิ่นนั้น

2.7 ชื่อหมู่บ้านบางชื่อตั้งตามมงคลนาม ทั้งนี้เพราะคนไทยมีความเชื่อในเรื่องสิ่งที่ไม่ตัวตน พิสูจน์ไม่ได้ เช่น ชื่อในเรื่องความหมายของคำที่นำมาตั้งชื่อ ถ้าเป็นคำที่มีความหมายดี เป็นมงคล ก็จะส่งผลให้เจ้าของชื่อมีแต่สิ่งดี เป็นมงคล

2.8 ชื่อหมู่บ้านบางชื่อตั้งชื่อตามลักษณะชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะของชุมชน เป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวชาวบ้าน สามารถพบเห็นได้เสมอ และเห็นได้อย่างชัดเจน สังกะง่าย จึงนำมาตั้งชื่อหมู่บ้าน

2.9 ชื่อหมู่บ้านบางชื่อตั้งตามชื่ออาชีพ ซึ่งเป็นอาชีพหลักของผู้คนในท้องถิ่นนั้น

2.10 ชื่อหมู่บ้านบางชื่อตั้งตามชื่อแร่ธาตุ ที่พบในท้องถิ่นนั้น

2.11 ชื่อหมู่บ้านบางชื่อตั้งตามชื่อเครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวบ้านต้องพบเห็นอยู่เป็นประจำ

2.12 ชื่อหมู่บ้านบางชื่อตั้งตามชื่อสิ่งก่อสร้างที่พบเห็นได้ทั่วไปในหมู่บ้าน

2.13 ชื่อหมู่บ้านบางชื่อตั้งตามคำบอกระยะเวลา โดยอาจเป็นระยะเวลาที่ตั้งหมู่บ้าน หรือระยะเวลาที่ตั้งของสิ่งต่างๆ ในหมู่บ้าน

2.14 ชื่อหมู่บ้านบางชื่อตั้งตามคำบอกจำนวนของสิ่งที่มีอยู่ในหมู่บ้าน

2.15 ชื่อหมู่บ้านบางชื่อตั้งตามคำบอกกิริยาอาการของผู้คนในหมู่บ้าน

2.16 ชื่อหมู่บ้านบางชื่อตั้งตามคำบอกลำดับที่ของสิ่งที่มีอยู่ หรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหมู่บ้าน

3. จากการศึกษาชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่าชื่อหมู่บ้านส่วนใหญ่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีการเปลี่ยนแปลงไป สาเหตุที่ทำให้ชื่อหมู่บ้านเกิดการเปลี่ยนแปลง เป็นเพราะธรรมชาติของผู้พูดที่ต้องการออกเสียงให้สะดวกขึ้น เมื่อเวลาผ่านไปก็เกิดการกลายเสียง ซึ่งจะเป็นไปในลักษณะต่อไปนี้

3.1 การเปลี่ยนพยัญชนะต้น ได้แก่ หมู่บ้านโค้งตาลา ----->
หมู่บ้านโค้งคารา

3.2 การเปลี่ยนพยัญชนะสะกด ได้แก่ หมู่บ้านห้วยเหียง ----->
หมู่บ้านห้วยเหียน

3.3 การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ ได้แก่ หมู่บ้านค่านสี ----->
หมู่บ้านค่านสี

3.4 การตัดพยางค์ และการเติมเสียงพยัญชนะ ได้แก่ หมู่บ้านหนองชี
แหวะ -----> หมู่บ้านหนองแหวะ

4. ลักษณะภาษาที่ใช้ตั้งชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

4.1 คำที่ใช้ตั้งชื่อหมู่บ้าน มีตั้งแต่ 1-4 คำ ซึ่งประกอบด้วยจำนวนพยางค์ ตั้งแต่ 2-5 พยางค์ โดยส่วนใหญ่ชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จะเป็นคำ 2 คำ 2 พยางค์ ซึ่งทั้งสองคำจะมีความสัมพันธ์กันทางไวยากรณ์ โดยที่คำแรกเป็นคำหลัก และ

คำหลังเป็นคำขยาย ชื่อหมู่บ้านที่ประกอบด้วยคำเพียงคำเดียว พบว่าคำๆ นั้นเป็นชื่อเฉพาะ หรือวิสามานยนาม

4.2 ชนิดของคำที่นำมาใช้ตั้งชื่อหมู่บ้าน มีอยู่ 4 ชนิด คือ คำนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ และคำบุพบท โดยส่วนใหญ่เป็นคำนาม ประเภทวิสามานยนาม ชื่อหมู่บ้านที่ขึ้นต้นด้วยคำนามนั้น คำที่ตามหลังคำนามดังกล่าวจะเป็นคำที่มาขยายเพื่อบอกลักษณะของคำนามตัวหน้า

4.3 ชื่อหมู่บ้านส่วนใหญ่ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จะเป็นคำไทยแท้ มีชื่อหมู่บ้านเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีคำภาษาต่างประเทศผสมอยู่ และคำต่างประเทศที่มาผสม ส่วนใหญ่เป็นคำภาษาบาลีและสันสกฤต นอกนั้นเป็นคำที่มาจากภาษาอังกฤษและภาษาเขมร

5. การศึกษาชื่อหมู่บ้านครั้งนี้ ทำให้มองเห็นภาพรวมของหมู่บ้านทั้งในด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ดังนี้

5.1 ด้านภูมิศาสตร์ ชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นชื่อที่ตั้งขึ้น โดยนำมาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ และสิ่งแวดล้อมบริเวณที่ตั้งหมู่บ้าน ซึ่งมีลักษณะเด่นเป็นพิเศษ อันแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่สำคัญในการเลือกทำเลเพื่อตั้งถิ่นฐาน ดังนี้ คือ

5.1.1 ความอุดมสมบูรณ์ของสถานที่ โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อม และความอุดมสมบูรณ์ของดิน

5.1.2 บริเวณที่สูง ซึ่งชื่อหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บนที่สูง จะมีคำที่หมายถึง ที่สูง อยู่ด้วย เช่น คำว่า เนิน

5.1.3 แหล่งน้ำ น้ำเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการดำรงชีวิต ดังนั้น มนุษย์ส่วนใหญ่จึงเลือกตั้งถิ่นฐานในบริเวณที่ใกล้แหล่งน้ำมากที่สุด

5.1.4 ป่าดง ป่าโคก การตั้งชื่อหมู่บ้านมักจะนำมาจากสภาพแวดล้อมต่างๆ จากการศึกษาประวัติของชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ชาวบ้านมักจะเข้ามาบุกเบิกตั้งถิ่นฐานในบริเวณที่เคยเป็นป่ามาก่อน ดังนั้น ชาวบ้านจึงมักจะนำชื่อพืชที่มีลักษณะเด่นมาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้าน ซึ่งสามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ

5.1.4.1 เป็นชื่อพืชที่ขึ้นอยู่โดดเด่นที่สุดในหมู่บ้าน โดยอาจเป็นพืชที่มีขนาดใหญ่ที่สุด หรือเป็นพืชที่มีเพียงต้นเดียวในหมู่บ้าน

5.1.4.2 เป็นชื่อพืชที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในบริเวณ ลักษณะภูมิประเทศที่เด่นเป็นพิเศษในหมู่บ้าน

5.2 ด้านประวัติศาสตร์ ชื่อหมู่บ้านสามารถบอกถึงประวัติศาสตร์บางช่วงของชุมชนได้ เช่น หมู่บ้านเจ้าพระยา และหมู่บ้านสุรศักดิ์มนตรี ทำให้ทราบถึงประวัติศาสตร์ช่วงหนึ่งของหัวเมืองภาคตะวันออก ว่าเคยมีโจรผู้ร้ายชุกชุม และได้ถูกปราบปรามโดย เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี นอกจากนี้เรื่องราวที่เล่าขานและมีการบันทึกไว้ เป็นลายลักษณ์อักษรตกทอดมาถึงปัจจุบันแล้ว ยังมีอนุสาวรีย์ของท่านที่ถูกสร้างขึ้น เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ระลึกถึงวีรกรรมท่านอยู่เสมอ

5.3 ด้านวัฒนธรรม จากการศึกษาชื่อหมู่บ้านครั้งนี้ พบว่าชื่อหมู่บ้านได้แสดงถึงเอกลักษณ์ของชุมชน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมการตั้งถิ่นฐาน การทำมาหากิน การดำรงชีวิต เครือญาติ และความเชื่อของคนในหมู่บ้าน ดังนี้

5.3.1 การตั้งถิ่นฐาน ชื่อหมู่บ้านแสดงภาพรวมของการตั้งถิ่นฐานที่สะท้อนให้เห็นการเจริญเติบโตของหมู่บ้านว่า การตั้งหมู่บ้านในช่วงแรกๆ มีเพียงไม่กี่ครอบครัว ต่อมาเมื่อมีประชาชนอพยพมาอยู่เพิ่มขึ้น ประกอบกับครอบครัวที่มีอยู่เดิมได้ขยายออก มีลูกหลานมากมาย ทำให้ชุมชนเล็กๆ กลายเป็นชุมชนใหญ่ขึ้น ซึ่งยากแก่การดูแลปกครอง จึงต้องขยายหมู่บ้านออกไปตั้งเป็นอีกหมู่บ้านหนึ่ง แต่ชื่อหมู่บ้านก็ยังคงบอกให้ทราบว่ามีความเกี่ยวพันกันอยู่

5.3.2 การทำมาหากิน ชื่อหมู่บ้านจะแสดงภาพรวมที่สะท้อนให้เห็นอาชีพของคนในหมู่บ้าน โดยเอาชื่ออาชีพมาตั้งชื่อหมู่บ้าน

5.3.3 การดำรงชีวิต ชื่อหมู่บ้านบอกให้ทราบถึงลักษณะการดำรงชีวิตของชาวบ้านในเขตท้องถื่นนี้ว่า ชอบความสะดวกสบาย และจะตั้งถิ่นฐานในบริเวณที่เป็นแหล่งงาน ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้ตนเองสามารถนำมาเลี้ยงดูครอบครัวได้

5.3.4 เครือญาติ วัฒนธรรมข้อนี้มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการตั้งถิ่นฐาน คือ เมื่อแรกเริ่ม การตั้งหมู่บ้านมีเพียงไม่กี่หลังคาเรือน พอนานๆ ไป ก็มี

ญาติพี่น้องอพยพมาอยู่ด้วย หรือครอบครัวที่อยู่ดั้งเดิมมีลูกหลานเพิ่มขึ้นมากมาย ต้องขยายหมู่บ้านออกไป แต่ก็ยังคงเชื่อให้ทราบว่าผู้คนในหมู่บ้านเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันฉันท์เครือญาติ

5.3.5 ความเชื่อ ชื่อหมู่บ้านสะท้อนให้เห็นว่า ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นยังคงมีความเชื่อดั้งเดิมอยู่ คือ มีความเชื่อในสิ่งที่มีผลต่อจิตใจและความศรัทธาของตน เชื่อในเรื่องความหมายของคำและเชื่อในเรื่องมงคลนาม

6. เนื้อหาสาระที่ได้จากการศึกษาประวัติชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

เนื้อหาสาระของประวัติชื่อหมู่บ้านส่วนใหญ่ จะเป็นการให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการตั้งชื่อ มากกว่าที่จะให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลินอย่างเช่นเรื่องราวที่เป็นนิทานหรือตำนาน ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวไม่อาจจะเชื่อได้ทั้งหมดว่าเป็นความจริง เพราะข้อมูลที่ได้รับจากวิทยากรนั้น เป็นเรื่องราวที่ได้รับการบอกเล่าต่อกันมาหลายทอด และเป็นเวลาที่ยาวนาน โดยอาศัยความทรงจำ ไม่ได้มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร พอที่จะนำมายืนยันได้

ชื่อหมู่บ้าน นอกจากจะตั้งขึ้นเพื่อใช้เรียก หรือเป็นที่สังเกตทำเลที่ตั้งหมู่บ้านของตนแล้ว ชื่อหมู่บ้านยังสะท้อนให้เห็นภาพรวมของท้องถิ่นในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสภาพสังคมหรือวัฒนธรรม ซึ่งทำให้เข้าใจถึงพื้นฐานในด้านความคิด ความเชื่อของคนในหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี เพราะชื่อหมู่บ้านเป็นตัวแทนของภาษา เป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่มีความคงทน มีการสืบทอด และมีการเปลี่ยนแปลงเจริญงอกงามขึ้นตามกาลเวลา

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์ชื่อหมู่บ้านในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรได้มีการศึกษาค้นคว้าในเรื่องต่างๆ ดังนี้ คือ

1. ศึกษาประวัติที่มาของชื่อหมู่บ้านในอำเภออื่นๆ ของจังหวัดชลบุรี แล้วนำมาเปรียบเทียบเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางร่วมการตั้งชื่อหมู่บ้านทั้งหมด ในจังหวัดชลบุรี
2. ศึกษาประวัติที่มาของชื่อหมู่บ้านในจังหวัดของภาคอื่นๆ ในประเทศไทย แล้วนำมาเปรียบเทียบกันในแต่ละภาค

3. ควรมีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติที่มาของชื่อสิ่งต่างๆ ที่น่าสนใจ เช่น ชื่อวัด ชื่อถนน ชื่อซอย ชื่อบุคคลสำคัญ ฯลฯ เพื่อเป็นการขยายขอบเขตการศึกษาเกี่ยวกับประวัติที่มาของชื่อให้กว้างขวางขึ้น

4. ควรมีการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติที่มาของชื่อสิ่งต่างๆ ในแง่มุมอื่นๆ อย่างละเอียด เช่น วัฒนธรรมที่สะท้อนออกมาจากชื่อ ภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อ ฯลฯ เพื่อเป็นการขยายแวดวงการศึกษาเกี่ยวกับชื่อสิ่งต่างๆ ให้กว้างขวางมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กฤษณา ศิริสังวรรณ. การศึกษาวิเคราะห์ชื่อหมู่บ้าน 60 หมู่บ้าน ในอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. การศึกษาค้นคว้า มหาวิทยาลัยบูรพา, 2539.
- กิ่งแก้ว อัดถากร. คติชนวิทยา. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2519.
- จารุบุตร เรื่องสุวรรณ. ของดีอีสาน. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท, 2520.
- จารุวรรณ ธรรมวัตร. คติชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : อักษรวัฒนา, 2530.
- จินตนา ยอดยิ่ง. ประวัติของชื่อตำบลและหมู่บ้าน ในเขตอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่.
ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.
- ฉลวย สุขสิทธิ์. ศิลปปะการเขียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2522.
- ทัศนีย์ ทานควนิช และคณะ. การศึกษาและรวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียง
(ระยะต้น). โครงการวิจัยภาษาและวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียง
ประสานมิตร, 2522.
- นกร พันธุ์รงค์. การศึกษาประวัติท้องถิ่นของตำบลและหมู่บ้านซึ่งตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำ
น่าน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิจนุโลก. พิจนุโลก : ศูนย์สุโขทัยศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิจนุโลก, 2524.
- วัฒนธรรมพื้นบ้านบ้านนาตะกุด ตำบลศรีเทพ อำเภอศรีเทพ
จังหวัดเพชรบูรณ์. พิจนุโลก : ศูนย์สุโขทัยศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิจนุโลก, 2525.
- นิชรา อัสววิบูลย์. การเพิ่ม การสูญค่า และการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำกริยาใน
ช่วง พ.ศ.2416-2525. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. พิจนุโลก :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิจนุโลก, 2533.
- บุญเคิม พันรอบ และภารดี มหาจันทร์. การสำรวจลักษณะสังคมและวัฒนธรรมพื้นบ้าน
ภาคตะวันออกเฉียง. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2522.
- ปราณี กุลละวณิชย์. ภาษาทัศน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2532.

ปราณี บานชื่น. ความหมายและประวัติความเป็นมาของการตั้งชื่อตำบล หมู่บ้าน และสถานที่สำคัญต่างๆ ในเขตจังหวัดเลย. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้ง เฮ้าส์, 2527.

ปรีชา อุตระกุล. วรรณกรรมพื้นบ้านจากตำบลวังกาใหญ่ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษาศึกษา, 2521.

พูลจิตร์ บิตร. การศึกษาประวัติชื่อตำบลและหมู่บ้านในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

พูนศรี คัมภีร์ปกรณ์. ประวัติชื่อตำบลและหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ์. "ภูมินามการตั้งถิ่นฐานหมู่บ้านชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : วิเคราะห์รูปแบบทางภูมิศาสตร์ของนามทั่วไป" ใน วารสารภาษาและวัฒนธรรม. 13(2) : 49-58; กรกฎาคม-ธันวาคม 2537.

ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. การศึกษาทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับชื่อภูมิประเทศของจังหวัดนครปฐม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2524.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2539.

วิทย์ เทียงบูรณธรรม. พจนานุกรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุริยบรรณ, 2536.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. สังคมวิทยาชนบท : วิจัยวิทยุและและการเปลี่ยนแปลงในสังคมชนบทไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2528.

สำนักงานจังหวัดชลบุรี. จังหวัดชลบุรี. ชลบุรี : สำนักงานจังหวัดชลบุรี, 2526.

สำนักงานอำเภอศรีราชา. แผนพัฒนาอำเภอศรีราชา (พ.ศ.2540-2544). ม.ป.ท.,ม.ป.ป. สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และสุขุมาวดี จำหิรัญ. ชื่อหมู่บ้านของอำเภอเมืองสุรินทร์.

กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัย
มหิดล, 2527.

อภิศักดิ์ โสมอินทร์. ภูมิศาสตร์อีสาน. กรุงเทพฯ : พรศักดิ์เอนด์แอสโซซิเอท, 2525.

อัมมร ชูระเจน. ประวัติของชื่อตำบลและหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช
จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก

รายละเอียดของวิทยากร

1. กุหลาบ อารีวงษ์ อายุ 74 ปี
ที่อยู่ : 62/1 ม. 4 ต.บึง อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : ค้าขาย
2. เคี่ยม เจียหลิม อายุ 59 ปี
ที่อยู่ : 49 ม.2 ต.บ่อวิน อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : -
3. ชิต อินาวัง อายุ 38 ปี
ที่อยู่ : 39 ม.1 ต.บึง อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : ทำสวนกล้วยไม้
4. เตี้ย แฉล้ม อายุ 64 ปี
ที่อยู่ : 214/7 ม.6 ต.บึง อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : -
5. โต้ง เจริญผล อายุ 43 ปี
ที่อยู่ : 909 ม.5 ต.เขาคันทรง อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : เกษตรกร
6. ทองคำ รักจิต อายุ 70 ปี
ที่อยู่ : 29/1 ม.6 ต.บางพระ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : อดีตกำนันตำบลบางพระ, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ
7. เทียน เกตุสาลี อายุ 73 ปี
ที่อยู่ : 58 ม.5 ต.สุรศักดิ์ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : -

ภาคผนวก

8. บุญเกิด เอี่ยมศรี อายุ 55 ปี
ที่อยู่ : 157/32 ม.10 ต.สุรศักดิ์ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่บ้านบุญปราโมทย์
9. บุญเรือง อรรถบุตร อายุ 73 ปี
ที่อยู่ : 242/2 ม.6 ต.สุรศักดิ์ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : อดีตข้าราชการ
10. ประคอง ส่องแสง อายุ 59 ปี
ที่อยู่ : 315 ม.10 ต.เขาคันทรง อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่บ้านเจ้าพระยา
11. ประมวล จันทร์พุดกษา อายุ 51 ปี
ที่อยู่ : 239/3 ม.7 ต.หนองขาม อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่บ้านเนินแสนสุข
12. ประเสริฐ กมลวิจิตร อายุ 68 ปี
ที่อยู่ : 101 ม.2 ต.สุรศักดิ์ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : ร้ายขายยา
13. ประเสริฐ ลำอาจอินทร์ อายุ 75 ปี
ที่อยู่ : 141/1 ม.7 ต.บางพระ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : -
14. เฝื่อน ปิ่นตัน อายุ 60 ปี
ที่อยู่ : 389/20 ม.2 ต.เขาคันทรง อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : เกษตรกร
15. เฝื่อน สนธิลาภ อายุ 76 ปี
ที่อยู่ : 130/4 ม.2 ต.สุรศักดิ์ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : -
16. พร สุขสะอาด อายุ 72 ปี
ที่อยู่ : 129/3 ม.9 ต.สุรศักดิ์ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : -

17. พระครูสมพร วัฒนากิรมย์ อายุ 60 ปี
ที่อยู่ : วัดเขาน้อย ต.สุรศักดิ์ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : เจ้าอาวาสวัดเขาน้อย,เจ้าคณะตำบลสุรศักดิ์
18. พระมหาจรัส กิตติเมโธ อายุ 30 ปี
ที่อยู่ : วัดเขาหิน ต.สุรศักดิ์ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : เจ้าอาวาสวัดเขาหิน
19. ยิ้ม อ่องศิริ อายุ 78 ปี
ที่อยู่ : 105 ม.3 ต.สุรศักดิ์ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : -
20. ลมุล บัวแย้ม อายุ 70 ปี
ที่อยู่ : 75/2 ม.7 ต.สุรศักดิ์ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : -
21. วงษ์ โชติเทียนทอง อายุ 60 ปี
ที่อยู่ : 214 ม.4 ต.สุรศักดิ์ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : -
22. วิวัฒน์ วุฒิเจริญกิจ อายุ 52 ปี
ที่อยู่ : 236 ม.7 ต.บางพระ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่บ้านห้วยกรู
23. สมจิตร เกิดทรัพย์ อายุ 42 ปี
ที่อยู่ : 273 ม.5 ต.บ่อวิน อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่บ้านเขาขยาย
24. สังกวาล ประนอม อายุ 59 ปี
ที่อยู่ : โรงเรียนบ้านเขาหิน
อาชีพ : ครูใหญ่โรงเรียนบ้านเขาหิน
25. สำรวบ ฤทธิดี อายุ 53 ปี
ที่อยู่ : 334/5 ม.8 ต.หนองขาม อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
อาชีพ : เกษตรกร,ค้าขาย

26. สุกานดา สุทธิพงศ์ อายุ 25 ปี

ที่อยู่ : 407 ม.6 ต.หนองขาม อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี

อาชีพ : ค้าขาย

27. สุวัฒน์ ตำราย อายุ 34 ปี

ที่อยู่ : 92/7 ม.2 ต.หนองขาม อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี

อาชีพ : เกษตรกร

28. เสาว์ หิรัญเกื้อ อายุ 64 ปี

ที่อยู่ : 228/3 ม.4 ต.บ่อวิน อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี

อาชีพ : -

29. เอียง แต่งแก้ว อายุ 63 ปี

ที่อยู่ : 17 ม.11 ต.บางพระ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี

อาชีพ : เกษตรกร

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University